

MØTEINNKALLING

Utval: Komite for næring, kultur og idrett
Møtestad: Møterom 1. etasje Herøy rådhus
Dato: 10.09.2018
Tid: 15:00

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møte i kommunale organ skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Fosnavåg, 03.09.2018

Stig Arne Helsem Sævik
Leiar

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 33/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 34/18	Protokoll frå førre møte
PS 35/18	Referatsaker
PS 36/18	Årsmelding og rekneskap for Herøy frivilligsentral 2017
PS 37/18	Kostrå 2017
PS 38/18	Kommunebarometer 2018

RS 10/18

Referatsaker
lysark jordvern

PS 33/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 34/18 Protokoll frå førre møte

PS 35/18 Referatsaker

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Kulturavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	ENG	Arkivsaknr:	2018/1233
		Arkiv:	

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
36/18	Komite for næring, kultur og idrett	10.09.2018
	Kommunestyret	20.09.2018

ÅRSMELDING OG REKNESKAP FOR HERØY FRIVILLIGSENTRAL 2017

Tilråding:

Årsmelding og rekneskap for Herøy frivilligsentral 2017 vert godkjend.

Særutskrift:
Herøy frivilligsentral
Økonomileiar
Kulturleiar

Vedlegg:
[Rekneskap 2017](#)
[Årsmelding 2017](#)

Samandrag av saka:

Herøy kommune er eigar av Herøy frivilligsentral og kommunestyret er årsmøte for denne. Vedlagt følgjer årsmelding og rekneskap for Herøy frivilligsentral 2017.

Saksopplysningar:

Formål:

«Frivilligsentralen (FS) i Herøy skal bidra til å gjere Herøy kommune (HK) til ei enno betre kommune å bu i ved å kartleggje, synleggjere og ta i bruk dei frivillige ressursane i kommunen. FS skal vere eit knutepunkt og bindeledd mellom dei som vil yte ein ubetalt innsats i nærmiljøet/ lokalsamfunnet og dei som ynskjer å motta slik innsats. FS skal fungere som møteplass og brubyggjar mellom menneske, frivillige lag og organisasjonar/ samanslutningar og det offentlege.»

Årsmelding:

Årsmeldinga for 2017 viser at sentralen er involvert i mange aktivitetar, både i regi av sentralen sjølv og i samarbeid med frivillige personar, lag og organisasjonar, samt kommunale avdelingar og næringslivet.

Av kommunens gjennomgåande perspektiv, bidrar frivilligsentralen bl.a. til aktivitetar innan folkehelse (alt dei gjer), for born og unge (natteravnar, TV-aksjonen til inntekt for Unicef) og verdiskaping (samarbeid med lag og organisasjonar som bidreg til utvikling av lokalmiljøet; for eksempel eldrebølgen og radiobingo).

Med omsyn til kommunens satsingsområder på heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling, vil vi særleg framheve sentralen som ein viktig møteplass for menneske i alle livsfasar. Enkelte er inno berre få gongar, mens andre nyttar sentralens aktivitetar over fleire år. Det å ha lokalar på gateplan og med nærleik til parkering er viktig for å kunne legge til rette for rørslehemma.

Rekneskap:

Frivilligsentralen sitt rekneskap for 2017 viser eit samla mindreforbruk på vel kr 158'. Meirutgiftene hovudsakleg til husleige og straum grunna at eigedomsavdelinga si tilrettelegging av nye lokalar på kulturhuset vart sterkt forseinka. Vidare manglar den årlege overføringa frå pleie- og omsorgsavdelinga på kr. 55' og sentralen måtte sjølv dekke alle utgifter ifm middagsombringinga. Frivilligsentralen mottok i 2017 til skot frå Gjensidigestiftinga til Sykkeltur for menneske med nedsett funksjonsevne (sykkelvogn) og strøsand til eldre. I tillegg mottok dei midlar til Den kulturelle spasestokken.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår til at årsmelding og rekneskap for 2017 vert godkjend.

Konsekvensar for folkehelse:

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Regjeringen). Herøy frivilligsentral er

ein viktig bidragsytar i lokalmiljøet og bidreg til å skape gode møteplassar og aktivitetar for bl.a. auka trivsel, betre fysisk- og psykisk folkehelse og å førebygge einsemd.

Konsekvensar for beredskap:

Gode og godt organiserte frivillige aktivitetar, samt dyktige frivillige, kan vere ein viktig ressurs i lokalsamfunnet når kommunen opplever små og større kriser.

Konsekvensar for drift:

Ingen ut over allereie vedteke budsjett .

Fosnavåg, 31.08.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Eileen Gjerde

Konto	Konto	Rekneskap	Rev.bud	Avvik
11208	Diverse utgifter	2 526	15 713	13 187
11400	Annonser og reklame	0	10 475	10 475
14290	Moms generell kompensasjonsordning	631	6 547	5 916
17290	Kompensasjon mva Driftsrekneskapen	-631	-6 547	-5 916
231	Aktivitetstilbud barn og unge	2 526	26 188	23 662
10100	Fast lønn	524 559	436 385	-88 174
10200	Vikarar	36 128	0	-36 128
10500	Løn- og trekkpliktig godtgjersle	6 000	0	-6 000
10508	Diverse lønnsutbetaling	5 241	0	-5 241
10900	Pensjon	109 645	87 294	-22 351
10902	Kollektiv ulykkes- og gruppelevforsikring	1 050	869	-181
10990	Arbeidsgiveravgift	93 793	73 000	-20 793
11000	Kontormateriell	1 260	4 274	3 014
11002	Abonnement aviser og fagtidsskrifter	0	1 389	1 389
11051	Anna undervisningsmaterieil	0	1 069	1 069
11150	Matvarer	18 783	16 963	-1 820
11150	Matvarer	1 799	0	-1 799
11151	Servering møter, kurs, representasjon	3 279	4 274	995
11200	Reinholdsmateriell	352	2 137	1 785
11202	Velferdstiltak	8 504	4 274	-4 230
11203	Anna forbruksmaterieil	3 784	2 137	-1 647
11208	Diverse utgifter	6 600	0	-6 600
11300	Porto	91	3 206	3 115
11301	Telefoni	1 677	5 343	3 666
11302	Banktenester og gebyr	94	0	-94
11400	Annonser og reklame	12 119	10 685	-1 434
11500	Kursutgifter	0	8 885	8 885
11501	Opphaldsutgifter kurs	0	2 137	2 137
11600	Reiseutgifter, oppgåvepliktige	30 570	53 425	22 855
11601	Diettgodtgjersle, oppgåvepliktige	0	3 206	3 206
11703	Reiseutgifter, ikkje oppgavepliktige	0	5 343	5 343
11800	Straum	12 495	0	-12 495
11900	Husleige	156 000	64 684	-91 316
11951	Lisenser	13 442	8 548	-4 894
12000	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	111 637	10 685	-100 952
12003	Kjøp av kontormaskiner	9 122	7 480	-1 642
12200	Leie (operasjonell leasing) av driftsmidler	2 527	0	-2 527
12300	Vedlikehold og byggetjenester	1 391	8 548	7 157
12400	Serviceavtaler og reparasjoner	2 546	4 274	1 728
13700	Kjøp fra andre (private)	21 808	0	-21 808
14290	Moms generell kompensasjonsordning	46 463	22 460	-24 003
16200	Avgiftsfrie salsinntekter	-16 407	-20 440	-4 033
16500	Avgiftspliktig sal av varer og teneste	0	-10 220	-10 220
17100	Refusjon sjukeløn	-68 716	0	68 716
17102	Refusjon feriepengar	-6 740	0	6 740
17290	Kompensasjon mva Driftsrekneskapen	-46 463	-22 460	24 003
17509	Sal av tenester til Herøy kommune	0	-55 000	-55 000
18900	Overføringar frå private	-172 901	0	172 901
18901	Gåver	-5 000	0	5 000
234	Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede	926 531	744 854	-181 677
4021	Frivillighetssentralen	929 057	771 042	-158 015

Årsmelding Herøy Frivilligsentral 2017.

Tenester og oppgåver i avdelinga

Frivilligsentralen i Herøy skal bidra til å gjere Herøy kommune til ei enno betre kommune å bu i ved å kartlegge, synleggjere og ta i bruk dei frivillige ressursane i kommuna. Frivilligsentralen skal vere eit knutepunkt og bindeledd mellom dei som vil yte ein ubetalt innsats i nærmiløet/lokalsamfunnet og dei som ynskjer å motta slik innsats. Fs skal fungere som møteplass og brubyggjar mellom menneske, frivillige organisasjonar/samanslutningar og det offentlege.

Økonomi: I tillegg til statstøtte har vi fått prosjektmidler frå gjensidigestiftelsen: Sykkeltur for personar med nedsett funksjonsevne, 119231,-. Strøsand til eldre i Herøy, 53670,- Tilskot frå Tryg til drift av Natteravntenesta 5000,- Rekneskapen syner eit underskot på 158 015,-. Meirutgifter hovudsakleg til husleige, straum m.v. grunna at eigedomsavdelinga si tilrettelegging for flytting vart sterkt forseinka. Dessutan manglar den årlege overføringa frå pleie og omsorgsavdelinga på 55 000,-, og vi måtte dekkje alle utgifter i forbindelse med middagsombring frå eige budsjett. Den kulturelle spaserstokken med eige ansvarsnummer 4015 har vi dette året nytta 46 568,75 av tildelte 102 641,-.	
Organisasjon:	
Eigar:	Herøy kommune Kulturavdelinga, Eileen Gjerde.
Styret:	Styreleiar: Sigurd V. Nygard, vara Kurt Dalhstrøm (Politisk valt) Nestleiar: Karl Anders Brendmo, vara Karine Sæter (Kyrkja) Styremedlem: Terje Krogset, vara Elsi Hagen (Ytre Herøy pensjonistlag) Styremedlem: Sylvi Lillebø, vara Trine Myklebust. (Herøy Sanitetsforening) Styremedlem: Magne Nærø, Kurt Are Skarbø. (Frivillige)
Dagleg leiar:	100 % stilling, Britt Paulsen tom 12.09. 80% Ingvill Sævik Bjørneset vikar frå oktober.
Møter/kurs/konferansar:	Styremøter: 2 møter der det er handsama 9 saker. Årsmøte: Kommunestyret 21.06. Møter: Integrering: 5. Leiarmøter kulturavdelinga: 15. TV-aksjon: 2. Sommarfest: 3. Styremøter Natteravn: 1. Ytre Herøy ungdomskule: 1. Samarbeidsmøte aktivitet eldre: 2. Psykisk helse: 1. Servicetorget: 1. Kulturgruppe omsorgssentera: 2. Nettverk Søre Sunnmøre: 2.
Tenester:	
Frivillige lag og organisasjonar	<ul style="list-style-type: none">• Utlån av lokalet: Herøy senioruniversitet, Flyktningtenesten, Handikapforbundet, Revmatikerforeninga, Herøy kameraklubb, Søre Sunnmøre brystkreftforening, Herøy Høgre, Sørøyane Røde Kors, Familievernkontoret Ålesund, Barnas Turlag, Herøy Frimerkeklubb, Herøyspelet, Bergsøy Skulekorps, Amcar Ytre Sunnmøre, Ungdomsavdelinga, Herøy LAN, Bergsøy Gammeldansgruppe.• Liste over lag og organisasjonar: vert oppdatert fortløpande. Påminning sendast ut nokre gongar pr. år.

	<p>Lista ligg tilgjengeleg på heimesidene til kommunen og Frivilligsentralen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjelper til med rekruttering av medlemmar. • Påminning og tips via epost, nettside og facebook om kvar, korleis og frist for å søkje tilskot eller prosjektmidler. • Frivilligprisen 2017, skal i 2018 tildelast ilag med dei andre prisane i kommunen under eit felles arrangement. • Tilbod om gratis stand og anna aktivitet på årets sommarfestival.
<p>Møteplassar, integreringstiltak, bulyst og førebyggjande folkehelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tjukkasgjengen har turar stort sett kvar veke, denne gruppa er no sjølvstyrt. • Strikkekafe' kvar torsdag på dagtid. På kveldstid ein gong pr måned. Samarbeid med Fosnavåg kino om strikke kino. • Eldrebolegen, Dette er eit trivselstiltak for eldre både på institusjonane og heimebuande. Pensjonistlaga; LHL og Frivilligsentralen samarbeider om dette. Vi går tur i nabolaget når det er ver til å vere ute elles enkel trim innandørs. LHL Søre Sunnmøre og Ytre Herøy pensjonistforening har ansvar for trimmen innandørs på begge omsorgssentera. • TV Aksjon, gjekk i år til Unicef, ordførar er leiar av aksjonen, dagleg leiar koordinerer rodeleiarar og bøssebærarar. Vi hadde full bøssebærardekning og resultatet syner 76,- i snitt pr innbyggjar. I tillegg til innsamling i bøsser hadde nokre skular og barnehagar eigne arrangement i høve innsamlinga, samt bedrifter og organisasjonar gav gode bidrag. • Den kulturelle spaserstokken, dagleg leiar er kontaktperson i kommunen. Arbeidsgruppe består av kulturkontakter på omsorgssentera og frivilligsentralen. Etter søknad til Møre og Romsdal fylkeskommune får vi midler til arrangement for eldre og hjelpetrengjande. Dette året har vi hatt 8 arrangement i omsorgssentera og 1 arrangement i forbindelse med eldreårets eldrefest. • Radiobingo, frivillige står for organisering og gjennomføring av denne møteplassen, kvar måndag.
<p>Hjelpetenester</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Middagsombringning har vi to dagar pr veke. Vi køyrer 2 ulike ruter kvar gong. Det har vorte levert ut ca 2000 middagar, og det frivillige arbeidet utgjer ca 20% stilling. Det er ei fast kjerne på 10 personar som køyrer etter oppsett turnus. Dei som køyrer får køyregodtgjerelse og vi arrangerer «sjåførkaffi» ein gong pr måned. Brukarar må ha vedtak frå pleie og omsorgsavdelinga for å få bringa mat heim til seg. • Høyrselhjelp, personar frå høyrselforbundet kjem to gongar pr måned og hjelper dei som treng det med høyreapparat og rådgjeving. Omlag 60 personar har vore innom og fått hjelp av likepersonane. Dei ga også tilbod

	<p>om hørseltest under årets sommarfestival om lag 30 personar. Sal av batteri er også ei teneste frivilligsentralen yter utanom hørselhjelpa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natteravnar, har eige styre på 6 personar, desse byter på å orientere foreldre som skal vere natteravn, fortrinnsvis fredagar i forbindelse med ungdomsklubbane. Dei har også ragna på festivalar og i russetida både i Herøy og nabokommunene. • Strøsand til eldre i Herøy etter søknad til Gjensidigestiftelsen fekk vi tildelt 53670,- det vart kjøpt inn 250 handstrøpbokser og 150 påfyllingsbøtter. Herøy produksjon tok arbeidet med klargjering av utstyr, som vart midlertidig lagra på Sanitetshuset. Sidan vinteren kom brått og det vart mykje is og holke, gjekk utdelinga fort, både frivillige, lag og organisasjonar, privat drosjenæring og pleie og omsorgsavdelinga tok del i distribueringa av desse. Vi kan sjølv sagt ikkje måle effekta av dette, men målet med tiltaket er å forebygge beinbrot og andre skader, samt bidra til at fleire eldre vert meir sjølvhjelpete og slepp stor grad av isolasjon om vinteren. • Sykkeltur for eldre med nedsett funksjonsevne Etter søknad til gjensidigestiftelsen fekk vi tildelt 140 000,- til innkjøp av to rickshaws (el-sykkel) ein til kvar av omsorgssentera i kommunen. Vi nytta 119231,- av midlane, resten vart tilbakebetalt til gjensidigestiftelsen. Syklane er no i bruk på omsorgssentera, pleie og omsorgsavdelinga har ansvar for bruk og vedlikehald av desse.
Samarbeidspartar	<ul style="list-style-type: none"> • Frivillige lag og organisasjonar, • Kulturavdelinga. • Frivilligsentralar i nabokommuner. • Herøy kyrkje. • Herøy frikyrkje. • Internasjonal skule. • Natteravnar: ungdomsarbeidar, FAU, MOT, Ytre Herøy ungdomskule, Stokksund skule, Møre skule, Politiet. • Pleie -og omsorgsavdelinga. • NAV flyktning og Internasjonal skule. • Eldrerådet.
Marknadsføring	<p>Vestlandsnytt med annonser, artiklar og omtaler, Servicekontoret, facebook, heimesider: frivilligheroy.no og heroy.kommune.no, plakatar og oppslag, flyers, epost, sms, «jungeltelegraf» og fornøgde brukarar. Infoskjerm på internasjonal skule.</p>

Hovedutfordringar/prioritering 2018.

- Arbeide for å få eit betre samarbeid med andre avdelingar i kommunen.
- Arbeide med opplysing og markedsføring av nye lokaliteter og ny aktivitet.
- Skape nye og oppretthalde aktivitetar med fokus på bulyst, inkludering og førebyggjande folkehelse.
- Bli endå betre på godt samarbeid med lag og organisasjonar.

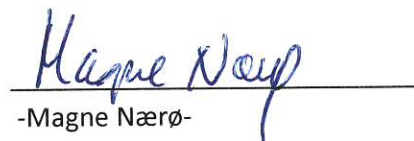
Fosnavåg 28.08.2018

-Sigurd Nygard, styreleiar-

-Britt Paulsen, dagleg leiar-

-Karl Anders Brendmo-

-Trine Myklebust (vara)-

-Magne Nærø-

-Terje Krogset-

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2018/1025
		Arkiv:	020

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
22/18	Komite for helse og omsorg	06.09.2018
19/18	Komite for oppvekst	05.09.2018
37/18	Komite for næring, kultur og idrett	10.09.2018
	Maritim og teknisk komite	10.09.2018
	Formannskapet	11.09.2018
	Kommunestyret	20.09.2018

KOSTRA 2017

Møtebehandling:

Tilråding i Komite for oppvekst - 05.09.2018

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 06.09.2018

Kommunestyret meiner at kommunen heller bør ta sikte på å auke disposisjonsfondet i økonomiplanperioden 2019-2022 enn å tappe det for ca 28,3 mill kr slik det går fram av økonomiplanen for 2018-2021.

Kommunestyret ber difor om at det i samband med budsjettarbeidet vert gjort innsparingar utover innsparinga i K-sak 57/18, m.a. basert på det som kjem fram i

denne saka om forbruket på ulike tenesteområde der kommunen har høgare utgifter enn gjennomsnittet for kommunegruppe 8.

Tilråding:

Kommunestyret meiner at kommunen heller bør ta sikte på å auke disposisjonsfondet i økonomiplanperioden 2019-2022 enn å tappe det for ca 28,3 mill kr slik det går fram av økonomiplanen for 2018-2021.

Kommunestyret ber difor om at det i samband med budsjettarbeidet vert gjort innsparingar utover innsparinga i K-sak 57/18, m.a. basert på det som kjem fram i denne saka om forbruket på ulike tenesteområde der kommunen har høgare utgifter enn gjennomsnittet for kommunegruppe 8.

Særutskrift:

- Kommunalsjefane
- Økonomileiar

Vedlegg:

- Økonomianalyse 2017 (KOSTRA-analyse).

Samandrag av saka:

Framsikt v/Bjørn Brox har gjennomført ei **økonomianalyse** basert på KOSTRA- tal for 2017. Dette er ein analyse av rekneskap og andre KOSTRA- tal for 2017.

Finansane i kommunen er vurderte på grunnlag av tre nøkkeltal. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er svakare enn tilrådd i 2017, og betydeleg lavare enn gjennomsnittet i kommunegruppa. Herøy har lite midlar i disposisjonsfond og dermed lita evne til å møte uføresette økonomiske problem. Kommunen har høg netto lånegjeld og er svært utsett for renterisiko.

Kostnadsnivået i tenestene i kommunen er 17 millionar høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017 og 6-44 millionar høgare enn utgiftene i samanlikningskommunane.

Saksopplysningar:

Framsikt har gjennomført ei økonomianalyse basert på KOSTRA- tal for 2017. Dette er ein analyse av rekneskap og andre KOSTRA- tal for 2017. Herøy er samanlikna med Ulstein, Sula, Volda og Ørsta (naboar), Gjerdrum og Songdalen (billige og flinke kommunar) og kommunegruppe 8 (middels lett drivne kommunar med mellom 5.000 og 20.000 innbyggjarar og middels inntekter).

I samandraget av rapporten står det at finansane er vurderte på grunnlag av tre nøkkeltal. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene i Herøy er svakare enn tilrådd i 2017, og betydeleg lavare enn gjennomsnittet i kommunegruppa. Herøy har lite midlar i disposisjonsfond og dermed lita evne til å møte uføresette økonomiske problem. Kommunen har høg netto lånegjeld og er svært utsett for renterisiko.

Vidare vert det peika på at kostnadsnivået i tenestene i kommunen er 17 millionar høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017 og 6-44 millionar høgare enn utgiftene i samanlikningskommunane

Oversikt innsparingspotensial ift samanlikningskommunane (mill. kr)

	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Pleie og omsorg	15,4	-16,3	-23,2	-4,6	-1,1	11,2	-7,9
Grunnskole	-6,5	-11,9	2,6	7,8	17,3	-14,4	-0,6
Adm, styring og fellesutgifter	2,9	0,5	4,6	9,4	-1,5	-4,9	7,3
Barnehage	-6,9	-1,2	-8,4	-5,0	1,7	2,6	-0,9
Sosiale tjenester	3,3	5,7	7,1	11,3	4,3	8,2	1,5
Kommunehelse	4,7	3,8	5,4	2,8	2,8	1,8	1,3
Barnevern	-4,6	4,9	10,6	-6,9	-5,3	0,7	-2,7
Kultur og idrett	4,8	10,5	8,6	11,1	7,4	7,0	4,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,6	-1,6	0,5	-1,0	-0,9	0,3	0,0
Andre områder	9,0	11,8	11,0	18,4	19,6	9,9	15,1
Brann og ulykkesvern	3,2	0,9	1,3	3,9	4,7	5,1	3,4
Kommunale boliger	4,0	4,0	1,8	1,6	1,3	-3,8	0,5
Samferdsel	0,4	1,9	2,3	9,0	11,2	7,8	7,6
Næringsforv. og konsesjonskraft	-0,9	4,4	3,7	1,6	0,3	-1,0	1,2
Kirke	2,3	0,6	1,9	2,3	2,1	1,7	2,4
Totalt	23,8	6,1	18,9	43,3	44,2	22,5	17,3

Figuren over viser kostnadsforskjellar mellom Herøy og andre kommunar i millionar kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. (- er dyrare enn Herøy, + er billigare enn Herøy).

Samla behovskorrigererte netto driftsutgifter i Herøy var 17 millionar kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017. Herøy dreiv tenestene 44 millionar kroner dyrare enn Sula og Gjerdrum og 23 millionar kroner dyrare enn Songdalen og Ulstein.

Figuren viser også kva for tenester som vert drive dyrt og billig i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I forhold til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Adm (7 mill), Sosial (2 mill), Helse (1 mill), Kultur (5 mill), kyrkje (2 mill) og diverse tekniske tenester (13 mill). Utgiftene er lavare innanfor PLO (8 mill), grunnskule (1 mill), barnehage (1 mill) og barnevern (3 mill).

PLO vert drive 10-15 mill kroner billigare i Ulstein og Songdalen. Grunnskulen vert driven 8-17 millionar kroner billigare i Gjerdrum og Sula. Administrasjon vert drive 9 mill kroner billigare i Sula. Sosial vert drive 11 mill kroner billigare i Sula. Kultur vert drive 11 mill kroner billigare i Volda og Sula. Samferdsel vert drive 9-11 mill kroner billigare i Sula og Gjerdrum.

NB: Gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i PLO vert påverka av at 6 norske kommunar har fått statstilskot til tenesta, og vert drive omtrent utan netto utgifter. Dette påvirker gjennomsnittet for PLO i kommunegruppe 8 kraftig. Det er korrigert for denne effekten i rapporten, men ikkje i Framsikt analyse. Framsikt analyse viser at Herøy hadde 4 millionar kroner høgare netto utgifter i PLO enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

I samandraget skriv Brox at hovudårsaken til lavare utgifter i samanlikningskommunane er:

- Større grunnskular
- Mindre utgifter til alle slags kulturtiltak
- Lavare einingsprisar i egedomsdrift og vegdrift
- Billigare administrasjon og politisk styring
- Billigare brannvesen

I tillegg har eg merka meg fylgjande:

- **Skuleskyss** kostar 1,0 mill meir enn snittet i kommunegruppa 6 skular vart nedlagde i 2009. Dette medførte lengre skuleveg for mange og rett til skyss etter opplæringslova.

Det er dårlege forhold for kryssing av vegen mellom Berge og kyrkja. Det vert vurdert som farleg å krysse vegen for dei yngste elevane, og dermed rett til skuleskyss.

Mykje spreidd busetnad i kommunen, gir rett til skyss anten i forhold til avstand til skulen eller smal/dårleg veg utan gangfelt.

- **Fastlege, fysio og legevakt** kostar 4,0 mill meir enn snittet

Funksjon 241:

Her er nokre feilføringar, dyr legevakt, betaling eksterne som vi ikkje kan styre (NPV, Helfo). Vi ligg lågt ifht kommunal fysioterapi. Legevakt meiner ein å drifte så rimeleg og effektivt som mogleg. Dette vil bli dyrare med nye krav.

Funksjon 243:

Utgiftene er i hovudsak løn. Herøy er organisert med eigen seksjon i dag. Dei fleste kommunar har dette fellesorganisert med psykisk helse. Mogleg har andre kommunar ei anna funksjonsføring enn Herøy. Vi ligg lågt med tilsette ifht psykisk helse, men høgare på rus. Dette området vert slått saman frå 01.01.2019 også i Herøy kommune. Funksjonsføring her kan vi mogleg skjønnsmessig korrigere, då ein i felles seksjon naturleg vil arbeide meir på tvers.

- **Sosiale tenester:** 2,0 mill meir på rettleiing, 1,0 mill meir på rusomsorg, 2,0 mill meir på arbeidstiltak enn snittet

Funksjon 242 Veiledning

Det er nokre feilføringar her, mellom anna skulle godt over 1 mill vore ført på 281 sosialhjelp. På denne funksjonen er også Solheim dagsenter ført.

Funksjon 243 Rusomsorg

På denne funksjonen er bustadsosiale tenester ført. Det er mogleg at desse tenestene i andre kommunar vert ført på 254 - jf kommentarane vedkomande funksjon 241.

Funksjon 273 Verna arbeid.

På denne funksjonen er mellom anna lærlingane ført med 1,4 mill. Det er og ført vel 0,8 mill vedkomande tiltakspakken. Desse føringane gjer at ein får høge utgifter på desse funksjonane

- **Utleige av bustader:** 1,0 mill meir enn snittet (utleige av bustader gjekk med underskot)
Husleigesatsane i Herøy kan vere lågare enn husleigesatsane i samanliknbare kommunar. Vi har i dei siste åra auka husleigesatsane gradvis, men det er fortsatt eit stykke igjen til vi er på antatt marknadsprisivå.

Ei anna forklaring kan vere at utleigebustadar vert ståande tome med husleigetap som konsekvens i påvente av klargjering for ny utleige. Klargjering kan drage ut i tid, av ulike grunnar, men gjennom tverrfagleg samarbeid bør i alle fall Herøy kommune bidra til at utleigebustadane er mindre utsette for skadeverk gjennom året og kontraktsforholdet, slik at klargjering for ny utleige vert mindre kostnadskrevjande.

Ei tredje forklaring kan vere knytt til avskrivninga av kommunale bustadar.

- Drift av **kulturbygg:** 3,0 mill meir enn snittet
Herøy kommune har to bygg å drifte, dette gjer nok store utslag. Det er for 2018 og framover iverksett tiltak for å få desse kostnadane ned, men det vil vere vanskeleg å sjå at vi skal greie å hente inn desse kostnadane fullt ut.

Tiltakspakke 2017 er ført med kr. 349 668 på denne funksjonen i 2017. Likeins utgjør fordelte lønsutgifter frå Seksjon Byggdrift kr. 256 155 medan offentlege avgifter og forsikring utgjør om lag kr. 170 000.

- **Kulturskule:** 2,0 mill meir enn snittet
Herøy har ein andel på 34,7% av elevane i grunnskulen som deltek i kulturskulen. Det høgste talet i samanlikningskommunane. Kostragruppe 8 har 16,6%. Viser til Brox sin kommentar i rapporten under tabellen øvst side 51: Høge kostnader kjem av høg dekningsgrad, ikkje av høge utgifter pr brukar.

Utgiftene pr brukar ligg kr 2.900 under gjennomsnittet i kommunegruppa
- **Kyrkje:** 2,0 mill meir enn snittet
Herøy har 3 kyrkjer og 7 gravplassar.
- **Kart/oppmåling og byggesak:** 1,0 mill meir enn snittet
Området har fått overført 1 heimele frå plan for nokre år tilbake og det gjer nok noko utslag på denne Kostra-analysen. Denne heimelen er i dag overført til funksjon 302 på bakgrunn av lengre sjukmelding. Ein forventar at utgiftene vil vere meir på snittet ved neste analyse.
- **Politisk styring:** 2,0 mill meir enn snittet
Netto utgifter på dette ansvaret er på ca 4,1 mill. Løn (1,5 mill) og møtegodtgjersle (1,0 mill) er dei største enkeltpostane.
- **Administrasjon:** 7,0 mill meir enn snittet
Dette området er vanskeleg å analysere fordi kommunane sin rekneskapspraksis varierer (tolking av skillet mellom teneste og administrasjon), sjå side 56 i rapporten.
- **Brann:** 3,0 mill kr meir enn snittet
Funksjon 338, forebyggjande, er tilfredstillande. Funksjon 339 beredskap er tidlegare utgreidd i sak 17/715 og det er lagt fram fleire modellar for innsparing av beredskapen. Vi driv vi dyrare pga. ekstra brannstasjon i Myrvåg. Ved å legge ned brannstasjonen kan dette gi ei innsparing på 840 000 kr. I sak 17/715 er det og vist til andre tiltak som er mogleg å gjennomføre som gjer at kostnadane vert vesentleg redusert innan funksjon 339.
- **Eigedomsforvaltning:** 3,0 mill kr meir enn snittet
I forhold til budsjettet var det største meirforbruket på dette området i 2017 sviktande husleigeinntekter (ca 1,4 mill) og kommunal drift (1,3 mill).
- **Hamnevesen:** 3,0 mill kr meir enn snittet
Avskrivningar på 1 540 000 kr og 350 000 kr på tiltakspakke er ført her. I tillegg har vi ikkje nok inntekter på kaivederlag for å dekke opp kostnadane.
- **Næringsføremål:** 1,0 mill kr meir enn snittet
Tiltakspakken er ført på funksjon 325, 800 000kr

Vedtak i Kommunestyret - 24.05.2018 sak 57/18:

1. Kommunestyret vedtek innsparingstiltaka slik dei går fram av vedlagde notat frå kommunalsjefane.
2. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne ledige så lenge det er forsvarleg.
3. Kommunestyret ber om at Kostratal vert tekne med i vurderinga av innsparingstiltak. Andre sektorar enn oppvekst, som ligg vesentleg høgare i Kostratal, må ta større andel av innsparingstiltakta.
4. Kommunestyret ber om at Myrvåg brannstasjon vert oppretthalden.
5. Kommunestyret ber om at Moltu skule held fram i si noverande form.
6. Kommunestyret ber om at tilbodet om privat brøyting vert oppretthalde. .

Kommunestyresak 57/18 24.05.18 gav slikt resultat::

Samla innsparing oppvekst:	2.200.000
Samla innsparing helse og omsorg:	4.765.000
Samla innsparing samfunnsutvikling:	1.110.200
Samla innsparing stab:	<u>2.200.000</u>

Samla innsparing: **10.275.200**

I protokollen frå møtet der det står:

«Høgre v/Idar Tarberg kom med framlegg om slikt tillegg til pkt 4 i tilrådinga frå formannskapet:
Myrvåg brannstasjon vert oppretthalden på dagens driftsnivå. Framlegget fekk 14 røyster og fall.»

Dette opnar då for å vurdere driftsnivået ved Myrvåg brannstasjon.

Vurdering og konklusjon:

2017 og 2016 er dei beste åra kommunen har hatt sidan 2006 når det gjeld driftsresultat. Kommunen har heller ikkje i denne perioden hatt eit så stort disposisjonsfond som vi har i dag.

Trass dette er resultatet i Herøy er svakare enn tilrådd i 2017, og betydeleg lavare enn gjennomsnittet i kommunegruppa. Herøy har lite midlar i disposisjonsfond og dermed lita evne til å møte uføresette økonomiske problem. Kommunen har høg netto lånegjeld og er svært utsett for renterisiko.

Kostnadsnivået i tenestene i kommunen er 17 millionar høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017 og 6-44 millionar høgare enn utgiftene i samanlikningskommunane.

I økonomiplanen for 2018-2021 er det lagt til grunn at kommunen skal bruke ca 28,3 millionar kroner for å balansere budsjettet i tillegg 10,0 mill kr i innsparing og 7,45 mill kr i rammeinnsparing.

Etter mi vurdering bør kommunen heller ta sikte på å auke disposisjonsfondet i økonomiplanen 2019-2022 heller enn å tappe det for ca 28,3 mill kr slik det går fram av økonomiplanen for 2018-2021.

Eg rår difor til at det bør takast sikte på innsparingar utover innsparinga i K-sak 57/18, m.a. basert på det som kjem fram i denne saka om forbruket på ulike

tenesteområde der kommunen har høgare utgifter enn gjennomsnittet for kommunegruppe 8.

Fosnavåg, 05.07.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Økonomianalyse 2017

Herøy Kommune

Bjørn Brox, Framsikt AS

Versjon 18.7.2018

Sammendrag	1
Mandat og metode	4
Finansene	6
Samlet kostnadsnivå	8
Kvalitet	12
Grunnskole.....	13
Barnehage	22
Barnevern	27
Pleie og omsorg	34
Kommunehelse	42
Sosiale tjenester	45
Kommunale boliger	48
Kultur og idrett	50
Kirke	53
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø.....	54
Adm, styring og fellesutgifter	56
Brann og ulykkesvern	59
Eiendomsforvaltning.....	60
Samferdsel	65
Næringsforv. og konsesjonskraft.....	68
Flyktninger og integrering	69
Vedlegg: Behovskorrigert netto utgift per innbygger per funksjon	70

Sammendrag

Herøy har litt svake finanser, middels tjenestekvalitet og et ganske høyt kostnadsnivå i tjenestene.

Dette er en analyse av regnskap og andre Kostratall for 2017. Herøy i Møre og Romsdal er sammenlignet med Ulstein, Sula, Volda og Ørsta(naboer), Gjerdrum og Songdalen (billige og flinke kommuner) og kommunegruppe 8 (middels letdrevne kommuner med mellom 5.000 og 20.000 innbyggere og middels inntekter).

Finansene er vurdert på grunnlag av tre nøkkeltall. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene: Resultatet i Herøy var svakere enn anbefalt i 2017, og betydelig lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Herøy har lite midler i disposisjonsfond og dermed liten evne til å møte uforutsette økonomiske problemer. Kommunen har høy netto lånegjeld og er svært utsatt for renterisiko.

Kostnadsnivået i tjenestene i Herøy var 17 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017 og 6-44 millioner kroner høyere enn utgiftene i sammenligningskommunene. Sula og Gjerdrum drev 44 millioner kroner billigere. De tjenestene som drives dyrere enn gjennomsnittet i kommunegruppen er administrasjon (7 mill), helse (1 mill), sosial (2 mill), kultur (5 mill), kirke (2 mill) og tekniske tjenester (13 mill). De tjenestene som drives billigere er PLO (8 mill), grunnskolen (1 mill), barnehage (1 mill) og barnevern (3 mill).

Hovedårsaker til lavere utgifter i sammenligningskommuner:

- * Større grunnskoler
- * Mindre utgifter til alle slags kulturtiltak
- * Lavere enhetspriser i eiendomsdrift og veidrift
- * Billigere administrasjon og politisk styring
- * Billigere brannvesen.

Sammenligningskommunene er ikke bare billig drevet, men har også god kvalitet i de kommunale tjenestene. Alle kommer bedre ut enn Herøy i Kommunebarometeret for 2018. I den kåringen er det tjenestekvalitet som er hovedsaken. Herøy ble nr 263 før korreksjon for inntektsnivå i den endelige utgaven av målingen (tall publisert 5.7.). Sammenligningskommunene hadde bedre rang, se figuren under (resultat uten korreksjon for inntektsnivå).

	Herøy (M og R)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen
Plassering totalt	133	73	40	120	100	18	24
Uten hensyn til korrigert inntekt	263	145	69	195	204	21	25

Analysen er gjort på grunnlag av konsernregnskapene, for å få et organisasjonsnøytralt regnskap. Konsernregnskapet omfatter følgende selskaper:

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

Orgfor	Særbedriftens navn	Eierkommune	Eierandel
IKS	INTERKOMMUNALT ARKIV FOR MØRE OG IKS	HERØY KOMMUNE	2,512%
IKS	SUNNMØRE REGIONRÅD IKS	HERØY KOMMUNE	5,88 %
IKS	SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS	HERØY KOMMUNE	14,29%
IKS	SØRE SUNNMØRE REINHALDSVERK IKS	HERØY KOMMUNE	35,67 %
ORGL	SØRE SUNNMØRE LANDBRUKSKONTOR	HERØY KOMMUNE	100,00 %

Datagrunnlaget er hentet fra Framsikt Analyse 28.6.2018. Det er foretatt en viss kontroll av regnskapet, men ikke andre Kostratall.

NB: Det er ikke samsvar mellom rapporten og tallgrunnlaget i Framsikt analyse når det gjelder PLO. Gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i PLO påvirkes av at 6 norske kommuner har fått statstilskudd til tjenesten, og driver omtrent uten netto utgifter. Uten disse kommunene driver Herøy 8 millioner kroner billigere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i PLO. Det vil si at samlet utgift i Herøy blir 17 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Det er ikke tatt hensyn til (korrigert for) dette i Framsikt analyse. I denne analyserapporten er regnskapene for de 6 kommunene korrigert.

Mandat og metode

Mandat

Oppgaven i denne rapporten er å sammenligne finanser og kostnadsnivå i Herøy med andre kommuner, samt å forklare årsaken til de påviste forskjellene.

Formålet med analysen er å sammenligne Herøy med andre kommuner, for å finne ut om kommunen har noe å lære når det gjelder effektiv drift og tjenestekvalitet.

Analysen kan ses på som første fase av et omstillingsprosjekt. På grunnlag av analysen vil kommunen kunne vurdere hvilke endringer som er ønskelig, og hvilke kommuner som kan ha noe å lære bort.

Metode

Analysen sammenligner behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger i ulike tjenester. Netto driftsutgifter er kommunens utgifter i tjenesten minus refusjoner og eventuell egenbetaling. Det er netto utgifter som må finansieres av kommunestyret med frie inntekter og eventuell eiendomsskatt. Analysen legger altså hovedvekten på kommunestyrets prioriteringsproblem.

Analysen sammenligner netto kostnader per tjeneste. Det er definert 14 tjenester i tråd med inndelingen i Kostra. Hver tjeneste består av flere Kostrafunksjoner. Det er tilsammen omtrent 70 Kostrafunksjoner fra 100 politisk styring til 393 drift av gravplasser. Dette er et organisasjonsnøytralt regnskap, til forskjell fra kommunens ansvarsregnskap (intern organisering). Følgende funksjoner tas ikke med i analysen: 170-173 premieavvik (finansielle korreksjoner til regnskapet), 275 introduksjonsordningen (statsfinansiert) og 340-357 VAR-sektoren (finansiert med huseieravgifter).

Analysen bruker av samme årsak konsernregnskapet. Konsernregnskapet omfatter både kommunekassen (den delen rådmannen styrer), kommunale foretak, interkommunale selskaper og interkommunale selskaper med eget regnskap, organisert etter kommunelovens paragraf 27. Kommunene organiserer stadig mer av tjenesteproduksjonen interkommunalt. Derfor er konsernregnskapet viktig.

Analysen bruker behovskorrigerede netto driftsutgifter. Behovskorrigeringen gjøres etter metoden i statsbudsjettet. Kommunaldepartementet har beregnet utgiftsbehovet per innbygger i hver velferdstjeneste og samlet for hver norske kommune. Tjenestene i behovskorrigering er grunnskole, barnehage, PLO, sosial, helse, barnehage og administrasjon. Analysen korrigerer 2017-regnskapet med behovsberegningen for 2018. Det er dessuten gjort et par andre korreksjoner for å gjøre kommunene sammenlignbare: ulik andel elever i private skoler, oppgaver som vertskommune for nedlagte PU-institusjoner og mottak av enslige mindreårige flyktninger i barnevernet. Behovskorrigerede netto driftsutgifter er netto driftsutgifter delt på utgiftsbehovet i prosent.

Analysen beregner innsparingsmuligheter for hver tjeneste i Herøy, sammenlignet med kommunegruppe 8 og de valgte sammenligningskommunene. Innsparingspotensialet for tjeneste A i kommune 1 (K1) i forhold til kommune 2 (K2) beregnes slik: (behovskorrigert netto utgift K1 - behovskorrigert utgift K2) * innbyggertall K1 * utgiftsbehov i tjeneste A i K1.

Eksempel fra rapporten: Innsparingspotensialet for administrasjon i Herøy i forhold til kommunegruppe 8 beregnes slik: $(4915-4111) * 8965 * 1,010 = 7,3$ mill. kroner.

Det er et kapittel om hver tjeneste: I disse kapitlene er formålet å forklare de kostnadsforskjellene som påvises mellom Gjerdrum og kommunegruppen i starten av rapporten. Analysen skiller mellom tre forklaringsfaktorer. Forskjeller i netto utgift per innbygger kan komme av ulikt volum i tjenesten, ulik produktivitet (enhetspriser) eller ulike satser for egenbetaling. Analysen prøver å beregne effekten i mill. kroner av hver av disse faktorene. Det er bare mulig i de tjenester der Framsikt har opplysninger om volum og enhetspriser.

Analysen bruker en del indikatorer beregnet av Framsikt. Det vil si at Framsikt ikke har brukt de "originale" indikatorene beregnet av Kostra. Framsikt har i stedet beregnet indikatoren ved hjelp av teller og nevner hentet fra grunnlagsdata i Kostra. Dette er nødvendig når Framsikt definerer tjenesten annerledes enn Kostra, eller når nøkkeltall skal lages for virtuelle kommuner. Egenberegnete nøkkeltall er merket med etternavnet (B).

Analysen bruker endelige Kostratall for 2017, publisert av SSB 15.6.2018 og senere. Ikke alle tall er ennå publisert.

Finansene

Godt driftsresultat, mye driftsreserver og lav netto lånegjeld er viktige tegn på sunne kommunale finanser. Herøy har ikke spesielt gode finanser. Finansene er dårligere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017. Netto driftsresultat er lavere enn gjennomsnittet, reservene (disposisjonsfondet) er mindre og kommunen har høyere netto lånegjeld.

De finansielle nøkkeltallene i Herøy er betydelig dårlige enn anbefalt.

Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	-6,2 %	0,6 %	6,3 %	1,6 %
Ulstein	1,8 %	2,8 %	2,1 %	0,7 %
Volda	1,9 %	3,1 %	2,7 %	4,6 %
Ørsta	2,6 %	4,3 %	2,5 %	1,1 %
Sula	0,1 %	2,4 %	3,3 %	1,3 %
Gjerdrum	-3,5 %	2,1 %	7,8 %	7,4 %
Songdalen	3,8 %	1,6 %	3,0 %	4,5 %
Kostragruppe 08	0,9 %	2,6 %	4,1 %	3,8 %

Netto driftsresultat i kommunekonsernet utgjorde 1,6 prosent av driftsinntektene i Herøy i 2017. Det er under bransjenormen på 2 prosent. Det er samtidig 2,2 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene. 2017 og 2016 er de beste årene kommunene har hatt siden 2006 når det gjelder driftsresultater.

I gjennomsnitt har kommunen hatt svake driftsresultater de siste årene.

Framsikt - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	94,4 %	99,2 %	105,6 %	110,1 %
Ulstein	187,8 %	192,2 %	194,0 %	199,8 %
Volda	89,9 %	93,0 %	99,7 %	110,4 %
Ørsta	78,7 %	78,1 %	82,7 %	95,2 %
Sula	100,9 %	104,7 %	110,4 %	117,3 %
Gjerdrum	93,8 %	107,0 %	111,0 %	107,3 %
Songdalen	92,4 %	92,8 %	91,9 %	86,5 %
Kostragruppe 08	86,5 %	89,6 %	92,7 %	95,9 %

Netto lånegjeld bør holdes under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med lave renter. Netto lånegjeld bør helst være under 50 prosent av årlige driftsinntekter.

Herøy har mye lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er 110 prosent av driftsinntektene i 2017. Det er 14 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Lånegjelden (gjeldsgraden) har økt kraftig de siste fire årene.

Økonomi - Renteekspontert gjeld Andel av brutto driftsinntekter (prosent)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)		74,3 %	82,3 %	86,3 %
Ulstein		155,3 %	162,7 %	169,5 %
Volda		72,7 %	81,7 %	92,4 %
Ørsta		50,2 %	58,0 %	71,5 %
Sula		66,5 %	75,8 %	79,8 %
Gjerdrum		78,6 %	83,5 %	80,8 %
Songdalen		73,0 %	74,1 %	67,1 %
Kostragruppe 08		59,4 %	69,2 %	71,5 %

Det er interessant å se nærmere på den renteeksponerte delen av kommunens gjeld. Det vil si den delen av lånegjelden kommunen sitter med renterisikoen på. Det vil si lånegjelden utenom VAR-sektoren og lån med statlig rentestøtte (oppussing av kommunale bygg av forskjellig type).

Den renteeksponerte delen av gjelden i Herøy utgjorde 88 prosent av driftsinntektene i 2017. Det er 15 prosent over gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Herøy har altså høy gjeld, også om man bare ser på den renteeksponerte gjelden.

Økonomi - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Gruppert per år

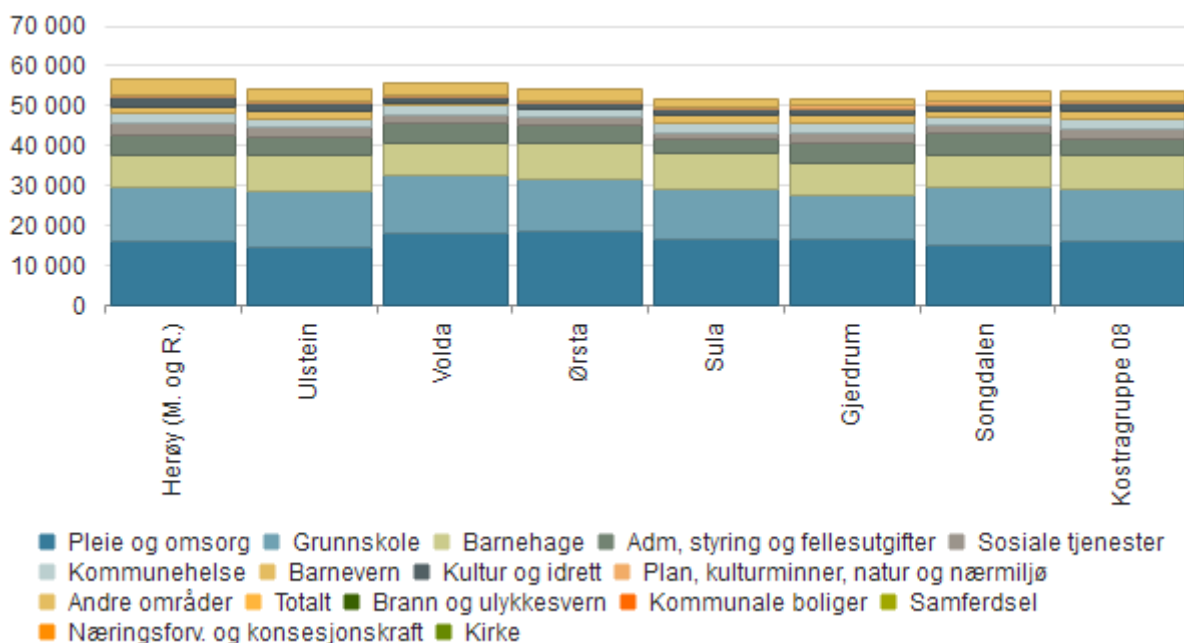
	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1,8 %	1,3 %	2,6 %	6,1 %
Ulstein	4,7 %	3,7 %	5,4 %	5,6 %
Volda	2,3 %	4,9 %	7,9 %	10,3 %
Ørsta	1,7 %	3,8 %	7,2 %	7,9 %
Sula	12,2 %	11,8 %	12,8 %	12,3 %
Gjerdrum	17,3 %	15,5 %	15,3 %	22,3 %
Songdalen	7,2 %	9,1 %	10,7 %	13,9 %
Kostragruppe 08	5,5 %	5,8 %	7,8 %	9,1 %

Disposisjonsfondet er kommunens reserver for å dekke uforutsette utgifter og sviktende inntekter. Det bør utgjøre 10% av driftsinntektene.

Herøy har et disposisjonsfond på 6 prosent. Det er et lavt resultat på landsbasis. Det er svakt i forhold til kommunegruppen. Gjennomsnittet i landet og i kommunegruppe 8 er 9 prosent. Herøy er nest lavest blant sammenligningskommunene

Samlet kostnadsnivå

Utgifter og formål sammenlignet med andre

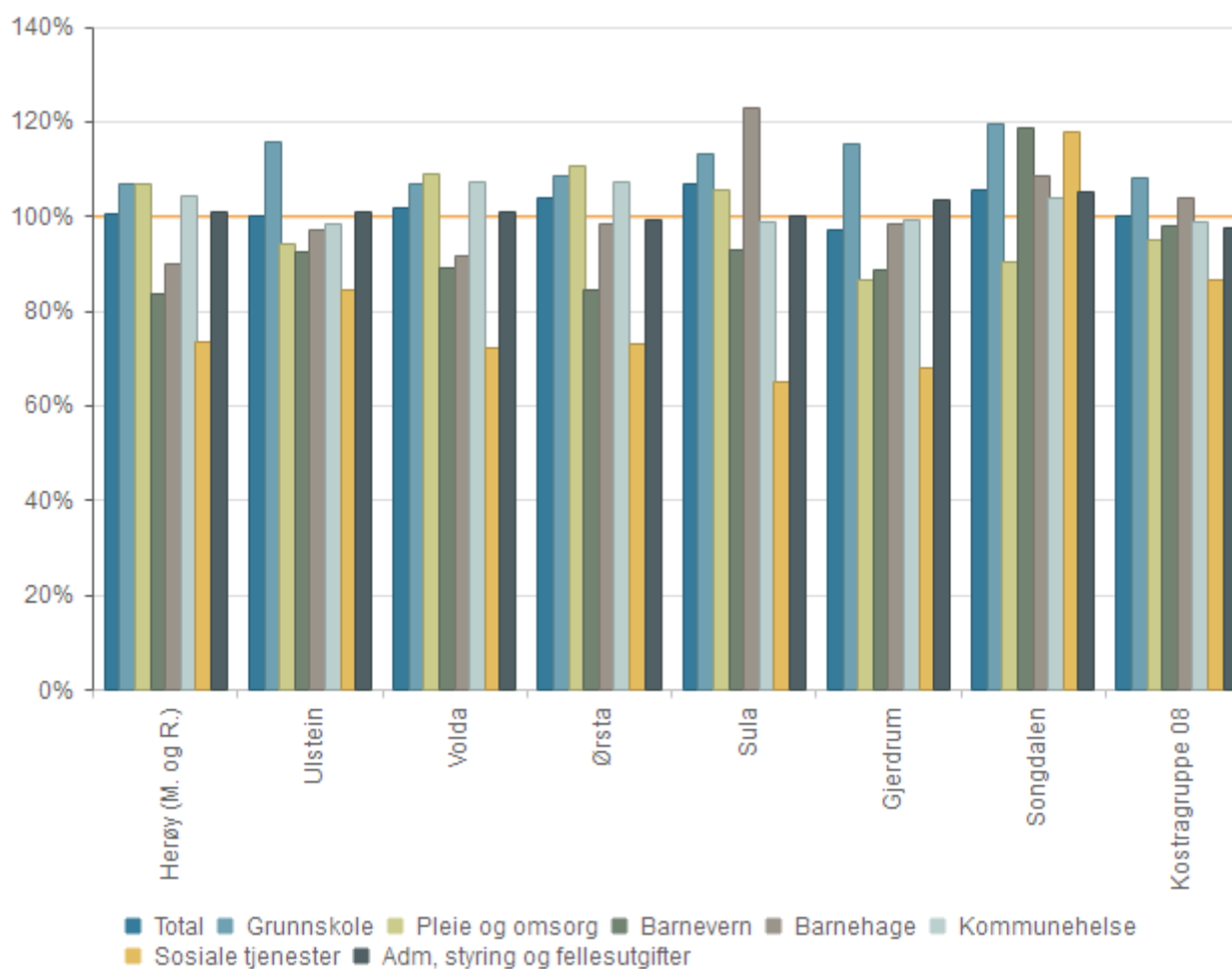
	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Pleie og omsorg	16 249	14 636	17 951	18 673	16 728	16 365	15 076	15 843
Grunnskole	13 207	13 885	14 450	12 933	12 388	11 400	14 707	13 272
Barnehage	8 243	9 094	8 391	9 280	8 860	8 028	7 926	8 357
Adm, styring og fellesutgifter	4 915	4 599	4 863	4 407	3 880	5 086	5 451	4 111
Sosiale tjenester	3 010	2 505	2 140	1 928	1 294	2 354	1 770	2 781

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

Kommunehelse	2 641	2 142	2 236	2 065	2 342	2 345	2 448	2 505
Barnevern	1 434	2 041	786	15	2 350	2 145	1 335	1 793
Kultur og idrett	2 461	1 927	1 290	1 498	1 224	1 632	1 684	1 952
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	613	433	790	555	726	713	575	616
Andre områder	4 005	2 997	2 693	2 782	1 956	1 822	2 897	2 326
Brann og ulykkesvern	1 116	754	1 020	975	684	588	542	739
Kommunale boliger	55	-393	-392	-142	-122	-89	475	-4
Samferdsel	1 731	1 686	1 522	1 480	722	486	858	886
Næringsforv. og konsesjonskraft	238	337	-257	-179	60	209	352	107
Kirke	865	613	800	648	612	628	670	598
Totalt	56 777	54 259	55 590	54 136	51 748	51 888	53 868	53 556

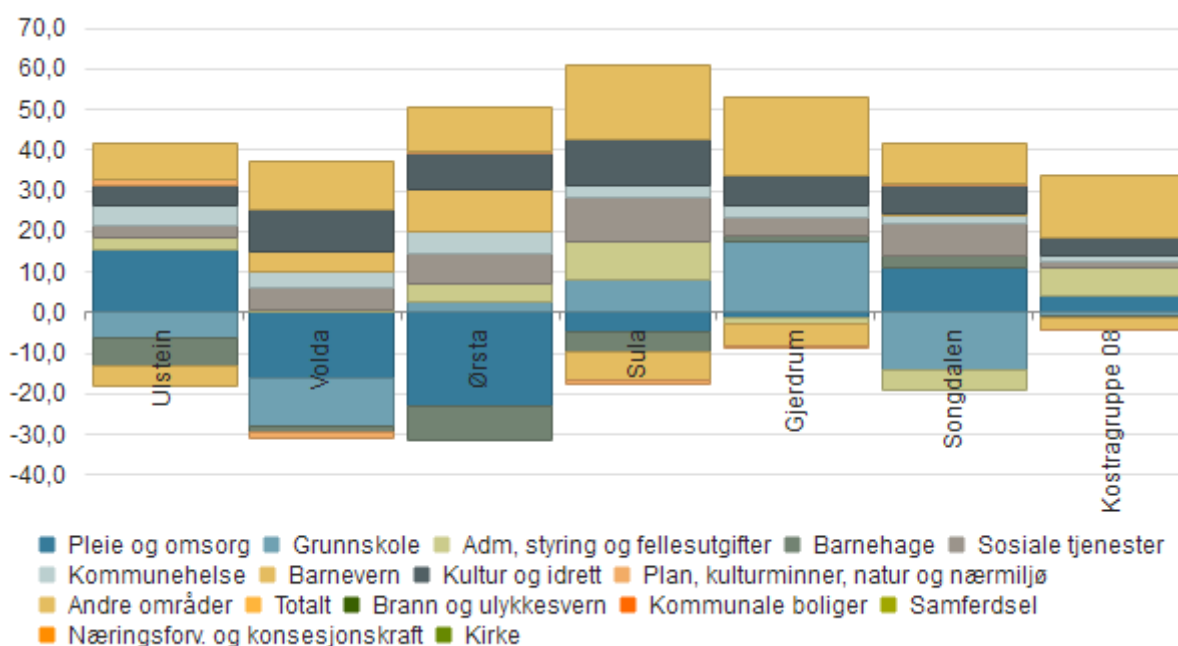
Netto driftsutgifter i Herøy i 2017 var 57.089 kroner per innbygger. Vi holder i denne analysen utenfor funksjonene 170-173 felles pensjonsposter, 275 intro.ordningen og 240-257 VAR-sektoren. Utgiftene er korrigert for elever i private skoler (7,2 mill kr), utgifter til bosetting av enslige mindreårige flyktninger (2,9 mill kr) og eventuelt vertskommunetilskudd for PU-institusjoner (ikke aktuelt). Korrigert for utgiftsbehov var utgiftene 56.777 kroner. Det er omtrent 3.200 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiftsbehov

Kommunale regnskaper må korrigeres for ulikheter i utgiftsbehov før sammenligning. Framsikt analyse bruker behovsberegningen i statsbudsjettet (utgiftsutjevningen). Utgiftsbehovet gjelder forskjeller i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har beregnet Herøys behov til 100,5 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Det er 4 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Herøy har fire tjenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskole (107%), PLO (107%), helse (105%) og adm (101%), se figuren over. Behovet antas å være likt i alle kommuner når det gjelder tekniske tjenester og kultur/kirke.

Oversikt innsparingsmulighet ift sammenligningskommuner (mill. kr)

	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Pleie og omsorg	15,4	-16,3	-23,2	-4,6	-1,1	11,2	-7,9
Grunnskole	-6,5	-11,9	2,6	7,8	17,3	-14,4	-0,6
Adm, styring og fellesutgifter	2,9	0,5	4,6	9,4	-1,5	-4,9	7,3
Barnehage	-6,9	-1,2	-8,4	-5,0	1,7	2,6	-0,9
Sosiale tjenester	3,3	5,7	7,1	11,3	4,3	8,2	1,5
Kommunehelse	4,7	3,8	5,4	2,8	2,8	1,8	1,3
Barnevern	-4,6	4,9	10,6	-6,9	-5,3	0,7	-2,7
Kultur og idrett	4,8	10,5	8,6	11,1	7,4	7,0	4,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,6	-1,6	0,5	-1,0	-0,9	0,3	0,0
Andre områder	9,0	11,8	11,0	18,4	19,6	9,9	15,1
Brann og ulykkesvern	3,2	0,9	1,3	3,9	4,7	5,1	3,4
Kommunale boliger	4,0	4,0	1,8	1,6	1,3	-3,8	0,5
Samferdsel	0,4	1,9	2,3	9,0	11,2	7,8	7,6
Næringsforv. og konsesjonskraft	-0,9	4,4	3,7	1,6	0,3	-1,0	1,2
Kirke	2,3	0,6	1,9	2,3	2,1	1,7	2,4
Totalt	23,8	6,1	18,9	43,3	44,2	22,5	17,3

Figuren over viser kostnadsforskjeller mellom Herøy og andre kommuner i millioner kroner. Vi ser hvor mye Herøy kan spare ved å drive med samme kostnadsnivå som de andre kommunene. Samlede behovskorrigererte netto driftsutgifter i Herøy var 17 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i

Kommunegruppe 8 i 2017. Herøy drev tjenestene 44 millioner kroner dyrere enn Sula og Gjerdrum og 23 millioner kroner dyrere enn Songdalen og Ulstein.

Figuren viser også hvilke tjenester som drives dyrt og billig i Herøy, sammenlignet med Kommunegruppe 8 og de andre kommunene. I forhold til kommunegruppen bruker Herøy mer penger på disse tjenestene: Adm (7 mill), Sosial (2 mill), Helse (1 mill), Kultur (5 mill), kirke (2 mill) og diverse tekniske tjenester (13 mill). Utgiftene er lavere innenfor PLO (8 mill), grunnskole (1 mill), barnehage (1 mill) og barnevern (3 mill).

PLO drives 10-15 mill kroner billigere i Ulstein og Songdalen. Grunnskolen drives 8-17 millioner kroner billigere i Gjerdrum og Sula. Administrasjon drives 9 mill kroner billigere i Sula. Sosial drives 11 mill kroner billigere i Sula. Kultur drives 11 mill kroner billigere i Volda og Sula. Samferdsel drives 9-11 mill kroner billigere i Sula og Gjerdrum.

NB: Gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i PLO påvirkes av at 6 norske kommuner har fått statstilskudd til tjenesten, og driver omtrent uten netto utgifter. Dette påvirker gjennomsnittet for PLO i kommunegruppe 8 kraftig. Det er korrigert for denne effekten i rapporten, men ikke i Framsikt analyse. Framsikt analyse viser at Herøy hadde 4 millioner kroner høyere netto utgifter i PLO enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Kvalitet

Denne rapporten er primært en økonomianalyse. Det er samtidig viktig med god tjenestekvalitet. Den beste undersøkelsen av kommunenes tjenestekvalitet som foreligger, er Kommunebarometeret til Kommunal Rapport.

Kommunebarometeret rangerer kommunene etter 140 kriterier/indikatorer, der de fleste gjelder kvaliteten på de kommunale tjenestene. Det mangler kvalitetsvurdering for enkelte tekniske tjenester (brann, samferdsel, næring, administrasjon).

Kommunebarometeret for 2018 (tall fra 2017) viser at Herøy har middels gode resultater. Herøy rangeres som nr 263 blant 426 norske kommuner. Herøy kommer ut blant de beste 100 kommunene innen sosial. Herøy er blant den beste halvparten av norske kommuner når det gjelder grunnskole, barnevern og miljø (blant annet energiforbruk). Gjerdrum er blant de 100 dårligste når det gjelder helse.

Tallene fremkommer av figuren under.

	Herøy (M og R)	Ulstein	Vol da	Øst a	Sul a	Gjerdrum	Songdal en
Plassering totalt	133	73	40	120	100	18	24
Uten hensyn til korrigert inntekt	263	145	69	195	204	21	25
Rangering innen hver enkelt sektor							
Grunnskole (20 % av totalen)	134	83	173	102	137	140	268
El dreomsorg (20 %)	302	97	231	364	241	105	29
Barnevern (10 %)	136	317	191	300	339	41	20
Barnehage (10 %)	228	100	16	52	293	248	362
Helse (7,5 %)	402	228	146	311	235	303	199
Sosialtjeneste (7,5 %)	78	228	127	65	11	140	13
Kultur (2,5 %)	271	165	362	346	399	325	322
Økonomi (10 %)	368	386	148	310	314	28	46
Enhet skostnader (5 %)	75	228	244	179	55	34	80
Miljø og ressurser (2,5 %)	213	125	49	72	2	56	101
Saksbehandling (2,5 %)		43	197	25	303	236	124
Vann, avløp og renovasjon (2,5 %)		139	40	239	284	70	217

Grunnskole

Grunnskole omfatter funksjonene 202 undervisning, 213 VO, 215 SFO, 222 skolelokaler og 223 skoleskys. Herøy har et utgiftsbehov for grunnskole på 107 prosent av landsgjennomsnittet.

Netto utgift til grunnskole i 2017 var 119 millioner kroner. I analysen er regnskapet korrigert for elever i private skoler (lagt til 7,2 mill kroner, det samme beløpet som trekkes i rammetilskudd).

Behovskorrigerede samlede utgifter til grunnskole var 1 millioner kroner lavere i Herøy enn i Kommunegruppe 8 i 2017 og midt i laget blant sammenligningskommunene.

Skoleskyssen er en million dyrere enn gjennomsnittet i gruppen. SFO drives med samme kostnad per innbygger som i kommunegruppen. Skolelokalene drives med en million kroner lavere utgifter enn kommunegruppe 8. Undervisningen er like billig som gjennomsnittet i gruppen.

Skolestørrelsen er den viktigste kostnadsdriveren i grunnskolen. Høye utgifter til undervisning pleier å komme av små skoler. Skolene i Herøy er små, med 152 elever per skole i snitt. Undervisningsutgiftene er lavere enn skolestrukturen tilsier.

Gjerdrum og Sula driver grunnskolen 7-17 millioner kroner billigere enn Herøy, på grunn av større skoler.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Indeks innb. 6-15 år (92%)	106,3 %	116,6 %	105,7 %	107,3 %	115,4 %	117,0 %	116,2 %	109,7 %
Indeks basiskriteriet (2%)	111,7 %	108,7 %	109,8 %	93,9 %	101,2 %	138,8 %	152,7 %	72,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (2%)	112,7 %	68,7 %	164,0 %	216,4 %	62,3 %	80,2 %	179,5 %	88,0 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (2%)	107,6 %	93,4 %	146,2 %	109,0 %	90,6 %	84,3 %	115,4 %	111,6 %
Indeks innv. 6-15 år (3%)	112,9 %	133,1 %	74,1 %	85,1 %	101,2 %	97,1 %	169,9 %	93,1 %
Indeks norskfødte 6-15 år m. innv. foreldre (0%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

Utgiftsbeh ov - Grunnskole (sum)	106, 7 %	115,6 %	106, 7 %	108, 5 %	113, 3 %	115,5 %	119,4 %	108,3 %
---	-------------	------------	-------------	-------------	-------------	---------	---------	---------

Behovet for grunnskole er beregnet til 107 % av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy flere barn i målgruppen (106%), større smådriftsulemper (112%), lengre avstander (110%) og flere barn i målgruppen med innvandrerbakgrunn (113%).

Alle sammenligningskommunene og kommunegruppen har høyere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 202 Grunnskole (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	10 645	10 731	10 514	10 634
Ulstein	11 650	11 345	11 546	11 513
Volda	10 956	10 706	10 815	10 686
Ørsta	10 557	10 299	10 626	10 638
Sula	10 585	10 569	10 331	10 470
Gjerdrum	10 055	9 755	9 256	9 206
Songdalen	11 490	11 499	11 176	11 661
Kostragruppe 08	10 817	10 713	10 646	10 658

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Funksjon 202 undervisning er den viktigste tjenesten i grunnskolen. Behovskorrigerte netto utgifter i Herøy per innbygger var 10.600 kroner per innbygger i 2017. Det er 24 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene. Forskjellen til kommunegruppen utgjør omtrent 0,2 millioner kroner.

Utgiftene til undervisning har vært stabil de siste fire årene i Herøy. Gjennomsnittet i kommunegruppen har sunket med 200 kroner.

Framsikt - Elever per kommunal grunnskole(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	156	152	150	152
Ulstein	235	240	227	232
Volda	139	141	143	142
Ørsta	186	189	192	191
Sula	236	241	249	252
Gjerdrum	300	303	302	301
Songdalen	188	198	205	204
Kostragruppe 08	236	243	245	247

Skolestørrelsen er den viktigste kostnadsdriveren i grunnskolen. Herøy har i gjennomsnitt 152 elever per skole. Det er 95 elever mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Det er nest lavest blant sammenligningskommunene. Store skoler gir vanligvis lave utgifter til grunnskole per elev. Sula og Gjerdrum er de to kommunene med billigst skoledrift. Gjerdrum har dobbelt så store skoler som Herøy.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	89 596	90 923	91 905	93 039
Ulstein	96 358	97 182	100 645	105 123
Volda	98 341	98 442	100 211	100 057
Ørsta	92 945	92 140	92 741	95 768
Sula	84 770	85 647	85 726	86 716
Gjerdrum	80 833	80 850	79 813	82 628
Songdalen	101 607	102 445	105 106	105 440
Kostragruppe 08	91 224	91 540	92 507	93 367

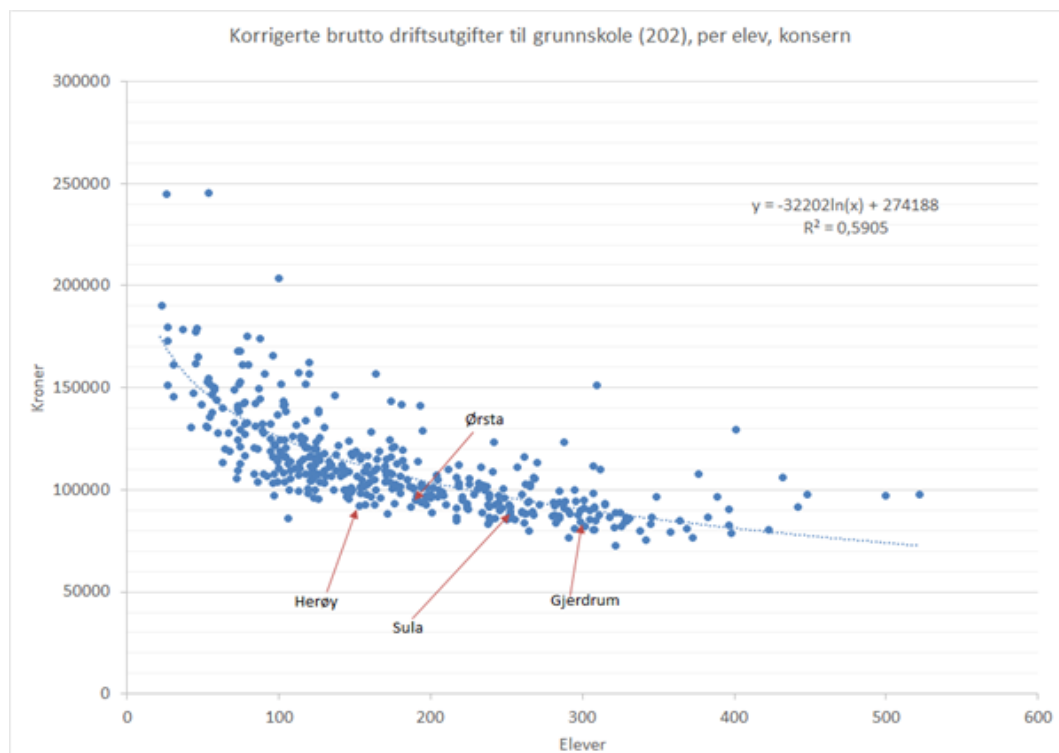
**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Korrigerte brutto driftsutgifter viser produksjonskostnadene for en kommunal elevplass. Elevkostnaden bør stå i et visst forhold til skolestørrelsen.

Elevkostnaden var 93.000 kroner i Herøy i 2017. Det er 300 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen og tredje lavest blant sammenligningskommunene.

Utgiften har økt med 3.500 kroner de siste fire årene. I kommunegruppen har utgiften steget med 3.000 kroner i samme periode.

Utgiften per elev er lavere enn forventet, gitt skolestrukturen i kommunen. Med 151 elever vil man forvente en elevutgift på ca 113.000 kroner, se figuren under.

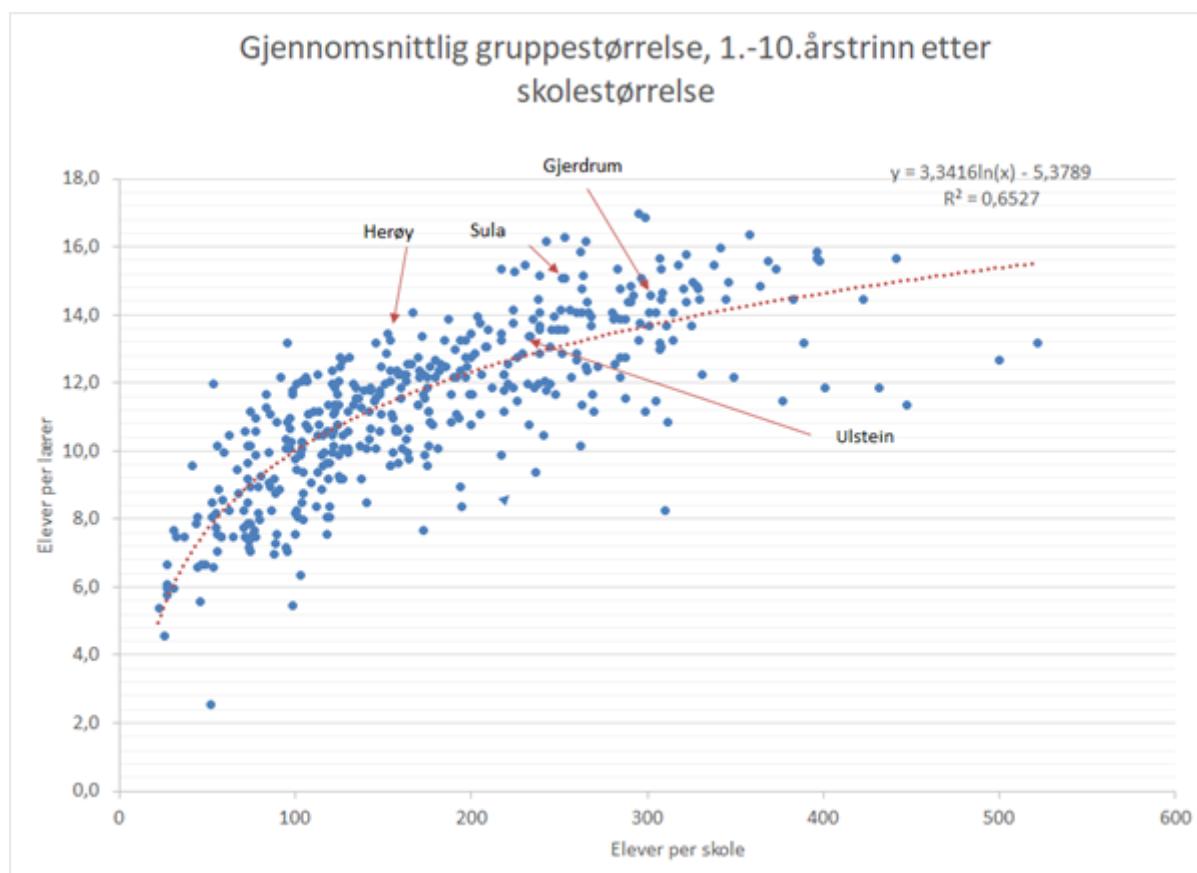
Kvalitet - Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn

Gruppert per år

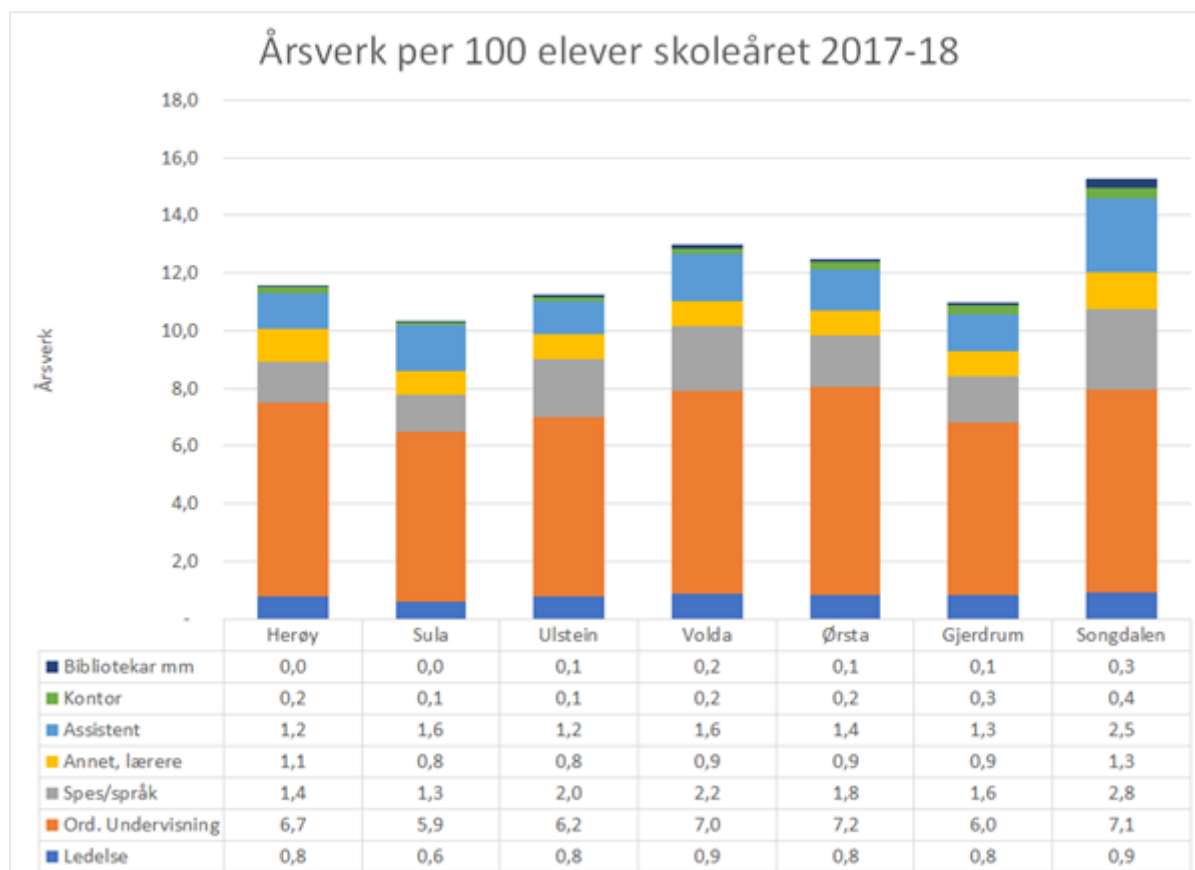
	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	13,8	13,5	13,4	13,5
Ulstein	13,6	13,1	12,4	13,4
Volda	11,5	11,9	12,1	11,9
Ørsta	13,3	13,0	13,0	12,2
Sula	14,2	14,3	15,2	15,1
Gjerdrum	15,8	15,1	15,8	14,6
Songdalen	12,7	12,4	12,1	11,1
Kostragruppe 08	14,0	14,1	14,0	13,7

Høye undervisningskostnader kan komme av små klasser. Gruppestørrelse i grunnskolen uttrykker hvor mange elever det er per lærerårsverk. Dette er et viktig uttrykk for produktivitet i grunnskolen. I Herøy var det 13,5 elever per lærerårsverk i 2017. Det er 0,2 elever mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og tredje høyest blant sammenligningskommunene. Det er blitt 0,3 elever mindre per lærer siden 2014.

Herøy har flere elever per lærer enn forventet, med skolestørrelsen i Herøy. Det er 13,5 elever per lærerårsverk. Med skolestørrelsen i Herøy (151 elever per skole) ville man forvente 11,5 elever per lærer. Figuren under viser skolestørrelse og gruppestørrelse i noen av sammenligningskommunene.

Herøy har middels samlet bemanning i skolene. Figurene under sammenligner samlet bemanning per 100 elever høsten 2017 i sammenligningskommunene. Gjennomsnittlig bemanning i grunnskolene i Herøy er litt under 12 årsverk per 100 elever. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)

Analyse med flere indikatorer

	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt
Herøy (M. og R.)	6,8 %	17,1 %
Ulstein	5,9 %	22,0 %
Volda	9,3 %	20,6 %
Ørsta	8,9 %	16,0 %
Sula	9,2 %	16,5 %
Gjerdrum	5,1 %	12,9 %
Songdalen	13,5 %	22,2 %
Kostragruppe 08	7,8 %	18,2 %

Omfanget av spesialundervisning kan være med å drive opp kostnadsnivået i grunnskolen. Det er ikke tilfelle i Herøy. Her får 7 prosent av elevene spesialundervisning, og dette tar 17 prosent av lærertimene. Andelen timer er 1 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO(B)

Analyse med flere indikatorer

	Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO(B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker(B)
Herøy (M. og R.)	60,5 %	21 758
Ulstein	47,8 %	31 439
Volda	50,9 %	35 297
Ørsta	49,1 %	21 943
Sula	68,2 %	28 617
Gjerdrum	53,8 %	30 716
Songdalen	38,5 %	31 460
Kostragruppe 08	51,6 %	26 827

Lave behovskorrigerte netto utgifter til SFO kan komme av lav dekningsgrad eller lave driftsutgifter per bruker eller høy egenbetaling. Herøy har middels netto utgifter til SFO. Det er høy dekningsgrad (60%), men lave brutto driftsutgifter per bruker (21.700 kroner). Dekningsgraden er nest høyest blant sammenligningskommunene. Brutto utgift per elev er lavest blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 213 Voksenopplæring (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	204	258	390	260
Ulstein	-104	-147	-153	249
Volda	208	363	10	709
Ørsta	308	321	299	258
Sula	296	284	267	172
Gjerdrum	100	-64	-3	-149
Songdalen	389	725	302	642
Kostragruppe 08	192	213	209	228

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Voksenopplæringen har lite å gjøre med ordinær grunnskole. Den skal gi grunnskole for voksne som ikke har fått tilstrekkelig undervisning i barndommen. Den viktigste oppgaven i de fleste kommuner er å undervise flyktninger. Herøy brukte 260 kroner per innbygger til VO i 2017. Det er 32 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 0,3 millioner kroner.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 222 Skolelokaler (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 838	1 750	1 671	1 859
Ulstein	1 731	1 780	1 861	1 686
Volda	2 145	2 050	2 183	2 542
Ørsta	1 633	1 701	1 808	1 768
Sula	1 669	1 578	1 402	1 419
Gjerdrum	2 311	2 305	2 012	1 990
Songdalen	2 103	1 908	1 787	1 777
Kostragruppe 08	1 971	1 915	1 962	1 997

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Netto utgifter til drift av skolelokaler var 1.800 kroner i Herøy i fjor. Det er 150 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 1 million kroner. Sula bruker 400 kroner mindre, tilsvarende 4 millioner kroner.

Utgiften til skolelokaler har vært konstant i Herøy de siste fire årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 223 Skoleskyss (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	417	407	346	322
Ulstein	256	345	282	254
Volda	203	203	162	172
Ørsta	325	355	252	244
Sula	197	88	178	153
Gjerdrum	215	193	177	187
Songdalen	353	437	437	405
Kostragruppe 08	245	251	249	250

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto utgifter til skoleskyss var 332 kroner per innbygger i Herøy i fjor. Det er 72 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør i underkant av 1 million kroner. Utgiften er nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiften til skolelokaler er redusert med over 200 kroner per innbygger de siste fire årene. Utgiften har ikke økt siden 2014 i kommunegruppen.

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss

Analyse med flere indikatorer

	Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss(B)
Herøy (M. og R.)	27,4 %	9 246
Ulstein	23,2 %	9 338
Volda	14,6 %	9 929
Ørsta	24,5 %	8 482
Sula	16,9 %	7 432
Gjerdrum	24,4 %	6 577
Songdalen	43,9 %	6 998
Kostragruppe 08	23,2 %	8 801

Vi har sett at skoleskyssen i Herøy koster 1 mill kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Høye utgifter kan skyldes at mange får skyss eller at prisen per skyssset elev er høy.

I Herøy får 27 prosent av skoleelevene skyss. Det er 4 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i gruppen. Prisen per elev (9.200 kroner) er 400 kroner høyere enn Kostragruppen (8.800 kroner). Hovedårsaken til de høye kostnadene er en kombinasjon av høy enhetspris og høy dekningsgrad.

Fylkeskommunen dekker storparten av utgiftene til skoleskyss. Dataene kan indikere at Herøy har gitt mange vedtak om skyss på grunn av farlig skolevei, vedtak som kommunen må betale fullt og helt selv.

Barnehage

Barnehage omfatter funksjonene 201 førskole, 211 styrkingstiltak og 221 førskolelokaler. Behovet for barnehage er beregnet til 90 prosent av landsgjennomsnittet, på grunn av få barn og lavt utdanningsnivå i befolkningen.

Netto utgift til barnehage i 2017 var 66 millioner kroner.

Herøy drev barnehagetjenesten med en millioner kroner lavere utgifter enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017. Kommunens utgiftsnivå var midt i laget blant sammenligningskommunene.

201 førskole er 3 millioner kroner dyrere enn kommunegruppen. 211 Styrkingstiltak er 2 millioner billigere. Utgiftene til 221 barnehagelokaler er 2 millioner lavere enn gruppen.

Hovedårsaken til høye utgifter i det ordinære tilbudet er høy barnehagedekning. 93 prosent av barna 1-5 år er i barnehage. Kommunale barnehager har en litt lavere produktivitet enn gjennomsnittet i kommunegruppen, men høyere enn landsgjennomsnittet.

Lave utgifter til lokaler kommer av at få plasser er kommunale (24% av plassene).

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Indeks innb. 2-5 år (78%)	93,2 %	100,0 %	85,4 %	103,4 %	132,2 %	100,3 %	116,8 %	107,3 %
Indeks barn 1 år uten kontantstøtte (10%)	98,2 %	82,3 %	108,3 %	81,5 %	102,4 %	97,9 %	98,6 %	99,4 %
Indeks innb. m. høyere utdanning (11%)	61,3 %	91,3 %	119,1 %	79,5 %	76,5 %	87,7 %	59,9 %	83,2 %
Utgiftsbehov - Barnehage (sum)	90,1 %	97,2 %	91,6 %	98,4 %	122,7 %	98,6 %	108,4 %	103,8 %

Behovet for barnehage er beregnet til 90 % av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy færre barn i målgruppen (93%), mindre andel innbyggere med høyere utdanning (61%) og mer bruk av kontantstøtte. Kommunegruppen og sammenligningskommunene har høyere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	9 164	8 341	7 993	8 243
Ulstein	8 941	8 302	8 813	9 094
Volda	7 843	8 362	8 311	8 391
Ørsta	8 542	8 483	8 778	9 280
Sula	8 460	8 515	8 874	8 860
Gjerdrum	8 489	8 720	8 160	8 028
Songdalen	8 486	8 559	8 734	7 926
Kostragruppe 08	8 309	8 185	8 218	8 357

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Behovskorrigerte netto driftsutgifter til barnehagetjenesten i Herøy i 2017 var 8.200 kroner per innbygger. Det er 100 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør en million kroner. Utgiftsnivået er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Utgiftsnivået er redusert med 900 kroner per innbygger de siste fire årene. Utgiftene har steget med 48 kroner i kommunegruppen i samme periode.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 201 Førskole (B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	8 407	7 663	7 446	7 699
Ulstein	7 989	7 654	8 486	8 614
Volda	7 265	7 435	7 321	7 440
Ørsta	7 363	7 307	7 431	7 827
Sula	7 590	7 652	8 031	7 876
Gjerdrum	7 831	7 949	7 487	7 290
Songdalen	6 835	6 854	6 891	6 344
Kostragruppe 08	7 339	7 185	7 177	7 270

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Mesteparten av utgiftene i barnehage er knyttet til det ordinære tilbudet (funksjon 201). Netto utgift var 7.700 kroner i 2017. Det er 400 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Forskjellen utgjør 3,5 millioner kroner. Utgiften er redusert med 700 kroner de siste fire årene. Utgiften er sunket med 70 kroner i kommunegruppen.

Framsikt - Andel barn 1-5 år med barnehageplass(B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	94,2 %	93,6 %	95,3 %	92,6 %
Ulstein	96,4 %	95,2 %	98,4 %	98,5 %
Volda	94,9 %	97,9 %	98,4 %	96,5 %
Ørsta	92,8 %	94,2 %	93,2 %	93,9 %
Sula	91,2 %	92,8 %	95,9 %	95,1 %
Gjerdrum	95,6 %	97,9 %	97,3 %	96,4 %
Songdalen	82,4 %	80,7 %	83,9 %	81,6 %
Kostragruppe 08	90,0 %	90,3 %	90,9 %	91,3 %

Høye utgifter til barnehagetjenesten kan komme av høy dekningsgrad eller høye enhetskostnader (plasser). Herøy har høy dekningsgrad. Dekningsgraden for barn 1-5 år var 93 prosent i 2017. Det er 2 prosentpoeng over gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene. Dekningsgraden har gått ned med 2 prosentpoeng de siste fire årene. Fallende etterspørsel øker kravene til forretningsmessig styring av de kommunale barnehagene. Det er lett å havne i en situasjon med tomme plasser og lav effektivitet (høye enhetskostnader).

Antall innbyggere 0-5 år i Herøy forventes å falle med 5% de neste fire årene (SSBs prognosemodell MMMM 2018).

Framsikt - Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager (kr)(B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	48	48	51	50
Ulstein	64	56	57	51
Volda	48	49	52	51
Ørsta	48	49	50	56
Sula	48	47	49	51
Gjerdrum	45	47	46	46
Songdalen	48	49	49	49
Kostragruppe 08	51	49	49	50

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Enhetskostnader i barnehagesektoren måles i korrigerte brutto driftskostnader per korrigerte oppholdstime (korrigert for alder).

Kommunale barnehager i Herøy hadde middels høye enhetskostnader i 2017. Utgiften per korrigerte oppholdstime var 50 kroner. Det er det samme som gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Timekostnaden har steget med 2 kroner siden 2014. Det er 3 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Framsikt - Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, kommunale barnehager(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	13 330	13 316	13 044	13 032
Ulstein	13 723	13 822	13 251	13 506
Volda	13 106	12 538	12 505	12 487
Ørsta	13 333	13 467	12 805	11 972
Sula	13 219	13 206	13 519	13 281
Gjerdrum	13 898	13 860	13 573	13 982
Songdalen	12 843	12 605	12 857	12 791
Kostragruppe 08	13 212	13 144	13 145	13 137

Korrigerte oppholdstimer per ordinært årsverk i barnehagen er det mest brukte nøkkeltallet for produktivitet. Det uttrykket bemanningsfaktoren.

I kommunale barnehager i Herøy var det i snitt 13.000 timer per årsverk i 2017. Det er omtrent 100 timer mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Produktiviteten har sunket de siste årene. Antall timer per årsverk har gått ned med 300 timer siden 2014. I kommunegruppen har antallet gått ned med omtrent 100 timer.

Antall barn per årsverk i de kommunale barnehagene er høyere enn gjennomsnittet i landet. Figuren under viser bemanningsfaktor etter vanlig beregningsmetode (barn under 3 år teller dobbelt) i alle i de kommunale barnehagene 15.12.2017. Herøy har 6,3 store barn ("plasser") per årsverk på avdelingen i gjennomsnittet. Det er 0,4 barn mer enn landsgjennomsnittet.

INSTITUSJONENS NAVN	Kommun.	EIER	Ty.	Korrigerte oppholdstimer (3-åringer er store)	Plasser (3-åringer er store)	Årsverk ansatte	Årsverk på avdeling	Årsverk styrer	Årsverk annet	Plasser per årsverk avdeling	Plasser per styrer
Bergslia barnehage	Herøy	Kommunal	ordinær	58 944	27	6,4	4,6	0,6	0,3	5,9	45
Leikanger barnehage	Herøy	Kommunal	ordinær	69 120	32	5,8	5,0	0,5	0,2	6,4	64
Moltu barnehage	Herøy	Kommunal	ordinær	49 680	23	4,0	3,3	0,5	0,2	7,0	46
Myrsnipa barnehage	Herøy	Kommunal	ordinær	147 504	68	14,0	11,0	1,0	0,6	6,2	68
				325 248	151	30	24	3	1	6,3	57,9

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 211 Styrket tilbud til førskolebarn (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	566	491	354	343
Ulstein	789	529	202	367
Volda	285	518	619	563
Ørsta	621	639	694	836
Sula	635	609	594	635
Gjerdrum	266	368	291	363
Songdalen	838	805	898	623
Kostragruppe 08	576	580	600	635

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Styrkingstiltak er midler tildelt enkelte barn på grunn av lærevansker eller funksjonshemming. Herøy brukte 343 kroner per innbygger til styrkingstiltak i barnehage i 2017. Det er 300 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Besparelsen utgjør mer enn 2 millioner kroner. Beløpet er minst blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 221 Førskolelokaler og skyss (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	191	186	192	201
Ulstein	163	120	124	112
Volda	293	409	370	387
Ørsta	558	537	652	616
Sula	235	254	250	349
Gjerdrum	392	403	383	375
Songdalen	814	900	945	959
Kostragruppe 08	395	420	441	452

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

De behovskorrigerede nettoutgiftene til barnehagelokaler var 201 kroner per innbygger i 2017. Det er 250 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 2 mill kroner. Utgiften er nest lavest blant sammenligningskommunene. Dersom kommunen har en lav andel kommunale barnehager så kan det forklare at utgiftene per innbygger er lave. I Herøy er det bare 24 prosent kommunale plasser. Det er halvparten av gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Barnevern

Barnevern omfatter funksjonene 244 barnevernstjeneste (saksbehandlingen), 251 hjelpetiltak og 252 plasseringer. Behovet for barnevern i Herøy er beregnet til 84 prosent, på grunn av få enslige forsørgere og få fattige familier.

Herøy brukte 14 millioner kroner på barnevernet i 2017. I analysen er regnskapet korrigert for flyktingutgifter, ved at tilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger (2,9 mill kr) er trukket fra utgiftene til plasseringer.

Herøy har lave utgifter til barnevern. Behovskorrigerede netto driftsutgifter er 3 millioner lavere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Utgiftene til plasseringer er 4 millioner lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Det er omfanget av disse dyre tiltakene som drar ned samlede kostnader mest. Utgiftene til hjelpetiltak er en million kroner lavere enn gjennomsnittet. Utgiftene til bemanning (244) er på nivå med gjennomsnittet.

Utgiftene til barnevern er midt i laget blant sammenligningskommunene. Ørsta drev barnevernet 10 millioner kroner billigere enn Herøy i 2017. De lave utgiftene i Ørsta og Volda kan komme av at utgiftene til mindreårige flyktninger er lavere enn tilskuddet fra IMDI.

NB: Sammenligningen av kostnader til plassering i barnevernet er usikker. Det er ikke klargjort hvordan regnskapet for enslige mindreårige flyktninger er ført i Herøy. Det gjelder både inntektene (tilskuddet fra IMDI) og utgiftene til bosetting (botilbudet).

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Her øy (M. og R.)	Ulste in	Vold a	Ørst a	Sula	Gjerdru m	Songdal en	Kostragrup pe 08
Indeks innb. 0-1 år (3%)	94,5 %	96,6 %	96,4 %	92,3 %	117,7 %	85,9 %	123,2 %	103,2 %
Indeks innb. 2-5 år (6%)	93,2 %	100,0 %	85,4 %	103,4 %	132,2 %	100,3 %	116,8 %	107,3 %
Indeks innb. 6-15 år (14%)	106,3 %	116,6 %	105,7 %	107,3 %	115,4 %	117,0 %	116,2 %	109,7 %
Indeks innb. 16-22 år (11%)	101,9 %	107,2 %	120,6 %	101,7 %	97,4 %	105,1 %	108,7 %	105,7 %
Indeks barn med enslig forsørger (41%)	78,1 %	86,1 %	83,9 %	94,2 %	97,3 %	88,1 %	135,0 %	103,2 %
Indeks lavinntekskriteriet (26%)	69,6 %	81,9 %	74,9 %	44,8 %	61,1 %	65,6 %	97,2 %	77,4 %
Utgiftsbehov - Barnevern (sum)	83,7 %	92,6 %	88,9 %	84,6 %	93,1 %	88,8 %	118,5 %	98,0 %

Behovet for barnevern er beregnet til 84 % av landsgjennomsnittet per innbygger. Herøy har omtrent like mange barn som landsgjennomsnittet i målgruppen 0-22år. På de øvrige kriteriene skårer Herøy

under landsgjennomsnittet. Kommunen har lav andel enslige forsørgere og få innbyggere med lave inntekter. Alle sammenligningskommunene og kommunegruppen har høyere beregnet tjenestebehov.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 901	1 756	1 753	1 434
Ulstein	2 419	2 347	2 520	2 041
Volda	2 012	1 995	2 077	786
Ørsta	1 925	1 995	1 973	15
Sula	1 810	2 190	2 540	2 350
Gjerdrum	2 000	1 665	1 673	2 145
Songdalen	1 909	2 034	1 910	1 335
Kostragruppe 08	1 987	2 008	2 138	1 793

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte omtrent 1.400 kroner per innbygger til barnevern i 2017. Det er 400 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene.

NB: utgiftene i 2017 er korrigeret ved at tilskudd til bosetting av EM er trukket fra utgiftene til plasseringer.

Utgiftene til barnevern i Herøy har vært stabile de siste fire årene. Utgiftene har steget med 200 kroner i samme periode i Kommunegruppe 8.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 244 Barnevernstjeneste (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	626	594	769	645
Ulstein	616	746	771	794
Volda	554	623	623	679
Ørsta	621	633	717	736
Sula	314	451	586	658
Gjerdrum	606	537	539	688
Songdalen	566	551	508	514
Kostragruppe 08	580	578	620	618

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

244 barnevernstjeneste er driften av barnevernskontoret. Utgiftene til bemanning mm utgjorde 645 kroner per innbygger i Herøy i 2017. Det er omtrent det samme som nivået i kommunegruppen og nest lavest blant sammenligningskommunene.

Dekningsgrad - Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	4,4 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
Ulstein	3,6 %	3,2 %	3,4 %	3,6 %
Volda	4,7 %	4,9 %	4,5 %	4,5 %
Ørsta	3,3 %	3,6 %	4,1 %	4,6 %
Sula	3,4 %	3,9 %	4,9 %	5,1 %
Gjerdrum	4,0 %	3,8 %	3,0 %	3,5 %
Songdalen	4,2 %	5,4 %	5,5 %	5,4 %
Kostragruppe 08		3,8 %	4,1 %	4,3 %

Lave barnevernsutgifter kan komme av lav dekningsgrad. I Herøy hadde 4,0 prosent av innbyggerne 0-22 år barnevernstiltak i 2017. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene, og 0,3 prosentpoeng under gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 (4,3 %). Andelen er redusert med 0,4 prosentpoeng de siste fire årene. Andelen i kommunegruppen har økt med 0,5 poeng de siste tre årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 251 Tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	439	465	337	348
Ulstein	292	172	208	186
Volda	140	57	169	157
Ørsta	163	198	225	127
Sula	236	290	299	299
Gjerdrum	317	220	153	395
Songdalen	259	184	219	176
Kostragruppe 08	255	253	260	247

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Hjelpetiltak er de lette barnevernstiltakene (frivillige tiltak i familien). Det er et mål for alle kommuner å vri utgiftene i barnevernet fra plasseringer til hjelpetiltak.

Utgiftene til hjelpetiltak var 348 kroner per innbygger i Herøy i 2017. Det er 100 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen og nest mest blant sammenligningskommunene. Utgiftene til hjelpetiltak er redusert med 100 kroner per innbygger siden 2014. Utgiftsnivået har vært stabilt i kommunegruppen.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 252 Tiltak når barnet er plassert av barnevernet (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	836	697	646	441
Ulstein	1 511	1 429	1 541	1 062
Volda	1 319	1 315	1 285	-51
Ørsta	1 141	1 164	1 031	-847
Sula	1 259	1 449	1 656	1 393
Gjerdrum	1 077	907	981	1 061
Songdalen	1 084	1 298	1 182	645
Kostragruppe 08	1 152	1 177	1 257	929

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Plasseringer er de tunge tiltakene i barnevernet (fosterhjem og institusjoner). Her fører også de fleste kommuner utgifter til bosetting av mindreårige flyktninger. Disse utgiftene er tatt ut av regnskapet i 2017 ved at netto utgift er redusert tilsvarende tilskuddet fra IMDI til bosetting av EM (2,9 mill kroner).

Netto utgift i Herøy var 369 kroner per innbygger. Det er 550 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Ørsta og Volda har overskudd. Det kan være fordi utgiftene til EM var lavere enn tilskuddet, eller fordi bosetting av EM er ført som utgift utenfor barnevernet.

NB: Sammenligningen av kostnader til plassering i barnevernet er usikker. Det er ikke klargjort hvordan regnskapet for enslige mindreårige flyktninger er ført i Herøy. Det gjelder både inntektene (tilskuddet fra IMDI) og utgiftene til bosetting (botilbudet).

Framsikt - Andel barn med tiltak som er plassert (funksjon 252) ift. ant innb. 0-17 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1,0	1,0	0,9	1,0
Ulstein	1,8	1,7	1,5	1,7
Volda	2,5	2,4	2,5	2,3
Ørsta	1,7	1,8	1,9	2,0
Sula	0,9	1,1	1,4	1,4
Gjerdrum	1,0	1,1	1,0	1,3
Songdalen	1,6	1,9	2,0	1,5
Kostragruppe 08	1,7	1,6	1,7	1,8

Det er plasseringer som koster penger i barnevernet. I Herøy er det 1,0 % av innbyggerne 0-17 år som er plassert av barnevernet. Det er 0,8 poeng lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen og lavest blant sammenligningskommunene.

Produktivitet - Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	70,0 %	70,0 %	74,0 %	82,0 %
Ulstein	47,0 %	49,0 %	58,0 %	76,0 %
Volda	62,0 %	53,0 %	54,0 %	77,0 %
Ørsta	49,0 %	52,0 %	65,0 %	70,0 %
Sula	56,0 %	57,0 %	66,0 %	69,0 %
Gjerdrum	90,0 %	92,0 %	89,0 %	97,0 %
Songdalen	87,0 %	86,0 %	91,0 %	98,0 %
Kostragruppe 08	79,0 %	85,0 %	85,0 %	91,0 %

Saksbehandlingstiden er en av de viktigste kvalitetsindikatorne i barnevernet. I Herøy ble 82 prosent av undersøkelsene avsluttet i løpet av lovens frist på tre måneder i 2017. Det er 9 prosentpoeng mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene. Andelen har steget med 12 poeng de siste fire årene. Den har steget med 12 prosent i kommunegruppen i samme periode.

Framsikt - Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	3,5	3,5	3,0	3,6
Ulstein	3,4	3,4	3,5	3,4
Volda	4,1	4,9	4,9	4,9
Ørsta	3,6	3,1	3,1	3,1
Sula	3,0	2,1	3,5	2,9
Gjerdrum	3,8	3,9	3,8	3,9
Songdalen	4,0	4,2	4,2	4,5
Kostragruppe 08	3,7	3,8	4,1	4,2

Det er 3,6 årsverk med fagutdanning i barnevernet er 1000 barn i målgruppen i kommunen. Det er 0,6 årsverk mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. Bemanningen er økt med 0,1 årsverk per 1000 innbygger 0-17 år siden 2014. Den har økt med 0,5 poeng i kommunegruppen.

Pleie og omsorg

PLO omfatter 234 aktivisering (dagsenter, støttekontakt mm), 253 pleie i institusjon, 254 pleie i hjemmet (hjemmehjelp, miljøarbeid PU, hjemmesykepleie, omsorgslønn, BPA, privat avlastning), 256 døgnopphold og 261 institusjonslokaler. Det er svært viktig å korrigere PLO-utgiftene i Herøy for behov. Utgiftsbehovet i PLO i Herøy er anslått til 107 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger.

Netto utgift til PLO i 2017 var 153 millioner kroner. I analysen er utgiftene i alle kommuner korrigert for vertskommunetilskudd til PU-institusjoner (ikke aktuelt i Herøy).

Herøy har høye utgifter til PLO, ifølge Framsikt analyse. Behovskorrigerede netto utgifter var 4 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017. Utgiftene var 11-15 millioner kroner høyere enn i Ulstein og Songdalen.

Disse funksjonene ble drevet med høyere utgifter enn kommunegruppen: Pleie i institusjon (21 mill) og lokaler (5 mill). Disse funksjonene ble drevet med lavere utgifter enn kommunegruppen: aktivisering (3 mill) og pleie i hjemmet (19 mill).

Korreksjon: De 6 kommunene som har fått statsfinansiert PLO-tjenester i 2016 og 2017 (SIO-kommunene) driver ned gjennomsnittet i kommunegruppe 8 med 1.200 kroner per innbygger. Hvis man tar bort SIO-kommunene er utgiftene i Herøy 8 millioner kroner lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Det endrer ikke utfordringene i Herøy i forhold til å vri tjenesten fra institusjon til hjemmebasert tjeneste. Herøy har en svært institusjonstung tjeneste. Omtrent 60 prosent av utgiftene går til pleie og drift av institusjon.

Herøy fikk ikke særlig mye tilskudd til ressurskrevende tjenester i 2017 (gjelder utgifter påløpt for året 2016). Tilskuddet var 14 mill kroner (1500 kroner per innbygger). Det er 300 kroner mindre per innbygger enn landsgjennomsnittet.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Her øy (M. og R.)	Ulste in	Vold a	Ørst a	Sula	Gjerdru m	Songdal en	Kostragrup pe 08
Indeks innb. 0-1 år (0%)	94,5 %	96,6 %	96,4 %	92,3 %	117, 7 %	85,9 %	123,2 %	103,2 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	93,2 %	100,0 %	85,4 %	103, 4 %	132, 2 %	100,3 %	116,8 %	107,3 %
Indeks innb. 6- 15 år (2%)	106, 3 %	116,6 %	105, 7 %	107, 3 %	115, 4 %	117,0 %	116,2 %	109,7 %
Indeks innb. 16- 22 år (2%)	101, 9 %	107,2 %	120, 6 %	101, 7 %	97,4 %	105,1 %	108,7 %	105,7 %
Indeks innb. 23- 66 år (10%)	95,7 %	98,3 %	94,0 %	94,6 %	96,0 %	99,5 %	97,3 %	97,2 %
Indeks innb. 67- 79 år (11%)	108, 6 %	90,6 %	108, 7 %	106, 1 %	85,1 %	90,4 %	86,7 %	99,3 %
Indeks innb. 80- 89 år (20%)	124, 8 %	85,5 %	113, 9 %	133, 1 %	107, 4 %	87,6 %	77,7 %	92,1 %

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

Indeks innb. over 89 år (11%)	130,6 %	89,2 %	142,3 %	139,5 %	115,0 %	41,3 %	64,7 %	85,7 %
Indeks basiskriteriet (1%)	111,7 %	108,7 %	109,8 %	93,9 %	101,2 %	138,8 %	152,7 %	72,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (1%)	112,7 %	68,7 %	164,0 %	216,4 %	62,3 %	80,2 %	179,5 %	88,0 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (1%)	107,6 %	93,4 %	146,2 %	109,0 %	90,6 %	84,3 %	115,4 %	111,6 %
Indeks PU over 16 år (14%)	87,5 %	124,3 %	113,4 %	92,9 %	158,3 %	98,6 %	106,8 %	105,5 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	103,0 %	79,4 %	98,0 %	106,3 %	76,8 %	69,6 %	75,7 %	87,2 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	91,4 %	89,0 %	84,8 %	88,0 %	94,8 %	101,1 %	101,1 %	97,4 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	106,8 %	94,1 %	109,0 %	110,8 %	105,6 %	86,6 %	90,4 %	95,2 %

Behovet for pleie og omsorg er beregnet til 107% av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy flere eldre i aldersgruppen eldre, smådriftsulemper og lengre avstander. Kommunen har færre PU-klienter og lavere dødelighet. Kommunegruppen og fire av sammenligningskommunene har lavere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	16 915	15 123	15 532	16 249
Ulstein	14 918	13 667	14 004	14 636
Volda	17 894	16 458	17 829	17 951
Ørsta	18 371	16 729	17 608	18 673
Sula	16 086	14 889	15 645	16 728
Gjerdrum	20 946	17 645	16 848	16 365
Songdalen	16 122	13 687	14 521	15 076
Kostragruppe 08	17 347	15 770	15 874	15 843

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte 16.200 kroner per innbygger til PLO i 2017, etter behovskorreksjon. Det er 400 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Ulstein bruker 1.500 kroner mindre til PLO enn Herøy. Summen tilsvarer 15 millioner kroner.

Utgiftene til PLO har sunket med 100 kroner per innbygger de siste fire årene.

Korreksjon: Utgiften i kommunegruppen reduseres i 2017 med 1.200 kroner per innbygger på grunn av SIO-kommunene. Uten disse kommunene er Herøy 800 kroner billigere enn kommunegruppen, tilsvarende 8 millioner kroner.

Framsikt - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	54,3 %	61,3 %	63,3 %	56,3 %
Ulstein	28,5 %	29,2 %	38,0 %	37,8 %
Volda	35,1 %	37,5 %	36,7 %	37,4 %
Ørsta	45,9 %	46,9 %	44,9 %	43,3 %
Sula	13,9 %	13,0 %	15,5 %	13,5 %
Gjerdrum	43,9 %	45,1 %	50,0 %	40,4 %
Songdalen	27,2 %	32,2 %	25,7 %	24,6 %
Kostragruppe 08	35,8 %	38,5 %	38,8 %	40,3 %

Det er alminnelig antatt at PLO i kommunene bør jobbe etter LEON-prinsippet, med sterk vekt på hjemmebaserte tjenester og egenmestring. I noen kommuner går to tredeler av PLO-utgiftene til hjemmebaserte tjenester. Herøy har en institusjonstung tjeneste. 56 prosent av utgiftene i PLO går til institusjonsdelen (pleie og lokaler). Det er 16 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og høyest blant sammenligningskommunene. I Sula og Songdalen går tre av fire PLO-kroner til hjemmebaserte tjenester og aktivisering.

Det er ingen tydelig utvikling i tjenesten i hjemmebasert retning. Andelen institusjonsomsorg er økt med 2 prosentpoeng de siste fire årene. I Kommunegruppe 8 har andelen økt med 5 prosentpoeng i samme periode. Det er uklart om denne prosenten påvirkes av SIO-prosjektet (statsfinansiert PLO i 6 kommuner).

Framsikt - Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)

Analyse med flere indikatorer

	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over(B)	Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie
Herøy (M. og R.)	19,7 %	931 362
Ulstein	13,5 %	1 012 455
Volda	15,6 %	933 333
Ørsta	17,7 %	896 130
Sula	6,1 %	870 480
Gjerdrum	16,5 %	1 065 444
Songdalen	16,0 %	657 118
Kostragruppe 08	15,2 %	1 040 834

Vi har sett at netto utgifter til drift av institusjon (pleie og lokaler) er svært mye høyere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Høye utgifter til institusjon kan komme av høy sykehjemsdekning (og barneboliger) eller høye utgifter per plass.

Herøy har høy sykehjemsdekning, men lave netto driftsutgifter per plass. Antall plasser i institusjon tilsvarer 19,7 prosent av innbyggere over 80 år. Det er 4,5 prosentpoeng over gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 20 millioner kroner (20 plasser). Andelen er høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiftene per plass er 931.000 kroner. Det er 110.000 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Det er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Sula skiller seg ut med lav sykehjemsdekning og lave enhetspriser på institusjon.

Årsaken til høye institusjonsutgifter er høy dekningsgrad på sykehjem.

Framsikt - Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	16,8 %	17,6 %	16,8 %	13,7 %
Ulstein	9,9 %	11,5 %	9,8 %	9,2 %
Volda	12,5 %	11,8 %	12,7 %	10,8 %
Ørsta	16,9 %	14,9 %	14,7 %	15,4 %
Sula	2,5 %	3,1 %	1,7 %	1,7 %
Gjerdrum	15,1 %	13,2 %	13,0 %	9,6 %
Songdalen	4,5 %	6,6 %	7,0 %	6,6 %
Kostragruppe 08	10,7 %	10,1 %	10,3 %	9,4 %

14 prosent av innbyggere over 80 år er på sykehjem. Det er 5 poeng mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Det er høyest blant sammenligningskommunene. I Songdalen og Sula er under 7 prosent av de eldre på sykehjem.

Dekningsgrad - Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %
Ulstein	11,5 %	9,8 %	12,5 %	13,5 %
Volda	16,1 %	11,6 %	11,9 %	13,8 %
Ørsta	4,6 %	7,9 %	8,0 %	7,0 %
Sula	10,9 %	12,3 %	12,6 %	12,6 %
Gjerdrum	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Songdalen	8,5 %	8,1 %	10,0 %	8,5 %
Kostragruppe 08	4,9 %	5,2 %	5,0 %	5,4 %

Høye kostnader til hjemmebaserte tjenester kan komme av mange heldøgnsbemannede boliger for eldre. I Herøy bor 2,3% av eldre over 80 år i en bolig med heldøgns bemanning ved utgangen av 2017. Dekningsgraden er 3,1 poeng under gjennomsnittet i kommunegruppen og nest lavest blant sammenligningskommunene. Den samlede dekingen av heldøgnsstilbud til eldre (22%) er høyere enn gjennomsnittet i gruppen (20,6%).

Framsikt - Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere(B)

	Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere(B)	Netto driftsutgift per bruker av hjemmebaserte tjenester (254)
Herøy (M. og R.)	42	161 029
Ulstein	41	180 130
Volda	49	214 377
Ørsta	47	219 233
Sula	49	277 531
Gjerdrum	36	200 351
Songdalen	32	286 533
Kostragruppe 08	40	199 587

De behovskorrigerede utgiftene til hjemmebaserte tjenester i Herøy er vesentlig lavere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Lave utgifter kan komme av få brukere eller lave utgifter per bruker.

Herøy har en dekningsgrad på 42 promille av befolkningen. Korrigert for utgiftsbehov (107%) er dekningsgraden 40 promille. Den behovskorrigerede dekningsgraden i kommunegruppen er 42 promille. Forskjellen i dekningsgrad utgjør 4 millioner kroner ($200.000 * 0,002 * 9000$).

Enhetsprisen er tilnærmet på samme nivå som kommunegruppen. Netto utgift per bruker er 161.000 kroner. Det er 28.000 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen, men nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgjør samlet sett rundt 11 millioner. Uten SIO-kommunene er antakelig forskjellen enda større.

Songdalen har mye lavere dekningsgrad enn Herøy, og høyere enhetskostnader. Der får færre brukere tyngre tjenester.

Dette er en overfladisk og unøyaktig sammenligning. Hjemmetjenesten omfatter mange tjenester og flere typer brukere, både eldre, funksjonshemmede (mest PU-klienter) og folk med psykiske lidelser. Behovsberegningen omfatter både eldreomsorgen og de yngre brukergruppene. Kostratallene kan skjule store forskjeller mellom eldreomsorgen og omsorgen for PU-klienter. Hvis utgiftene innen PU er høye per bruker, kan det forklare høye samlede kostnader i hjemmebaserte tjenester.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 234 Aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	858	813	633	630
Ulstein	1 174	1 089	1 245	1 186
Volda	1 150	1 204	1 365	1 585
Ørsta	838	380	402	1 123
Sula	1 409	1 318	1 371	1 355
Gjerdrum	1 399	1 271	1 239	1 413
Songdalen	893	1 043	1 142	961
Kostragruppe 08	984	929	875	947

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Framsikt har beregnet at støttetjenestene koster 3 millioner kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Disse tjenestene omfatter dagsenter, støttekontakt, matombringing og trygghetsalarm. Det er viktige støttetjenester for å få den hjemmebaserte omsorgen til å fungere.

Herøy brukte 600 kroner per innbygger over 18 år til støttetjenester. Det er rundt 300 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen og minst blant sammenligningskommunene. Utgiften er redusert med 200 kroner de siste fire årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 261 Institusjonslokaler (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 317	1 354	1 414	1 339
Ulstein	276	262	441	885
Volda	1 103	1 023	1 056	993
Ørsta	1 079	798	819	889
Sula	42	23	81	15
Gjerdrum	706	657	730	1 384
Songdalen	454	459	354	450
Kostragruppe 08	706	704	739	777

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Vi har sett at de behovskorrigerede nettoutgiftene til institusjonslokaler i Herøy er 5 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Behovskorrigerede netto utgifter er 1.300 kroner per innbygger. Det er 600 kroner over gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 5 millioner kroner. Utgiften er nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiftene er økt med 22 kroner per innbygger de siste fire år i Herøy. De har økt med omtrent 69 kroner i kommunegruppen.

Kommunehelse

Helse omfatter funksjonene 232 Helsestasjoner, 233 Folkehelse og 241 Behandling (fastlege, fysio og legevakt). Utgiftsbehovet per innbygger er beregnet til 105 % av landsgjennomsnittet, på grunn av mange gamle og store avstander.

Netto utgift var omtrent 24 millioner kroner i 2017.

Herøy hadde litt høye utgifter til helsetjenesten i 2017. Samlede behovskorrigerte utgifter var rundt 1 million kroner høyere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Utgiftene er høyere enn gjennomsnittet innenfor behandling (4 mill). Utgiften er lavere innenfor forebyggende helse (1 mill) og folkehelse (2 mill).

Herøy hadde høyest helseutgifter av sammenligningskommunene. Ørsta og Ulstein driver tjenesten 5 millioner kroner billigere enn Herøy. Forskjellen gjelder behandling.

Herøy har høy legedekning.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Indeks innb. 0-1 år (2%)	94,5 %	96,6 %	96,4 %	92,3 %	117,7 %	85,9 %	123,2 %	103,2 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	93,2 %	100,0 %	85,4 %	103,4 %	132,2 %	100,3 %	116,8 %	107,3 %
Indeks innb. 6-15 år (12%)	106,3 %	116,6 %	105,7 %	107,3 %	115,4 %	117,0 %	116,2 %	109,7 %
Indeks innb. 16-22 år (9%)	101,9 %	107,2 %	120,6 %	101,7 %	97,4 %	105,1 %	108,7 %	105,7 %
Indeks innb. 23-66 år (31%)	95,7 %	98,3 %	94,0 %	94,6 %	96,0 %	99,5 %	97,3 %	97,2 %
Indeks innb. 67-79 år (20%)	108,6 %	90,6 %	108,7 %	106,1 %	85,1 %	90,4 %	86,7 %	99,3 %
Indeks innb. 80-89 år (7%)	124,8 %	85,5 %	113,9 %	133,1 %	107,4 %	87,6 %	77,7 %	92,1 %
Indeks innb. over 89 år (2%)	130,6 %	89,2 %	142,3 %	139,5 %	115,0 %	41,3 %	64,7 %	85,7 %
Indeks basiskriteriet (5%)	111,7 %	108,7 %	109,8 %	93,9 %	101,2 %	138,8 %	152,7 %	72,5 %
Indeks reiseavst. innen sone (3%)	112,7 %	68,7 %	164,0 %	216,4 %	62,3 %	80,2 %	179,5 %	88,0 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (3%)	107,6 %	93,4 %	146,2 %	109,0 %	90,6 %	84,3 %	115,4 %	111,6 %
Indeks dødelighetskriteriet (5%)	91,4 %	89,0 %	84,8 %	88,0 %	94,8 %	101,1 %	101,1 %	97,4 %

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

Utgiftsbehov - Kommunehelse (sum)	104, 5 %	98,3 %	107, 2 %	107, 1 %	98,9 %	99,2 %	103,9 %	98,8 %
---	-------------	-----------	-------------	-------------	-----------	--------	---------	--------

Behovet for helsetjenester er beregnet til 105 % av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy flere eldre og lengre avstander. Kommunegruppen og fire av sammenligningskommunene har lavere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	2 381	2 536	2 569	2 760
Ulstein	1 870	2 267	2 346	2 105
Volda	2 091	2 168	2 403	2 396
Ørsta	1 749	2 038	2 189	2 211
Sula	1 870	2 020	2 214	2 316
Gjerdrum	1 771	1 940	2 115	2 326
Songdalen	1 818	2 042	2 540	2 543
Kostragruppe 08	2 186	2 277	2 357	2 475

Herøy brukte omtrent 2.800 kroner per innbygger til helsetjeneste i 2017. Det er rundt 300 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiftene til helse har økt med 400 kroner per innbygger siden 2014. I kommunegruppen er utgiftene økt med 300 kroner per innbygger.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 241 Diagnose behandling re-/habilitering (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 733	1 890	1 891	2 098
Ulstein	1 062	1 397	1 378	1 402
Volda	1 501	1 493	1 695	1 756
Ørsta	1 245	1 354	1 541	1 345
Sula	1 385	1 492	1 686	1 587
Gjerdrum	1 177	1 245	1 459	1 520
Songdalen	1 208	1 334	1 538	1 532
Kostragruppe 08	1 564	1 567	1 595	1 682

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Det er funksjon 241 behandling som er størst i helsetjenesten. Herøy brukte 2.100 kroner per innbygger på fastleger, fysioterapi og legevakt. Det er 400 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og mest av sammenligningskommunene. Utgiften per innbygger har steget med 350 kroner siden 2014. I kommunegruppen har utgiften steget med 100 kroner.

Dekningsgrad - Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	12,1	11,7	11,1	11,0
Ulstein	9,8	10,4	11,2	11,2
Volda	9,5	9,4	10,7	10,8
Ørsta	10,5	10,1	10,1	10,0
Sula	6,8	7,7	7,8	7,7
Gjerdrum	7,3	7,3	7,3	7,8
Songdalen	8,2	8,1	7,9	8,6
Kostragruppe 08	8,3	8,4	8,6	8,5

Det er høy legedekning i Herøy. Det er 11 årsverk lege i kommunehelsetjenesten per 10.000 innbygger. Det er 2,5 årsverk mer enn gjennomsnittet i gruppen og nest høyest blant sammenligningskommunene. Legedekningen er redusert med 1 årsverk per 10.000 innbygger de siste fire årene.

Framsikt - Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	90,0 %	75,0 %	73,7 %	73,6 %
Ulstein	77,3 %	110,0 %	106,3 %	87,9 %
Volda	84,6 %	63,5 %	92,6 %	90,4 %
Ørsta	99,7 %	133,1 %	101,2 %	65,7 %
Sula	112,8 %	97,4 %	103,8 %	90,9 %
Gjerdrum	91,3 %	98,3 %	75,9 %	91,3 %
Songdalen	110,2 %	82,4 %	89,2 %	105,8 %
Kostragruppe 08	99,0 %	92,7 %	93,2 %	91,8 %

Oppslutning om helsekontrollene for barn er et viktig mål for forebyggende helse. I Herøy deltok 74 prosent av førsteklassingene i helsekontroll. Det er 18 poeng lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen og nest lavest blant sammenligningskommunene.

Sosiale tjenester

Sosialtjenesten omfatter funksjonene 242 Veiledning, 243 Rusomsorg, 273 Vernet arbeid, 275 Introduksjonsordningen, 276 Kvalifiseringsordningen og 281 Sosialhjelp. 275 Introduksjonsordningen er helt finansiert med statstilskudd (integringstilskuddet) og holdes utenfor analysen.

Utgiftsbehovet for sosialtjenester er beregnet til omtrent 73 prosent av landsgjennomsnittet. Herøy har få uføre, få aleneboende og få innvandrere. Netto utgift var omtrent 20 millioner kroner i 2017.

Herøy har høye utgifter til sosialtjeneste. Samlede behovskorrigerede netto driftsutgifter er 2 mill kroner over gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Herøy brukte mer på veiledning (2 mill), på rusomsorg (1 mill) og på arbeidstiltak (2 mill). Herøy brukte mindre på kvalifiseringsordningen (1 mill) og sosialhjelp (2 mill).

Utgiftene i Herøy var høyest blant sammenligningskommunene. Sula drev sosialtjenesten omtrent 11 millioner kroner billigere enn Herøy i 2017. Sula brukte mindre penger på alle delene av tjenesten.

Store deler av sosialutgiftene i norske kommuner er knyttet til arbeidet med flyktninger. Antall flyktninger mottatt i kommunen har stor betydning for utgiftsnivået i denne tjenesten. Herøy har under middels utgifter til flyktninger, etter størrelsen på integreringstilskuddet å dømme.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Indeks innb. 16-22 år (3%)	101,9 %	107,2 %	120,6 %	101,7 %	97,4 %	105,1 %	108,7 %	105,7 %
Indeks innb. 23-66 år (21%)	95,7 %	98,3 %	94,0 %	94,6 %	96,0 %	99,5 %	97,3 %	97,2 %
Indeks uføre (11%)	94,5 %	75,5 %	69,5 %	88,5 %	69,5 %	88,0 %	211,4 %	114,4 %
Indeks flyktningar (15%)	31,0 %	66,8 %	57,8 %	46,0 %	27,9 %	46,0 %	146,6 %	63,2 %
Indeks opphopingsindeks (17%)	67,0 %	99,9 %	39,9 %	30,5 %	32,9 %	33,3 %	133,6 %	78,9 %
Indeks urbanitetskriteriet (36%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Indeks aleneboende 30-66 år (34%)	71,6 %	77,2 %	77,5 %	84,6 %	73,9 %	64,3 %	80,2 %	82,2 %
Utgiftsbehov - Sosiale tjenester (sum)	73,4 %	84,6 %	72,3 %	73,0 %	65,2 %	67,8 %	118,0 %	86,4 %

Behovet for sosiale tjenester er beregnet til 73 % av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy flere uføre, få aleneboende, færre flyktninger og mindre storbyproblemer. Kommunegruppen og bare en av sammenligningskommunene har høyere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	2 861	3 006	3 460	3 010
Ulstein	2 427	2 346	2 222	2 505
Volda	1 731	1 947	2 060	2 140
Ørsta	2 060	1 877	1 852	1 928
Sula	1 219	1 034	1 113	1 294
Gjerdrum	1 946	2 198	2 063	2 354
Songdalen	1 654	2 370	2 364	1 770
Kostragruppe 08	2 633	2 764	2 776	2 781

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto behovskorrigerede utgifter til sosiale tjenester var 3.000 kroner i Herøy i 2017. Det er 200 kroner høyere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør omtrent 2 millioner kroner.

Sula drev 1.700 kroner billigere i 2017. Forskjellen utgjør 11 millioner kroner.

Utgiften til sosiale tjenester i Herøy er økt med 150 kroner per innbygger siden 2014. I kommunegruppen har utgiften økt med 150 kroner.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 242 Råd veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 103	1 042	1 296	1 360
Ulstein	926	806	862	1 028
Volda	416	430	676	756
Ørsta	997	938	895	865
Sula	621	526	563	661
Gjerdrum	871	1 160	852	950
Songdalen	871	1 015	1 123	906
Kostragruppe 08	954	977	1 023	1 039

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Veiledning er den nest største deltjenesten innenfor sosialtjenesten. Herøy har de høyest utgiftene til veiledning blant sammenligningskommunene. Netto utgift per innbygger var 1.360 kroner i 2017. Det er 300 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Utgiften er økt med 250 kroner de siste fire årene. Gjennomsnittet i kommunegruppen har steget med 100 kroner i den samme perioden.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 281 Økonomisk sosialhjelp (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	663	898	959	767
Ulstein	1 136	1 369	1 358	1 313
Volda	764	892	863	749
Ørsta	796	726	638	654
Sula	161	120	215	262
Gjerdrum	676	588	823	992
Songdalen	525	673	660	482
Kostragruppe 08	1 074	1 128	1 137	1 159

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Sosialhjelpen er den største utgiftsposten i sosialtjenesten. Behovskorrigert netto utgift til sosialhjelp var omtrent 800 kroner i Herøy i 2017. Det er 400 kroner lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør i underkant av 3 millioner kroner. Utgiften er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	4,5 %	4,2 %	4,3 %	4,3 %
Ulstein	5,5 %	6,4 %	5,4 %	5,4 %
Volda	3,0 %	4,9 %	4,8 %	4,2 %
Ørsta	4,3 %	4,1 %	3,7 %	3,8 %
Sula	1,8 %	1,9 %	2,2 %	1,8 %
Gjerdrum	4,0 %	3,0 %	3,1 %	3,5 %
Songdalen	3,1 %	3,7 %	3,2 %	2,5 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,1 %	5,1 %	4,9 %

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Utgiftene til sosialhjelp i Herøy (5 mill) var 2,6 millioner kroner lavere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2017, etter korreksjon for behov. Lave utgifter til sosialhjelp kan komme av lav andel klienter eller lave utgifter per klient. Herøy har lav andel klienter. Den behovskorrigerte andelen sosialklienter er 4,3 prosent av innbyggere 20-66 år. Det er nest høyest blant sammenligningskommunene og 0,6 poeng under gjennomsnittet i Kommunegruppe 8.

Lav dekningsgrad gir middels lave utgifter til sosialhjelp. Vi har dessverre ikke opplysninger om kostnader per mottaker.

Kommunale boliger

Boliger omfatter funksjonene 265 kommunale boliger, 283 etableringshjelp og 315 nærmiljøtiltak. Det er ikke behovsberegning for bolig tjenester.

Herøy brukte 62.000 kroner på denne tjenesten i 2017.

Herøy brukte 1 millioner kroner mer på bolig tjenester enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Utgiftene til utleie av boliger var 1 million kroner høyere enn gjennomsnittet i gruppen. De andre funksjonene ble drevet med gjennomsnittlige kostnader.

Hovedårsaken er at utleie av boliger gikk med underskudd. Det er vanskelig å analysere årsaker, siden driften av kommunale boliger organiseres svært forskjellig i kommunene. Volumet av utleieboliger er som gjennomsnittet i kommunegruppen.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	102	295	490	55
Ulstein	-132	77	-261	-393
Volda	-679	-710	-356	-392
Ørsta	-231	-171	-114	-142
Sula	-434	-295	-268	-122
Gjerdrum	-402	-245	-64	-89
Songdalen	476	494	368	475
Kostragruppe 08	-95	4	-3	-4

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Grafer justert med utgiftsbehov*

Det er vanskelig å analysere boligutgiftene, fordi den kommunale organiseringen av kommunale boliger varierer så mye. Mange kommuner har flyttet boligdrift ut av kommunekassen (foretak) og noen har flyttet det ut av kommunekonsernet (stiftelser, borettslag, aksjeselskaper). Det varierer derfor mye hvordan renter og avskrivninger kommer inn i kommuneregnskapet.

Herøy hadde netto driftsutgift på bolig tjenesten på 55 kroner per innbygger i 2017. Det er 60 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høyest blant sammenligningskommunene.

Netto utgift til bolig tjenester i Herøy er redusert med 42 kroner per innbygger siden 2014. Inntekten i Kommunegruppe 8 har minket med 91 kroner i samme periode.

Framsikt - Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere(B)

Analyse med flere indikatorer

	Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere(B)	Netto driftsutgift til 265 kommunale boliger per utleid bolig
Herøy (M. og R.)	17	1 500
Ulstein	28	-17 833
Volda	26	-21 267
Ørsta	21	-6 301
Sula	22	-6 519
Gjerdrum	10	-18 542
Songdalen	19	24 106
Kostragruppe 08	18	-3 880

265 Kommunale boliger er den viktigste bolig tjenesten. Herøy hadde i 2017 netto driftsutgifter til denne tjenesten. Med unntak av Songdalen hadde alle de andre kommunene netto driftsinntekter. Herøy leide ut 17 boliger per 1000 innbyggere i 2017. Det er 1 mindre enn gjennomsnittet i gruppen og nest lavest blant sammenligningskommunene.

Kommunale boliger pleier å bli leid ut til selvkost eller etter prinsippet om markedsleie ("gjengs leie"). Uansett skal utleien gå med overskudd, slik at kommunen får dekket både driftsutgifter, vedlikehold og deler av kapitalkostnadene. I Herøy ble boligene leid ut med underskudd i 2017. Netto utgift per utleiebolig var 1.500 kroner. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 hadde en inntekt på 3.900 kroner per bolig. Det gir Herøy 5.400 kroner høyere utgifter enn kommunegruppen. Høye utgifter skyldes altså høy utgift per bolig.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 265 Kommunalt disponerte boliger (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	70	284	468	23
Ulstein	-135	73	-264	-463
Volda	-874	-845	-453	-521
Ørsta	-359	-229	-189	-126
Sula	-398	-323	-268	-129
Gjerdrum	-174	-228	-262	-163
Songdalen	299	402	241	377
Kostragruppe 08	-142	-103	-78	-68

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Utleie av kommunale boliger er den største delen av bolig tjenesten. Herøy hadde underskudd på 23 kroner per innbygger på boligutleie i 2017. Det er 91 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiftene har variert veldig de siste fire årene.

Kultur og idrett

Kultur og idrett omfatter funksjonene 231 fritidstilbud, 370 bibliotek, 373 kino, 375 museer, 377 kunst, 380 idrett, 381 idrettsanlegg, 383 kulturskole, 385 annen kultur, 386 kulturbygg. Det er ikke behovskorreksjon på kultursektoren.

Herøy brukte i 2017 omtrent 21 millioner kroner på kultur. Herøy brukte 5 millioner mer på kultur enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Årsaken til dette var dyrere drift av kulturbygg (3 mill) og kulturskole (2 mill). De andre kulturtilbudene ble drevet på nivå med gjennomsnittet.

Kulturutgiftene var dyrest blant sammenligningskommunene. Sula og Volda hadde 11 millioner kroner lavere utgifter til kultur i 2017.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	2 168	2 251	2 345	2 461
Ulstein	1 722	1 837	1 777	1 927
Volda	1 117	1 295	1 126	1 290
Ørsta	1 304	1 332	1 585	1 498
Sula	1 361	1 393	1 290	1 224
Gjerdrum	1 540	1 464	1 371	1 632
Songdalen	1 787	1 705	1 490	1 684
Kostragruppe 08	1 856	1 851	1 911	1 952

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte 2.500 kroner per innbygger til kultur og idrett i 2017. Det var omtrent 500 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 13 og mest av sammenligningskommunene.

Utgiftene til kultur har steget med 300 kroner per innbygger siden 2014.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 383 Musikk- og kulturskoler (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	461	448	497	472
Ulstein	836	789	778	797
Volda	386	366	379	411
Ørsta	275	271	254	273
Sula	356	362	351	340
Gjerdrum	388	299	283	331
Songdalen	363	291	286	354
Kostragruppe 08	313	282	294	302

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte 472 kroner per innbygger til kulturskole i 2017. Det var 170 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiftene til kulturskole per innbygger har ikke økt siden 2014. Utgiftene har heller ikke økt i kommunegruppen.

Framsikt - Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i alder 6-15 år (B)

Analyse med flere indikatorer

	Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al(B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker
Herøy (M. og R.)	34,7 %	15 323
Ulstein	33,7 %	17 158
Volda	23,8 %	17 160
Ørsta	15,4 %	17 104
Sula	17,2 %	16 753
Gjerdrum	24,2 %	15 997
Songdalen	12,4 %	21 639
Kostragruppe 08	16,6 %	18 190

Herøy brukte 2 mill kroner mer på kulturskole enn gjennomsnittet i kommunegruppen i 2017. Høye utgifter til kulturskole kan komme av høy dekningsgrad eller høye utgifter per bruker. Herøy har høy dekningsgrad. Det er 35 prosent dekning i grunnskolealder. Det er 18 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen og høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiften per bruker er 15.300 kroner. Det er 2.900 kroner mindre enn gjennomsnittet i gruppen og lavest blant sammenligningskommunene. Det er den høye dekningsgraden som fører til de høye utgiftene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 386 Kommunale kulturbygg (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	468	564	547	658
Ulstein	0	0	-6	0
Volda	75	118	146	109
Ørsta	161	158	175	175
Sula	211	163	160	150
Gjerdrum	106	199	201	259
Songdalen	0	0	17	102
Kostragruppe 08	244	256	265	306

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto driftsutgifter til kulturbygg var 6 millioner kroner i Herøy i 2017. Det er 658 kroner per innbygger. Det er 350 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 3 millioner kroner. Utgiften er høyest blant sammenligningskommunene.

Utgiften per innbygger har økt med 200 kroner de siste fire årene.

Kirke

Kirkeformål omfatter funksjonene 390 den norske kirke, 392 andre trossamfunn og 393 gravplasser.

Herøy brukte mye penger på kirkeformål i 2017. Utgiftene var 8 millioner kroner. Det er 2 millioner kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og høyest av sammenligningskommunene.

Utgiftene er høyere enn gjennomsnittet når det gjelder den norske kirke. De andre funksjonene drives med gjennomsnittlige netto kostnader.

Framsikt - Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner(B)

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	707	718	746	801
Ulstein	669	649	631	565
Volda	675	675	761	756
Ørsta	586	591	657	617
Sula	515	573	562	540
Gjerdrum	569	575	553	540
Songdalen	543	516	542	577
Kostragruppe 08	516	527	538	546

Utgiftene til 390 den norske kirke og 393 drift av gravplasser var høye i Herøy i 2017. Netto utgift per innbygger var rundt 800 kroner. Det er 250 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og høyest blant sammenligningskommunene. Utgiften har økt med 100 kroner siste fire årene.

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

Plan mm omfatter funksjonene 301 plansaker, 302 byggesak, 303 kart/oppmåling, 335 parkdrift, 360 naturforvaltning og 365 kulturminnevern. Det er ikke behovsberegning for dette området.

Herøy kommune brukte gjennomsnittlig mye penger på disse forvaltningsoppgavene i 2017. Samlede netto utgifter var like høye som gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene. Kart/oppmåling og byggesak var til sammen en million kroner dyrere enn gjennomsnittet i gruppen. De andre deltjenestene ble drevet med middels eller lavere kostnader.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	833	536	719	613
Ulstein	273	379	618	433
Volda	635	675	783	790
Ørsta	569	649	590	555
Sula	600	742	613	726
Gjerdrum	500	-34	377	713
Songdalen	346	463	558	575
Kostragruppe 08	544	557	598	616

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figuren over viser netto driftsutgifter på forvaltningsoppgavene i teknisk. Det er plan, byggesak, kart/oppmåling, parkdrift, naturforvaltning og kulturminnevern. Netto utgift var omtrent 600 kroner per innbygger i 2017. Det er det samme som gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og midt i laget blant sammenligningskommunene. Utgiften er redusert med 200 kroner de siste fire årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	13	-48	20	86
Ulstein	43	42	50	-6
Volda	42	26	84	89
Ørsta	-71	-22	13	-15
Sula	155	247	130	141
Gjerdrum	115	-220	59	103
Songdalen	-124	80	126	97
Kostragruppe 08	5	-4	18	35

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Figuren viser kommunenes utgifter til de viktigste oppgavene som kan selvfinansieres, nemlig byggesak og deling. Herøy hadde netto utgift på 86 kroner per innbygger på disse tjenestene i 2017. Det er omtrent 50 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør en halv million kroner. Utgiften er midt i laget blant sammenligningskommunene. Kommunen har ikke utnyttet mulighetene til å finansiere disse tjenestene med gebyr fra søkerne.

Utgiftene har økt med 74 kroner de siste fire årene.

Adm, styring og fellesutgifter

Administrasjon og styring omfatter funksjonene 100 politikk, 110 revisjon, 120 administrasjon, 121 eiendomsforvaltning, 130 adm.lokaler, 180 fellesutgifter, og 285 utenfor kommunalt område. Behovet for administrative tjenester er beregnet til 101 prosent, på grunn av mange eldre og yngre innbyggere (de gruppene som trenger flest tjenester).

Netto utgift til administrasjon og styring var 41 millioner kroner i Herøy i 2017.

Dette er et vanskelig område å analysere, for kommunenes regnskapspraksis varierer (tolkningen av skillet mellom tjeneste og administrasjon).

Herøy hadde høye utgifter til administrasjon og styring i 2017. Samlede behovskorrigerte netto driftsutgifter er 7 millioner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Herøy bruker mindre enn gjennomsnittet på eiendomsforvaltning (1 mill) og adm.lokaler (1 mill). Utgiftene er høyere til politisk styring (2 mill) og administrasjon (8 mill).

Utgiftsnivået i Herøy er midt i laget blant sammenligningskommunene. Sula hadde 9 mill kr lavere utgifter.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	Kostragruppe 08
Indeks innb. 0-1 år (2%)	94,5 %	96,6 %	96,4 %	92,3 %	117,7 %	85,9 %	123,2 %	103,2 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	93,2 %	100,0 %	85,4 %	103,4 %	132,2 %	100,3 %	116,8 %	107,3 %
Indeks innb. 6-15 år (11%)	106,3 %	116,6 %	105,7 %	107,3 %	115,4 %	117,0 %	116,2 %	109,7 %
Indeks innb. 16-22 år (8%)	101,9 %	107,2 %	120,6 %	101,7 %	97,4 %	105,1 %	108,7 %	105,7 %
Indeks innb. 23-66 år (53%)	95,7 %	98,3 %	94,0 %	94,6 %	96,0 %	99,5 %	97,3 %	97,2 %
Indeks innb. 67-79 år (9%)	108,6 %	90,6 %	108,7 %	106,1 %	85,1 %	90,4 %	86,7 %	99,3 %
Indeks innb. 80-89 år (3%)	124,8 %	85,5 %	113,9 %	133,1 %	107,4 %	87,6 %	77,7 %	92,1 %
Indeks innb. over 89 år (1%)	130,6 %	89,2 %	142,3 %	139,5 %	115,0 %	41,3 %	64,7 %	85,7 %
Indeks landbrukskriteriet (3%)	98,4 %	58,6 %	155,2 %	207,8 %	22,6 %	112,3 %	106,4 %	112,2 %
Indeks basiskriteriet (9%)	111,7 %	108,7 %	109,8 %	93,9 %	101,2 %	138,8 %	152,7 %	72,5 %
Utgiftsbehov - Adm, styring og	101,0 %	100,9 %	100,8 %	99,4 %	100,3 %	103,6 %	105,0 %	97,5 %

KOSTRA og nøkkeltall 2017 - Herøy Kommune

fellesutgifter (sum)									
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Behovet for administrasjon er beregnet til 101 % av landsgjennomsnittet per innbygger. I forhold til landsgjennomsnittet har Herøy flere unge og eldre innbyggere. Kommunegruppen og fire av sammenligningskommunene har lavere tjenestebehov enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	8 987	5 434	2 850	4 915
Ulstein	4 004	3 992	4 477	4 599
Volda	4 683	4 327	4 810	4 863
Ørsta	4 502	4 141	4 532	4 407
Sula	4 628	4 216	4 449	3 880
Gjerdrum	4 670	4 749	4 789	5 086
Songdalen	4 961	5 476	5 477	5 451
Kostragruppe 08	4 305	4 061	3 993	4 111

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte 4.900 kroner per innbygger på administrasjon og fellesutgifter i 2017. Det er 800 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 13. Forskjellen utgjør 7 millioner kroner. Utgiften er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Utgiftene til administrasjon og felles har variert mye de siste fire årene. Utgiftene var svært lave i 2016, på grunn av ekstraordinære inntekter. Utgiften har sunket med 200 kroner i kommunegruppen de siste fire årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 100 Politisk styring (B)**Gruppert per år**

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	416	423	401	462
Ulstein	344	393	407	340
Volda	343	346	362	365
Ørsta	478	508	497	482
Sula	447	436	431	401
Gjerdrum	342	409	417	398
Songdalen	356	459	464	446
Kostragruppe 08	349	375	339	270

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Politisk styring er utgifter til drift av politiske utvalg. Utgiften til politisk styring var 462 kroner per innbygger i Herøy i 2017. Det er 200 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen, omtrent 2 millioner kroner. Det er nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiften har økt med 50 kroner de siste fire årene.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 120 Administrasjon (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	4 037	4 116	3 885	4 022
Ulstein	3 516	3 270	3 635	3 844
Volda	3 528	3 407	3 736	3 553
Ørsta	3 135	2 653	2 880	3 059
Sula	3 456	3 075	3 361	2 971
Gjerdrum	3 616	3 559	3 723	3 981
Songdalen	4 463	4 509	4 490	4 594
Kostragruppe 08	3 151	3 027	3 023	3 159

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Funksjon 120 administrasjon omfatter strategisk ledelse og administrative støttefunksjoner. Det vil si overordnet ledelse og deres staber, samt administrativ støtte innen økonomi, personal, IKT og sak/arkiv.

Behovskorrigerte netto utgifter til administrasjon var 4.000 kroner i Herøy i 2017. Det er 850 kroner mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 8 millioner kroner. Utgiftsnivået er nest høyest blant sammenligningskommunene. Sula driver 9 mill kroner billigere enn Herøy.

Utgiften har ikke økt de siste fire årene, verken i Herøy eller i kommunegruppen.

Administrasjon er et av de mer usikre regnskapene i kommunene. Kostraveilederens beskrivelse av skillet mellom tjenesteproduksjon og administrasjon tolkes forskjellig. Det er derfor behov for ytterligere data når man sammenligner administrasjon.

Brann og ulykkesvern

Brann omfatter funksjonene 338 forebygging (inkl feiing) og 339 beredskap. Det er ingen behovsberegning for branntjenesten. Netto utgift var 10 millioner kroner i Herøy i 2017.

Herøy brukte mye penger på brannvesenet i 2017. Netto utgifter var 3 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og høyest blant sammenligningskommunene. Sula, Gjerdrum og Songdalen brukte 4-5 millioner kroner mindre på brannvesenet i fjor enn Herøy.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 072	1 020	1 176	1 116
Ulstein	694	695	728	754
Volda	792	938	1 032	1 020
Ørsta	1 118	905	1 035	975
Sula	644	701	713	684
Gjerdrum	710	651	603	588
Songdalen	660	632	686	542
Kostragruppe 08	686	692	727	739

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Herøy brukte 1116 kroner per innbygger på branntjenesten i 2017. Det er 400 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 3 millioner kroner. Utgiftsnivået er høyest blant sammenligningskommunene. Utgiftene er bare halvparten så høye i Songdalen. Brannutgiftene har økt med 50 kroner siden 2014.

Framsikt - Andel A-objekter som har fått tilsyn(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	24,0 %	39,4 %	36,0 %	30,0 %
Ulstein	87,8 %	97,9 %	76,3 %	72,2 %
Volda	91,1 %	83,3 %	50,0 %	35,7 %
Ørsta	72,2 %	79,2 %	6,9 %	21,1 %
Sula	100,0 %	82,6 %	95,8 %	8,3 %
Gjerdrum	70,6 %	93,3 %	25,0 %	23,5 %
Songdalen	85,0 %	100,0 %	54,5 %	18,2 %
Kostragruppe 08	82,9 %	73,9 %	50,1 %	42,4 %

Andel A-objekter med tilsyn er en viktig kvalitetsindikator i brannvesenet. Kommunen må sjekke brannsikkerheten på de viktigste byggene regelmessig. Inntil nylig var det pålegg om årlig inspeksjon av A-objektene.

I Herøy hadde bare 30 prosent av A-objektene tilsyn i 2017. Det er 12 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen og midt i laget blant sammenligningskommunene. I snitt de siste fire årene ligger kommunen dårlig an i forhold til kommunegruppe 8. Ulstein har en mye bedre tilsynsfrekvens.

Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning omfatter de kommunale formålsbyggene. Det vil si funksjonene 130 adm.bygg, 221 barnehagelokaler, 222 skolelokaler, 261 institusjonslokaler, 381 idrettsanlegg og 286 kulturbygg. Disse utgiftene allerede analysert som en del av de tjenester de betjener. Her følger en samlet analyse av eiendomsdriften.

Samlet netto utgift til eiendomsforvaltning var 45 millioner kroner i 2017.

Herøy har høye utgifter til eiendomsforvaltning. Netto driftsutgift per innbygger er rundt 3 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Herøy bruker lite areal per innbygger, men har høye driftsutgifter per kvm. Det gjelder både drift og vedlikehold av byggene. Utgiftene er spesielt høye innenfor institusjon og kulturbygg.

Framsikt - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	4 699	4 584	4 881	5 012
Ulstein	2 747	2 850	3 189	
Volda	4 669	4 497	4 674	5 189
Ørsta	4 422	4 157	4 542	4 414
Sula	3 122	2 978	2 774	2 833
Gjerdrum	4 541	4 457	4 211	4 765
Songdalen	4 410	4 433	4 446	4 331
Kostragruppe 08	4 334	4 351	4 499	4 637

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Herøy brukte 5.000 kroner per innbygger til eiendomsdrift i 2017. Det er 400 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør omtrent 3 millioner kroner.

Utgiftene nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiftene er 2.000 kroner lavere per innbygger i Sula. Forskjellen utgjør 18 millioner kroner.

I faste priser har utgiften økt med 300 kroner siden 2014. Utgiften har i samme tidsrom økt med 300 kroner i gjennomsnittet i kommunegruppe 13.

Framsikt - Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)

	Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)
Herøy (M. og R.)	4,4	1 231
Ulstein	6,2	
Volda	0,0	
Ørsta		889
Sula	3,5	813
Gjerdrum	3,8	1 286
Songdalen	4,0	1 227
Kostragruppe 08	4,7	1 064

Vi har sett at Herøy har høye utgifter til eiendomsforvaltning. Høye utgifter per innbygger til drift av bygg kan komme av mange kvadratmeter per innbygger eller høye utgifter per kvadratmeter.

Herøy har lavt areal kommunale formålsbygg. Det er 4,4 kvadratmeter per innbygger. Det er 0,3 kvm mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen i areal tilsvarer 3 mill. kroner. Arealet er nest høyest blant sammenligningskommunene.

Korrigert brutto driftsutgift per kvm var 1.231 kroner. Det er 170 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 7. Forskjellen utgjør 6 mill. kroner. Vi har ikke tall for netto utgift per kvm.

Det mangler dessverre tall for Ulstein og Volda.

Framsikt - Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)

Analyse med flere indikatorer

	Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon(B)	Netto utgift per kvm, institusjonslokaler
Herøy (M. og R.)	68	1 474
Ulstein	118	1 315
Volda	0	0
Ørsta		
Sula	259	33
Gjerdrum	253	1 097
Songdalen	257	555
Kostragruppe 08	134	959

Vi har sett at Herøy bruker 5 mill. kroner mer på institusjonslokaler enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Høye utgifter til bygningsdrift kan komme av mye areal eller høye utgifter per kvm. Herøy har et høyt antall plasser i sykehjem (høy dekning) og lite areal per plass (68 kvm). Samtidig er det høye netto driftsutgifter per kvm (1.474 kroner). Den høye enhetsprisen og de mange plassene forklarer de høye utgiftene til drift av institusjonslokaler.

Framsikt - Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B)

Analyse med flere indikatorer

	Samlet areal på kommunale kulturbygg i kvadratmeter per innbygger(B)	Netto utgift per kvm, kulturbygg
Herøy (M. og R.)	0,6	1 049
Ulstein	0,2	1
Volda	0,0	0
Ørsta		
Sula	0,0	4 573
Gjerdrum	0,0	0
Songdalen	0,1	689
Kostragruppe 08	0,4	814

Vi har sett at Herøy har 3 mill kroner høyere utgifter til drift av kulturbygg enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Årsaken kan være mye areal eller høye utgifter per kvm.

Herøy har mye areal til kulturbygg. Det er 0,6 kvm per innbygger. Det er 0,2 kvm mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør 2 millioner kroner.

Netto utgift per kvm bygg er dessuten høy. Byggene koster 1050 kroner per kvm. Det er 250 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 1 million kroner.

Framsikt - Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)**Analyse med flere indikatorer**

	Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)	Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)
Herøy (M. og R.)	643	256
Ulstein		
Volda		
Ørsta	582	87
Sula	330	43
Gjerdrum	497	94
Songdalen	696	94
Kostragruppe 08	556	100

Vi har sett at driftsutgiftene per kvadratmeter i Herøy dro opp utgiftene med 6 mill. kroner i forhold til kommunegruppe 8 i 2017. Det kan komme av høye utgifter til drift, vedlikehold eller avskrivninger. Drift omfatter renhold, energi, vaktmester og serviceavtaler.

Herøy hadde høye driftsutgifter. Utgiftene til drift per kvm i Herøy (643 kroner) var høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen (556 kroner). Forskjellen utgjør 3 mill. kroner (40.000 kvm).

Utgiftene til vedlikehold (256 kroner) var høyere enn gjennomsnittet (100 kroner). Forskjellen utgjør en økt utgift på rundt 6 millioner kroner.

Til sammen gir dette 10 millioner kroner høyere netto driftsutgifter enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Det er mer enn den påviste kostnadsforskjellen. Vi har ikke sjekket effekten av avskrivninger eller utleie av lokaler.

Samferdsel

Samferdsel omfatter funksjonene 330 samferdselsbedrifter og 332 kommunale veier. Samferdselsbedrifter i Herøy vil si havnevesen. Det er ingen behovsberegning for samferdsel.

Netto utgift til samferdsel var 16 millioner kroner i Herøy i 2017. Det er 7,6 millioner kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 i 2017. Dette skyldes dyr veidrift (4 mill) og dyrt havnevesen (3 mill).

Utgiften til drift av veier var høyere per innbygger enn gjennomsnittet i kommunegruppen, på grunn av mer kommunal vei og større investeringer/avskrivninger.

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 216	1 436	1 546	1 731
Ulstein	1 613	1 842	1 748	1 686
Volda	1 078	1 247	1 423	1 522
Ørsta	1 384	1 298	1 478	1 480
Sula	745	784	668	722
Gjerdrum	439	486	527	486
Songdalen	1 050	802	828	858
Kostragruppe 08	821	809	859	886

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto driftsutgifter per innbygger til samferdsel var 1.700 kroner i Herøy i 2017. Det er 850 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 . Forskjellen utgjør 7,6 millioner kroner.

Utgiftsnivået er høyest av sammenligningskommunene. Sula og Gjerdrum bruker under halvparten.

Utgiften er økt med 500 kroner per innbygger siden 2014. Det er det 10- dobbelte av veksten i kommunegruppe 8.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	66	42	45	332
Ulstein	16	23	38	23
Volda	97	27	52	83
Ørsta	0	0	0	0
Sula	0	0	0	0
Gjerdrum	0	0	0	0
Songdalen	0	0	0	0
Kostragruppe 08	-32	-34	-18	-25

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Utgiftene til havnevesen ("transportbedrifter") var 332 kroner per innbygger i Herøy i 2017. Det er 350 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 3 millioner kroner.

Den store økningen fra tidligere år tyder på ekstraordinære utgifter i Herøy i 2017.

Framsikt - Netto dr.utg. pr. innb. 332 Kommunale veier (B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	1 150	1 394	1 501	1 399
Ulstein	1 597	1 819	1 711	1 663
Volda	981	1 220	1 371	1 439
Ørsta	1 384	1 298	1 478	1 480
Sula	745	784	668	722
Gjerdrum	439	486	527	486
Songdalen	1 050	802	828	858
Kostragruppe 08	853	843	878	911

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

****) Graf er justert med utgiftsbehov*

Netto utgift per innbygger til vegdrift var 1.400 kroner i Herøy i 2017. Det er 500 kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 4 millioner kroner. Utgiften er midt i laget blant sammenligningskommunene. Utgiften er økt med 250 kroner siden 2014. Utgiften har økt med 50 kroner i kommunegruppen.

Framsikt - Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	10,30	10,25	10,38	10,26
Ulstein	9,77	9,61	9,70	9,47
Volda	14,70	14,61	15,27	15,45
Ørsta	14,64	14,61	15,17	15,08
Sula	6,32	6,26	6,44	6,24
Gjerdrum	3,64	4,43	4,28	4,33
Songdalen	6,77	6,70	6,55	6,46
Kostragruppe 08	7,49	7,48	7,45	7,39

Kommunale veier er den største tjenesten innen samferdsel. Netto utgifter i Herøy var 4 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Det kan komme av mye veier eller høye utgifter per meter vei. Hovedårsaken er mye vei. Herøy har 10 meter kommunal vei per innbygger. Det er 3 meter mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 3 millioner kroner. Veilengden er midt i laget blant sammenligningskommunene.

Resten av kostnadsforskjellen forklares med høy enhetspris. Netto driftsutgift per kilometer var 136.000 kroner i 2017. Det er 9.000 kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og nest høyest blant sammenligningskommunene.

Framsikt - Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	80 728	66 869	83 504	76 750
Ulstein	68 921	58 222	75 392	78 346
Volda	48 701	56 505	59 380	64 028
Ørsta	74 558	58 490	64 250	67 706
Sula	70 247	58 424	42 950	51 895
Gjerdrum	114 070	82 359	87 506	78 483
Songdalen	137 426	85 533	90 574	134 977
Kostragruppe 08	100 418	79 684	80 267	93 160

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Årsaken til høy netto utgift per km kommunal vei kan være dyr drift/vedlikehold eller høye avskrivninger. I Herøy er ikke driften dyr. Brutto utgift eks avskrivninger per kilometer var 77.000 kroner i 2017. Det er 17.000 kroner lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og nest høyest blant sammenligningskommunene. Utgiften har vært stabil de siste fire årene.

Høye samlede driftsutgifter per løpemeter vei må altså skyldes høye investeringer/avskrivninger, siden driftsutgiftene uten avskrivninger er lavere enn gjennomsnittet i gruppen.

Næringsforv. og konsesjonskraft

Næringsformål omfatter funksjonene 330 næringsvirksomhet, 321 konsesjonskraft, 325 næringsstøtte og 329 landbruk. Herøy selger ikke konsesjonskraft. Det er ingen behovsberegning for denne tjenesten.

Samlet utgift til næringsformål var 3 millioner kroner.

Herøy brukte mye penger på næringsformål i 2017. Utgiftene var 1 million kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Egen næringsdrift kostet en million mer enn gjennomsnittet i gruppen (gikk med underskudd).

Prioritet - Netto driftsutgifter, kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft i alt, pr. innb. (kroner)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	324,6	107,1	123,8	238,0
Ulstein	220,3	274,0	227,1	337,0
Volda	-375,1	-285,5	-159,6	-256,0
Ørsta	-354,7	-291,8	-100,3	-179,0
Sula	22,6	68,2	69,6	60,0
Gjerdrum	173,0	186,8	179,0	210,0
Songdalen	181,6	355,8	225,1	352,0
Kostragruppe 08	102,1	72,4	103,3	107,0

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Herøy brukte 238 kroner per innbygger til næringsformål i 2017. Det var 130 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8. Forskjellen utgjør en million kroner.

Utgiften var midt i laget blant sammenligningskommunene. Utgiftene har variert mye de siste tre årene. Omfanget av egen næringsvirksomhet varierer mye mellom kommunene.

Flyktninger og integrering

Utgiftene til mottak og integrering av flyktninger er et viktig og vanskelig tema i kommunale økonomianalyser. Utgiftene er store i enkelte kommuner. Utgiftene er samtidig lite synlig i kommuneregnskapet. Funksjon 275 introduksjonsordningen er den eneste funksjonen som bare gjelder flyktninger. Inntektene (integreringstilskuddet) inntektsføres ikke i tjenestene, men på funksjon 850 som rammetilskudd. Mange flyktninger fører derfor til høye nettokostnader i en del tjenester, spesielt barnevern, sosial, helse og grunnskole.

For å anslå denne effekten, kan man sammenligne kommunenes inntekter fra integreringstilskudd. Høyt integreringstilskudd indikerer høye utgifter til flyktninger. Noen direkte sammenheng er det ikke. Flere kommuner har de siste årene meldt om store overskudd på flyktningene.

Det er ikke grunn til å tro at Herøy har høyere utgifter til flyktninger enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Integreringstilskuddet (17 mill kroner) utgjorde 1.950 kroner per innbygger i 2017. Det er mye lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppen.

I Herøy ble 3 millioner kroner av tilskuddet på 17 millioner benyttet til introduksjonstilbudet (funksjon 275) i 2017. Resten ble brukt i andre tjenester.

Framsikt - Tilskudd integrering pr innbygger(B)

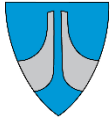
Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Herøy (M. og R.)	847	1 002	1 334	1 932
Ulstein	2 988	3 382	3 934	4 618
Volda	4 237	4 952	5 443	7 437
Ørsta	2 010	1 973	2 696	3 527
Sula	509	587	771	2 234
Gjerdrum	773	837	1 349	2 171
Songdalen	3 407	4 170	4 706	5 571
Kostragruppe 08	1 514	1 888	2 531	3 337

Herøy fikk 1.932 kroner per innbygger i integreringstilskudd i 2017 (16 millioner kroner). Det er 1.400 kroner mindre enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og lavest blant sammenligningskommunene.

Vedlegg: Behovskorrigert netto utgift per innbygger per funksjon

Formål	Herøy (M. og R.)								Gjennomsnitt for gruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.
	Ulstein	Volda	Ørsta	Sula	Gjerdrum	Songdalen	14 450	12 933		
Grunnskole	13 207	13 885	14 450	12 933	12 388	11 400	14 707	13 272	-0,6	
- 202 Grunnskole	10 634	11 513	10 686	10 638	10 470	9 206	11 661	10 658	-0,2	
- 213 Voksenopplæring	260	249	709	258	172	-149	642	228	0,3	
- 214 Spesialsoler	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
- 215 Skolefritidstilbud	133	183	341	24	174	165	223	139	-0,1	
- 222 Skolelokaler	1 859	1 686	2 542	1 768	1 419	1 990	1 777	1 997	-1,3	
- 223 Skoleskys	322	254	172	244	153	187	405	250	0,7	
Pleie og omsorg	16 249	14 636	17 951	18 673	16 728	16 365	15 076	15 843	3,9	
- 234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre	630	1 186	1 585	1 123	1 355	1 413	961	947	-3,0	
- 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	7 805	4 647	5 718	7 190	2 241	5 220	3 262	5 602	21,1	
- 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	6 392	7 918	9 656	9 278	12 949	8 348	10 191	8 361	-18,8	
- 255 Medfinansiering somatiske tjenester	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
- 256 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kon	82	0	0	194	169	0	210	155	-0,7	
- 261 Institusjonslokaler	1 339	885	993	889	15	1 384	450	777	5,4	
Barnvern	1 434	2 041	786	15	2 350	2 145	1 335	1 793	-2,7	
- 244 Barnevernstjeneste	645	794	679	736	658	688	514	618	0,2	
- 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av f	348	186	157	127	299	395	176	247	0,8	
- 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barn	441	1 062	-51	-847	1 393	1 061	645	929	-3,7	
Barnehage	8 243	9 094	8 391	9 280	8 860	8 028	7 926	8 357	-0,9	
- 201 Førskole	7 699	8 614	7 440	7 827	7 876	7 290	6 344	7 270	3,5	
- 211 Styrket tilbud til førskolebarn	343	367	563	836	635	363	623	635	-2,4	
- 221 Førskolelokaler og skys	201	112	387	616	349	375	959	452	-2,0	
Kommunehelse	2 641	2 142	2 236	2 065	2 342	2 345	2 448	2 505	1,3	
- 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenes	545	649	462	560	726	684	616	647	-1,0	
- 233 Annet forebyggende helsearbeid	-3	91	18	160	29	140	300	176	-1,7	
- 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	2 098	1 402	1 756	1 345	1 587	1 520	1 532	1 682	3,9	
Sosiale tjenester	3 010	2 505	2 140	1 928	1 294	2 354	1 770	2 781	1,5	
- 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	1 360	1 028	756	865	661	950	906	1 039	2,1	
- 243 Tilbud til personer med rusproblemer	443	84	422	262	140	143	173	249	1,3	
- 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	394	61	0	77	196	93	107	163	1,5	
- 276 Kvalifiseringsordningen	46	19	213	70	35	176	102	171	-0,8	
- 281 Økonomisk sosialhjelp	767	1 313	749	654	262	992	482	1 159	-2,6	
Kultur og idrett	2 461	1 927	1 290	1 498	1 224	1 632	1 684	1 952	4,6	
- 231 Aktivitetstilbud barn og unge	152	153	63	65	85	207	274	150	0,0	
- 370 Bibliotek	269	210	302	191	256	258	215	263	0,1	
- 373 Kino	73	16	78	64	6	-1	0	26	0,4	
- 375 Muséer	36	0	66	24	2	0	10	36	0,0	
- 377 Kunstformidling	32	8	0	16	1	0	0	55	-0,2	
- 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	128	54	180	31	29	128	20	147	-0,2	
- 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	498	349	36	346	208	67	439	477	0,2	
- 383 Musikk- og kulturskoler	472	797	411	273	340	331	354	302	1,5	
- 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres ku	143	340	45	313	147	383	270	190	-0,4	
- 386 Kommunale kulturbygg	658	0	109	175	150	259	102	306	3,2	
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	613	433	790	555	726	713	575	616	0,0	
- 301 Plansaksbehandling	209	138	324	266	264	396	264	227	-0,2	
- 302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	86	-6	89	-15	141	103	97	35	0,5	
- 303 Kart og oppmåling	137	103	120	41	111	147	111	83	0,5	
- 304 Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og u	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
- 305 Eierseksjonering	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	
- 335 Rekreasjon i tettsted	158	185	241	197	180	60	37	212	-0,5	
- 360 Naturforvaltning og friluftsliv	23	-2	13	33	30	7	66	44	-0,2	
- 365 Kulturminner	0	15	3	33	0	0	0	15	-0,1	
Adm. styring og fellesutgifter	4 915	4 599	4 863	4 407	3 880	5 086	5 451	4 111	7,3	
- 100 Politisk styring	462	340	365	482	401	398	446	270	1,7	
- 110 Kontroll og revisjon	86	74	81	50	97	118	125	102	-0,1	
- 120 Administrasjon	4 022	3 844	3 553	3 059	2 971	3 981	4 594	3 159	7,8	
- 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	86	530	411	169	260	352	36	235	-1,3	
- 130 Administrasjonslokaler	218	-241	476	223	161	199	173	297	-0,7	
- 180 Diverse fellesutgifter	20	23	3	280	18	0	94	67	-0,4	
- 190 Interne serviceenheter	-2	0	0	0	0	0	1	0	0,0	
- 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvars	22	29	12	144	-28	38	-12	-6	0,3	
- 290 Interkommunale samarbeid (§§ 27/28a - samar	0	0	-38	0	0	0	-6	-11	0,1	
Brann og ulykkesvern	1 116	754	1 020	975	684	588	542	739	3,4	
- 338 Forebygging av branner og andre ulykker	104	72	4	99	-13	-57	17	-5	1,0	
- 339 Beredskap mot branner og andre ulykker	1 012	682	1 016	876	697	645	525	744	2,4	
Kommunale boliger	55	-393	-392	-142	-122	-89	475	-4	0,5	
- 265 Kommunalt disponerte boliger	23	-463	-521	-126	-129	-163	377	-68	0,8	
- 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av ege	17	3	56	-54	7	63	63	20	0,0	
- 315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	15	67	73	38	0	11	35	44	-0,3	
Samferdsel	1 731	1 686	1 522	1 480	722	486	858	886	7,6	
- 330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	332	23	83	0	0	0	0	-25	3,2	
- 332 Kommunale veier	1 399	1 663	1 439	1 480	722	486	858	911	4,4	
Næringsforv. og konsesjonskraft	238	337	-257	-179	60	209	352	107	1,2	
- 320 Kommunal næringsvirksomhet	-27	-48	0	-104	-29	23	108	-93	0,6	
- 321 Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraf	0	0	-229	-399	0	0	0	-45	0,4	
- 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet	116	283	-153	145	62	71	35	125	-0,1	
- 329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert nær	149	102	125	179	27	115	209	120	0,3	
Kirke	865	613	800	648	612	628	670	598	2,4	
- 390 Den norske kirke	752	526	557	476	477	540	577	480	2,4	
- 392 Andre religiøse formål	63	49	44	31	72	88	93	52	0,1	
- 393 Gravplasser og krematorier	50	38	199	141	63	0	0	66	-0,1	

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2018/1023
		Arkiv:	030

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
22/18	Eldrerådet	27.08.2018
19/18	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	05.09.2018
23/18	Komite for helse og omsorg	06.09.2018
20/18	Komite for oppvekst	05.09.2018
38/18	Komite for næring, kultur og idrett	10.09.2018
	Maritim og teknisk komite	10.09.2018
	Formannskapet	11.09.2018
	Kommunestyret	20.09.2018

KOMMUNEBAROMETER 2018

Møtebehandling:

Tilråding i Komite for oppvekst - 05.09.2018

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 06.09.2018

Kommunestyret meiner at analyser som Kommunebarometeret til Kommunal Rapport kan brukast til læring og refleksjon. Det må vurderast om det er ting som andre kommunar gjer og som vi også bør sjå på, for å kunne yte betre tenester til innbyggjarane.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 05.09.2018

Kommunestyret meiner at analyser som Kommunebarometeret til Kommunal Rapport kan brukast til læring og refleksjon. Det må vurderast om det er ting som andre kommunar gjer og som vi også bør sjå på, for å kunne yte betre tenester til innbyggjarane.

Møtebehandling:**Tilråding i Eldrerådet - 27.08.2018****Tilråding:**

Kommunestyret meiner at analyser som Kommunebarometeret til Kommunal Rapport kan brukast til læring og refleksjon. Det må vurderast om det er ting som andre kommunar gjer og som vi også bør sjå på, for å kunne yte betre tenester til innbyggjarane.

Særutskrift:

- Kommunalsjefane

Vedlegg:

- Kommunebarometeret 2018.

Samandrag av saka:

Herøy kommune hamnar på ein 133. plass i Kommunebarometeret frå Kommunal Rapport for 2018. Då er det korrigert med omsyn til økonomiske rammevilkår. Dette er opp 84 plassar frå 2017 då kommunen hamna på ein 217. plass.

Føremålet med barometeret er å gje eit lettfatteleg bilete av korleis kommunen presterer/kor gode tenestene er målt mot resten av Kommune-Noreg, for å bidra til ein meir opplyst lokaldemokratisk diskusjon

Saksopplysningar:

Kommunebarometeret er ei årleg rangering av alle kommunar gjennomført av Kommunal Rapport på grunnlag av offentleg tilgjengeleg data frå offisielle kjelder. 2018-barometeret inkluderer 152 ulike nøkkeltal innan 12 forskjellige kategoriar.

Kommunebarometeret er inga vurdering av om innbyggjarane får gode **nok** tenester, men om det ser ut til at kommunen har noko å lære av andre – basert på kor nær kommunen sine målbare resultat er kommunane med best resultat. Barometeret er heller ikkje ein konkurranse i å drive billigast, utan omsyn til tenestene. Viktigare enn tabellplasseringa er om kommunen har fått betre eller dårlegare nøkkeltal det siste året.

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-18

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene.
Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	365	291	363	281	240	266	310	296	263
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	286	238	353	270	190	195	245	217	133
Rangering inntektsnivå	293	293	208	229	257	333	321	350	429
Grunnskole	320	359	308	307	162	216	207	215	134
Pleie og omsorg	210	279	384	207	345	241	289	386	302
Barnevern	279	189	256	217	188	217	299	310	136
Barnehage	421	342	391	387	401	288	288	164	228
Helse			393	343	321	314	298	320	402
Sosial	277	154	128	99	142	105	155	231	78
Kultur		141	252	250	257	222	205	258	271
Økonomi	328	245	166	125	120	371	380	262	368
Kostnadsnivå		35	15	7	41	89	69	39	75
Miljø og ressurser	215		323	51		277	36	265	213
Saksbehandling			259	349		89	124	142	
Vann, avløp og renovasjon			244	237					

Eg tek med fylgjande frå hovudanalysen:

«Herøy havner på en 133. plass i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret 2018 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til

økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett litt svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Herøy er bare inne på Topp 100-lista innen enhetskostnader og sosialtjeneste.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen helse (402. plass), økonomi (368. plass) og pleie og omsorg (302. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Herøy på en 263. plass. Nøkkeltallene er litt bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Karakterene på 10. trinn i Herøy har vært omtrent middels de siste fire årene. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene. 30 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge. På ungdomsskolen oppfyller 69 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.

Pleie og omsorg: I Herøy har 72 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Hva skal til for å bli blant de beste? Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Herøy tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 52 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem.

Barnevern: Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Herøy på 5,6 prosent. I Herøy ble 82 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Av barn med tiltak er 19 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er veldig lite målt mot resten av Kommune-Norge, og gir en 2. plass på denne tabellen. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Barnehage: Bemanningen i barnehagene i Herøy er lav målt mot dem som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. 40 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. En liten andel av dem som jobber i barnehagene i Herøy er menn. De beste ligger på 17 prosent menn. I Herøy går 85 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Helse: Legedekningen i Herøy er på 13,6 leger per 10.000 innbyggere. I Herøy er det ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er middels. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn. Målt mot folketallet er det ikke mange kommuner som har færre ansatte enn Herøy som er registrert med videreutdanning innen psykisk helsearbeid.

Sosialtjeneste: Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Herøy enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på prosent. Sosialstønad gis i over 10 måneder til 9 prosent av de som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 68. plass på

denne tabellen. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er litt under normalen. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

Økonomi: Korrigert netto driftsresultat var 1,4 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss. Netto renteesponert gjeld i kommunen er mer enn dobbelt så høy som landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært omtrent middels i Herøy de fire siste årene.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene i kommunen er litt under det som er normalnivået. Kostnadene innen barnevernet i Herøy ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.»

Vurdering og konklusjon:

Herøy kommune har i 2018 den beste plasseringa sidan målinga starta i 2010.

Det er viktig å hugse på at det kan finnast gode forklaringar bak ei svak tabellplassering og ei god plassering kan skuldast flaks eller tilfeldige forhold. Det er også naturleg at ein kommune har nokre gode og nokre dårlege plasseringar.

Eg meiner likevel at analyser som Kommunebarometeret til Kommunal Rapport kan brukast til læring og refleksjon. Er det ting som andre kommunar gjer og som vi også bør sjå på for å kunne yte betre tenester til innbyggjarane?

Fosnavåg, 05.07.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Kommunal Rapport

ANALYSE 2018 | ENDELIGE TALL
4. juli 2018

Herøy

46 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

nr. 133 justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 9 | Gruppe: nr. 18

Nøkkeltallene er litt bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Annons

90 | KBN Kommunalbanken
ÅR | Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-18

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene.

Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	365	291	363	281	240	266	310	296	263
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	286	238	353	270	190	195	245	217	133
Rangering inntektsnivå	293	293	208	229	257	333	321	350	429
Grunnskole	320	359	308	307	162	216	207	215	134
Pleie og omsorg	210	279	384	207	345	241	289	386	302
Barnevern	279	189	256	217	188	217	299	310	136
Barnehage	421	342	391	387	401	288	288	164	228
Helse			393	343	321	314	298	320	402
Sosial	277	154	128	99	142	105	155	231	78
Kultur		141	252	250	257	222	205	258	271
Økonomi	328	245	166	125	120	371	380	262	368
Kostnadsnivå		35	15	7	41	89	69	39	75
Miljø og ressurser	215		323	51		277	36	265	213
Saksbehandling			259	349		89	124	142	
Vann, avløp og renovasjon			244	237					

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	19	340	307	352	310	356	255	263
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	18	324	280	302	238	303	185	133
Grunnskole				98	139	171	209	186	134
Pleie og omsorg		320	301	251	354	375	403	356	302
Barnevern				242	223	83	198	262	136
Barnehage	256	322	366	377	350	275	305	127	228
Helse		386	405	417	343	353	359	329	402
Sosial	87	161	115	121	179	134	128	130	78
Kultur	269	363	374	355	324	286	245	264	271
Økonomi			336	280	285	352	376	267	368
Kostnadsnivå				106	97	111	88	40	75
Miljø og ressurser		280	212	267		281	279	272	213
Saksbehandling						52			
Vann, avløp og renovasjon									

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2018-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Hovedanalyse – foreløpig utgave 2018

Herøy havner på en 133. plass i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret 2018 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett litt svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Herøy er bare inne på Topp 100-lista innen enhetskostnader og sosialtjeneste.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen helse (402. plass), økonomi (368. plass) og pleie og omsorg (302. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Herøy på en 263. plass. Nøkkeltallene er litt bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Karakterene på 10. trinn i Herøy har vært omtrent middels de siste fire årene. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene. 30 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge. På ungdomsskolen oppfyller 69 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til ferdypning i fagene.

Pleie og omsorg: I Herøy har 72 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Hva skal til for å bli blant de beste? Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Herøy tilsvarende antall plasser i skjermet enhet for demente 52 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem.

Barnevern: Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Herøy på 5,6 prosent. I Herøy ble 82 prosent av sakene behandlet innen den vanlige

tremånedersfristen. Av barn med tiltak er 19 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er veldig lite målt mot resten av Kommune-Norge, og gir en 2. plass på denne tabellen. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Barnehage: Bemanningen i barnehagene i Herøy er lav målt mot dem som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. 40 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. En liten andel av dem som jobber i barnehagene i Herøy er menn. De beste ligger på 17 prosent menn. I Herøy går 85 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetspråklig barn er en marginal feilkilde.

Helse: Legedekningen i Herøy er på 13,6 leger per 10.000 innbyggere. I Herøy er det ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er middels. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn. Målt mot folketallet er det ikke mange kommuner som har færre ansatte enn Herøy som er registrert med videreutdanning innen psykisk helsearbeid.

Sosialtjeneste: Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Herøy enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 9 prosent. Sosialstønad gis i over 10 måneder til 9 prosent av de som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 68. plass på denne tabellen. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er litt under normalen. I

barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

Økonomi: Korrigert netto driftsresultat var 1,4 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss. Netto renteesponert gjeld i kommunen er mer enn dobbelt så høy som landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært omtrent middels i Herøy de siste fire årene.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene i kommunen er litt under det som er normalnivået. Kostnadene innen barnevernet i Herøy ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Kommunebarometeret 2018 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2018-barometeret inkluderer 152 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har

framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

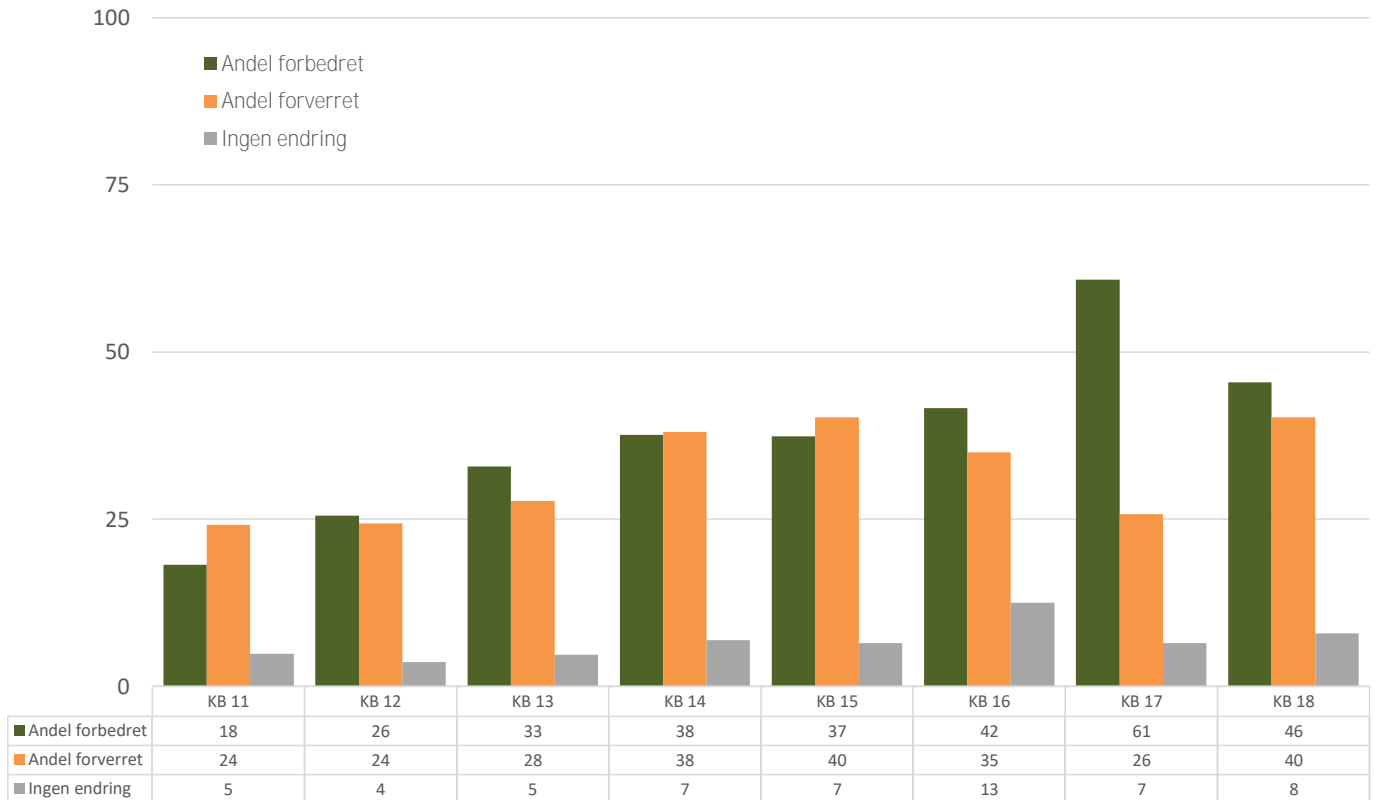
Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode *nok* tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer fra i år en **forbedringskår**, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2018/metode

Kommunens forbedringskår

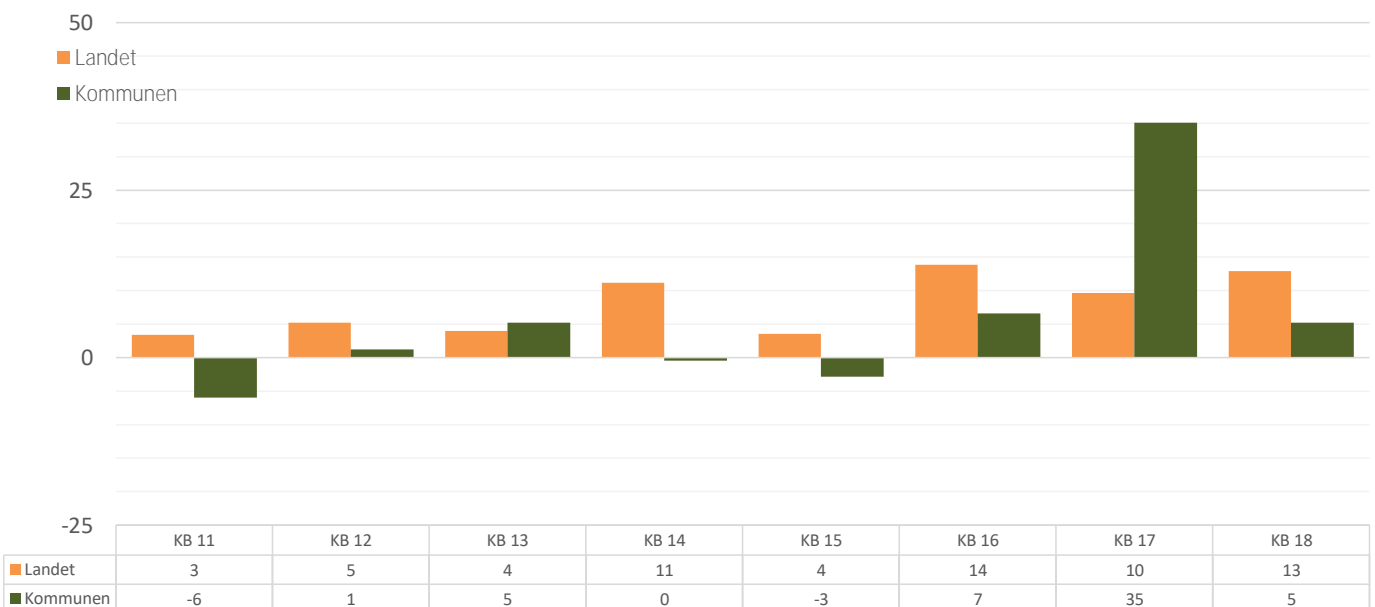

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året, justert for nøkkeltallets vekt i

barometeret. Indikatorer som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i «ingen endring». En typisk kommune har

de siste årene forbedret omtrent 50 prosent av nøkkeltallene, justert for indikatorenes vekt.

Kommunens forbedringskår målt mot Kommune-Norge

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

Andelen er vektet som vektingen i Kommunebarometeret, slik at beregningen legger mest vekt på sentrale nøkkeltall.

Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på bekostning av andre. Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene som er i bruk i Kommunebarometeret. Det indikerer også utviklingen i Kommune-

Norge samlet: Hvert år er det en klart større andel av nøkkeltallene som blir bedre, enn dårligere.

Grunnskole

134 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

60

20 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt		Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 %)	40,2	40,0	40,8	191	41,0	43,0	3,4	3,0	3,5
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)	41,5	39,9	41,8	153	41,4	44,5	4,0	2,7	3,9
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år (10 %)	76	81	83	42	73	87	4,6	5,2	5,4
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)	28,7	27,7	29,9	215	24,1	19,5	3,8	3,9	3,0
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	11,0	11,9	11,4	200	8,7	6,2	2,5	2,1	2,8
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	5,9	5,9	7,0	210	4,9	2,9	2,8	3,2	2,5
SKOLEBIDRAG: Skoleresultater korrigert for sosiale faktorer på ungdomstrinnet, snitt siste to år (10 %)	3,4	3,5	3,5	51	3,5	3,7	3,5	4,3	4,3
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn (5 %)	71	73	81	109	70	100	3,6	3,8	4,1
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn (5 %)	49	48	69	201	68	100	2,7	2,2	3,6
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn (2,5 %)	98	96	98	143	95	100	5,4	4,9	5,5
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn (2,5 %)	100	100	100	1	96	100	6,0	6,0	6,0
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	87	89	91	134	91	95	3,9	4,3	4,6
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	83	83	82	289	86	90	3,9	3,8	3,6
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	4,0	4,7	4,5	92	5,2	2,8	5,7	4,8	4,8
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	7,2	4,6	5,4	25	9,2	5,0	5,8	6,0	5,8
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	8,8	10,3	10,2	167	10,2	6,3	5,3	4,3	4,3
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	22	26	19	184	16	68	2,5	2,9	2,4
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	9	11	17	268	29	82	1,6	1,7	2,1
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	0	0	0	230	8	51	1,0	1,0	1,0

Grunnskole

134 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

60

Karakterene på 10. trinn i Herøy har vært omtrent middels de siste fire årene.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt også det siste året, men ikke like raskt som før. At valgfag er med i beregningsgrunnlaget, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 73 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 83 prosent. Det er bra, målt mot de fleste andre. Frafallet har gått noe ned fra kullet som startet i 2011, til de som begynte året etter og ble talt opp i 2017. Andelen som har fullført og bestått har økt med 2 prosentpoeng.

30 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge.

På 8. trinn ligger 11 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem). De beste kommunene ligger på 6 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Herøy har 7 prosent ligget på laveste nivå de siste årene. Snittet er på 5 prosent.

Statistikk publisert i fjor indikerer at skolene i kommunen bidrar litt mer til elevenes resultater, enn det som er normalen.

Andelen lærere som oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og

matematikk har økt nasjonalt. 70 prosent av lærerne som underviser i fagene på barneskolen har minst 30 studiepoeng i faget. På ungdomsskolen er andelen nå 68 prosent. De aller fleste lærerne i barneskolen som underviser i fagene, oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og matte, ifølge statistikken for kommunen.

På ungdomsskolen oppfyller 69 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 91 prosent av elevene på 7. trinn at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

82 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

Andelen elever som får spesialundervisning har nasjonalt økt marginalt i småskolen det siste året, til 5,2 prosent. Andelen er uendret på 5.-7. trinn (9,2 prosent) og tilnærmet lik på ungdomstrinnet (10,2 prosent). Andelen elever i småskolen i Herøy som får spesialundervisning, 4,5 prosent, er lavere enn i veldig mange andre kommuner. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 5,4 prosent av elevene spesialundervisning. Det er ganske lavt målt mot mange andre kommuner.

På ungdomsskolen får 10,2 prosent av elevene spesialundervisning.

På landsbasis har 16 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. I småskolen er andelen som får leksehjelp i Herøy noe høyere enn landsgjennomsnittet.

På 5.-7. trinn nasjonalt gis leksehjelp til 29 prosent.

På dette trinnet i Herøy er det litt færre som får leksehjelp enn snittet i Skole-Norge.

8 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. I kommunen er det ingen som får leksehjelp på ungdomsskolen, ifølge statistikken.

Pleie og omsorg

302 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

68

20 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall	Plass	Snitt		Topp		Kommunens karakter		
		KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 %)	72	75	72	306	74	84	3,3	3,7	2,9
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov (10 %)	70	75	80	224	80	98	2,8	3,4	3,9
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (10 %)	42	43	52	129	37	86	3,7	3,6	4,1
KORTTIDSPASSER: Andel korttidsplasser av alle totalt antall plasser med heldøgns omsorg (5 %)	6	8	9	367	19	58	1,7	1,9	1,7
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem (5 %)	17	25	23	300	1	59	1,6	2,2	2,1
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem (5 %)	13	13	15	282	0	58	1,8	1,8	2,0
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	69	71	78	352	87	100	3,3	3,4	4,0
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet, målt mot andel over 80 år som ikke bor på institusjon (5 %)	1	5	7	178	10	28	1,1	1,9	2,2
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år (5 %)	4	5	5	182	4	13	2,3	2,8	2,8
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie (5 %)	2,0	2,9	3,4	272	4,8	10,5	1,0	1,5	1,8
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverettes innen 15 dager (5 %)	100	98	99	117	95	100	5,9	5,0	5,8
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	0	0	20	160	105	0	6,0	6,0	5,7
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år (2,5 %)	50	53	50	184	40	71	4,0	4,4	4,1
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år (2,5 %)	3,9	3,5	2,2	212	5,3	13,3	2,3	2,2	1,6
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb over 80 år (2,5 %)	0,0	0,0	0,2	339	8,9	24,2	1,0	1,0	1,0
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon (2,5 %)	23	25	31	194	12	57	3,0	3,1	3,7
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i arbeid og studier (5 %)	70	73	76	251	77	96	2,1	2,7	3,1
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i organisasjonsarbeid, kultur eller fritidsaktiviteter (5 %)	57	61	67	155	60	85	3,4	3,8	4,4
FUNKSJONSHEMMETE: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere (5 %)					9	21			

Pleie og omsorg

302 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

68

Nasjonalt har 74 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. Én av fire mangler altså fagutdanning i sektoren.

I Herøy har 72 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Hva skal til for å bli blant de beste? Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden.

Av dem som bor på sykehjem, har 80 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Herøy er det 80 prosent som er i denne kategorien.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens. Antallet plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Herøy tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 52 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er langt høyere nå enn for ett år siden, det er positivt. Endringen er på 10 prosentpoeng.

I gjennomsnitt er knapt 20 prosent av sykehjemsplassene i Norge nå korttidsplasser. Andelen har økt litt de siste årene. Kommunen har ganske få plasser avsatt til korttidsopphold. Herøy ligger på 9 prosent.

For første gang på 10 år økte ikke legedekningen på sykehjem nasjonalt i fjor. I

snitt er det 33 minutter med lege per beboer per uke.

Omfanget av tjenesten var omtrent uendret i Herøy i fjor.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25 minutter i uka.

Målt per beboer er det ikke mye tid i Herøy med fysioterapeut på sykehjem. Kommunen ligger på 15 minutter i uka, mens de beste er oppe på 58 minutter.

Landet sett under ett er 87 prosent av plassene på sykehjem nå det som kan regnes som moderne enerom. Bruk av andres plasser kan være en feilkilde i statistikken i enkelte kommuner.

En del av rommene på sykehjem i Herøy er ikke regnet som moderne enerom.

Andelen vedtak om hjemmetjeneste som er håndtert innen 15 dager har for landet gått ned til drøyt 95 prosent.

Alle vedtak om hjemmetjeneste blir satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

For landet totalt er det registrert trygghetsalarmer som tilsvarer 40 prosent av de over 80 år som bor hjemme.

Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen litt over middels.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Andelen ligger nå på 8,9 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år.

I Herøy er det 0,2 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 gamle innbyggere.

Andelen funksjonshemmete som helt har fått innfridd behovet om bistand til å delta i jobb

eller studier er nasjonalt på 76 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det 76 prosent av de med funksjonshemninger, som får helt har fått innfridd behovet for bistand til å delta i arbeid og studier. De beste ligger på 96 prosent.

Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmete også utenom arbeid og studier. I Herøy er det 67 prosent som helt har fått oppfylt sitt behov. De beste ligger på 85 prosent.

Barnevern

136 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

69

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet (15 %)	5,1	5,1	5,6	244	4,3	3,2	4,3	4,5	4,4
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (15 %)	70	74	82	267	87	100	3,5	3,6	4,3
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (10 %)	70	71	74	263	81	94	3,4	3,3	3,5
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem (10 %)			19	2	34	22			6,0
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år (10 %)	14	14			32	23	6,0	6,0	
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (10 %)	3,5	3,0	3,6	365	4,8	8,8	1,8	1,0	1,5
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244 (5 %)	18	25	18	173	20	11	4,4	2,8	4,3
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (5 %)	90	100	100	1	94	100	4,5	6,0	6,0
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år (5 %)	87	90	98	83	92	100	4,0	4,2	5,4
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)	81	67	98	53	85	100	4,3	2,6	5,8
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)	88	83	85	144	83	99	5,1	4,4	4,4
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år (2,5 %)	8 765	9 454	8 803	276	9 064	20 319	2,3	2,3	2,0
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (2,5 %)	0	0	0	184	0	3	1,0	1,0	1,0

Et nytt nøkkeltall er andelen barn i barnevernet, justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelene i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel – i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 4,3 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Herøy på 5,6 prosent.

Andelen saker som tar mer enn tre måneder å behandle, gikk litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 87 prosent av sakene. Andelen fristbrudd har nasjonalt aldri vært lavere.

I Herøy ble 82 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen.

Sett de fire siste årene under ett, er

statistikken middels.

Av barn som er i barnevernet, er 34 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. Av barn med tiltak er 19 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er veldig lite målt mot resten av Kommune-Norge, og gir en 2. plass på denne tabellen. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere.

Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Herøy er relativt lav, med 3,6 stillinger per 1.000 mindreårige i kommunen. Bemanningen ble en del bedre i fjor, ifølge statistikken.

Antall barn per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Herøy er det 18 barn, mot et landssnitt på 20 barn per årsverk.

I landet samlet har 94 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere. Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være.

Målt over de siste fire årene er det bare noen få barn i Herøy som ikke har hatt omsorgsplan.

Andelen barn med tiltak og utarbeidet plan er høy.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte utgiftene med nær 4 prosent i fjor, til drøyt 9.000 kroner per barn under 5 år.

I Herøy er det regnskapsført lave netto utgifter til forebygging.

Barnehage

228 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

40

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i kommunale barnehager (15 %)	6,3	6,2	6,2	305	6,0	4,6	2,0	2,3	2,0
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i private barnehager (5 %)	6,4	6,3	6,6	243	6,2	5,0	2,0	2,3	1,3
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	88	95	100	1	95	100	4,4	5,4	6,0
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, andre barnehager (5 %)	83	95	85	233	95	100	3,5	5,3	3,4
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	38	48	40	107	36	48	4,3	6,0	4,5
FAGUTDANNING: Andel ansatte i andre barnehager med relevant utdanning (5 %)	27	36	37	121	37	46	1,9	4,4	4,3
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (7,5 %)	4,1	2,5	4,3	357	11,7	16,7	1,4	1,0	1,5
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (7,5 %)	100	94	85	176	81	100	6,0	5,4	4,1
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	100	99	95	55	79	100	6,0	5,7	5,1
ÅPNINGSTID: Andel barnehager som har åpent minst 9 timer hver dag (5 %)	100	100	100	1	93	100	6,0	6,0	6,0
STØRRELSE: Barn per barnehage (5 %)	55	53	50	298	48	18	2,2	2,6	2,8
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)	5,3	5,5	5,7	320	5,9	11,9	1,3	1,4	1,5
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager (2,5 %)	5,0	5,4	5,8	105	5,3	9,2	1,6	2,0	2,5
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass (2,5 %)	93	91	89	233	91	100	4,5	4,0	3,4

Bemanningen uttrykkes nå i barn per årsverk, i stedet for det noe vanskelig tilgjengelige «oppholdstimer per årsverk». Bemanningen var uendret i fjor i snitt, med 6 barn per voksen i kommunale barnehager og 6,2 barn per voksen i private barnehager. Legg merke til at SSBs statistikk avviker noe fra den som er tilgjengelig på barnehagefakta.no. Bemanningen i barnehagene i Herøy er lav målt mot dem som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i Herøy i fjor.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi fra nå også med noen data for private barnehager. Blant styrere, pedagogiske ledere og andre ansatte er det på nasjonalt nivå svært liten forskjell på utdanningsnivået mellom kommunale og andre barnehager. 95 prosent av styrere og ledere har godkjent utdanning, mens 36 prosent av ansatte totalt har pedagogisk utdanning. Alle styrere og ledere i de kommunale

barnehagene i Herøy har godkjent utdanning, i likhet med i mange andre kommuner.

40 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager økte igjen på landsbasis i fjor, til 12 prosent. Andelen har nå økt ti år i strekk. En liten andel av dem som jobber i barnehagene i Herøy er menn. De beste ligger på 17 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 81 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Herøy går 85 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken god målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge, og nær

de beste kommunene.

Nasjonalt har 93 prosent av barnehagene åpent minst 9 timer hver dag. NB: SSB vil heretter kun publisere hvor mange barnehager som er åpent 10 timer eller mer. 100 prosent av barnehagene i kommunen er registrert med lang åpningstid.

Et nytt nøkkeltall i barometeret er hvor store barnehagene er totalt. Utgangspunktet er at det er positivt for barna at barnehagene er små. Utviklingen går i retning av større og dermed antakelig også mer kostnadseffektive barnehager. Det er imidlertid ikke ensbetydende med at tilbudet blir bedre. «Foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager», heter det i en rapport fra Fafo. I snitt har en barnehage nå 48 barn. Barnehagene i kommunen har ifølge statistikken i snitt 50 barn.

Nasjonalt har 91 prosent av barna plass i barnehagen.

Helse	402 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		32													
	7,5 % vekt i barometeret			Kommunens nøkkeltall			Plass			Snitt			Topp			Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018			
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	13,7	13,6	13,6	159	11,0	23,2	3,0	2,9	2,8									
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som har ledige plasser (5 %)	13	75	40	241	36	100	1,6	4,8	3,0									
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege (5 %)	50	50	20	385	1	0	1,0	1,0	2,0									
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser (5 %)	0	10	7	183	4	36	1,1	2,3	2,0									
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	82	73	102	143	78	180	2,5	2,2	3,2									
PSYKISK HELSEARBEID: Antall med videreutdanning innen psykisk helsearbeid, per 10.000 innbyggere (5 %)	4,7	5,9	4,4	364	8,6	20,4	1,9	2,1	1,9									
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte (5 %)			98	148	72	671			1,4									
INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere (5 %)	253	247	179	267	151	128	3,2	3,1	3,2									
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)	78	78	71	364	87	100	3,1	3,1	3,1									
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)	100	100	83	325	89	100	6,0	6,0	4,2									
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet (10 %)	96	96	96	60	95	98	5,6	5,6	5,6									
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger (10 %)	93	92	92	293	95	98	3,9	3,5	3,3									
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere (5 %)	674	686	692	346	671	586	2,2	1,8	1,7									
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (5 %)	268	183	81	296	195	599	3,5	2,6	1,7									

Legedekningen fortsetter å øke, slik den har gjort de siste ti årene. Snittet er 11 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Herøy er på 13,6 leger per 10.000 innbyggere.

I barometeret har vi tatt med flere nøkkeltall knyttet til fastleger, for å rette mer oppmerksomhet om tilgangen på disse. Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 36 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Herøy er det ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i

A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er middels. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn.

Målt mot folketallet er det ikke mange kommuner som har færre ansatte enn Herøy som er registrert med videreutdanning innen psykisk helsearbeid.

Herøy har 98 jordmødre per 10.000 fødte barn. Dekningen er lav målt mot de beste i Kommune-Norge.

Statistikken for innleggelser er basert på nytt datagrunnlag, og ikke direkte sammenliknbar med tidligere år. Det er et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra 95 til 87 prosent på

bare ett år. 89 prosent av nyfødte hadde hjemmebesøk innen 14 dager i Norge i fjor. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. 83 prosent av nyfødte i kommunen hadde hjemmebesøk innen to uker i fjor.

En del av 9-åringene i kommunen er ikke vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Kan kommunen bidra til at andelen vaksinerte øker?

Sosialtjeneste

78 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

47

7,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)	3,9	3,6	3,3	112			3,2	3,8	4,3
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	4,0	3,9	3,9	137			3,7	4,0	4,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	6,6	7,8	5,2	65			5,2	4,6	5,4
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	3,5	3,9	4,0	158			5,3	5,2	4,6
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad (5 %)	27	24	25	107			3,6	4,4	4,5
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder (5 %)	7	6	9	68			5,5	6,0	5,2
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	8	6	11	198			5,8	6,0	5,0
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)		11	10	151				2,2	2,4
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (10 %)	44	16	98	98			1,6	1,3	3,0
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	60	64	71	255			3,0	3,3	3,7
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)									

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på måneder. Vi må tilbake til 2010 for å finne lengre stønadstid. Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Herøy enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene – måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden litt kortere enn i normalkommunen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 5,2 prosent av de over 25 år på sosialhjelp. Andelen er ganske lav. Snittet er prosent.

Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 4 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på

prosent.

prosent av de som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 25 prosent av dem som går på sosialstønad i Herøy mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 9 prosent av de som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 68. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen har falt betydelig det siste året, og er nå på det laveste nivået i nyere tid.

Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er litt under normalen. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

prosent av søknadene om kommunal bolig

ble i snitt innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

I Herøy ble 71 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare prosent som har et slikt tiltak.

I Herøy kjenner vi ikke til i hvor stor grad individuell plan er tatt i bruk.

Kultur

271 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

35

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (7,5 %)	4,3	4,3	3,8	187	4,6	8,9	3,1	3,0	2,7
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	9	10	10	313	14	26	2,0	2,2	2,3
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (5 %)	3,3	2,7	2,5	306	3,0	7,1	2,1	2,0	1,9
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (15 %)	970	311	1 088	190	1 294	3 444	2,4	1,5	2,6
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger (15 %)	566	683	626	198	775	1 621	2,7	3,2	2,7
KINO: Kinobesøk per innbygger (2,5 %)	3,1	3,4	2,9	40	2,2	4,0	4,8	4,6	4,6
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking), per 1.000 innbyggere (15 %)	3,6	3,7	3,5	241	9,2	12,5	1,9	2,1	1,9
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	39	37	35	76	15	52	4,4	4,2	4,1
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	9	10	10	347	13	24	1,4	1,6	1,9
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innb. under 20 år (10 %)	4,6	4,6	2,4	155	1,9	10,1	3,0	3,3	2,2
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige (10 %)	2,1	1,1	2,1	341	6,8	18,7	1,4	1,0	1,3

I Kommune-Norge samlet var besøket på biblioteket uendret i fjor. Snittet er på 4,6 besøk per innbygger.

Biblioteket i Herøy har litt lavere besøk enn normalen, ifølge statistikken.

14 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. I Herøy er 10 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene låner ut stadig mindre, nasjonalt har omfanget aldri vært mindre per innbygger (3 utlån).

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 775 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Det er rekord.

Netto utgifter til idrett og anlegg er ikke spesielt høye i Herøy - 626 kroner per innbygger.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Herøy er sysselsettingen ganske lav målt mot folketallet.

15 prosent av de mellom 6 og 15 år går nå på

kultur- og musikkskole nasjonalt. Andelen ble litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever.

Ifølge statistikken er det 35 prosent av barna som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 52 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Herøy får elevene relativt få timer undervisning målt mot resten av Kultur-Norge.

Økonomi

368 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

25

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	2,0	4,0	1,4	309			2,6	4,0	2,4
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	0,1	1,4	1,1	317			2,1	2,4	2,1
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	-0,2	4,6	-0,4	338			2,5	4,6	2,2
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	2,4	5,8	7,6	271			2,0	2,3	2,4
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år (5 %)	0,8	3,4	1,8	153			3,4	4,4	3,9
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	71	66	77	392			1,5	2,0	1,5
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år (5 %)		-4,8	10,8	378				5,2	1,9
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	1,2	1,1	1,2	291			2,3	2,4	2,2
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	14,5	15,7	15,5	292			3,3	3,2	3,6
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	64	67	73	308			2,7	2,4	1,9
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	4,0	3,5	3,6	146			4,1	4,3	4,1

Godt driftsresultat nasjonalt betyr også at lista lagt høyt for å få gode karakterer. Derfor er det viktig å være oppmerksom på kommunens egen utvikling, og ikke bare se på tabellplasseringen.

Korrigert netto driftsresultat var 1,4 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Resultatet var en del dårligere i fjor enn ett år tidligere. Hva er årsaken til det?

Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på prosent av brutto driftsinntekter, det høyeste som er målt noen gang.

Herøy har litt penger på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør nok bli større for å kunne være en solid buffer i regnskapet. Har kommunestyret vedtatt et mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være?

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteesponert gjeld på prosent av brutto driftsinntekter, omtrent det

samme som for ett år siden.

Netto renteesponert gjeld i kommunen er mer enn dobbelt så høy som landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden i Herøy økt voldsomt. Er det en planlagt gjeldsvekst, eller har det bare blitt slik?

Kommune-Norge samlet bruker prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Herøy bruker 1,2 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært omtrent middels i Herøy de fire siste årene.

KBN Finans

Et kraftig verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

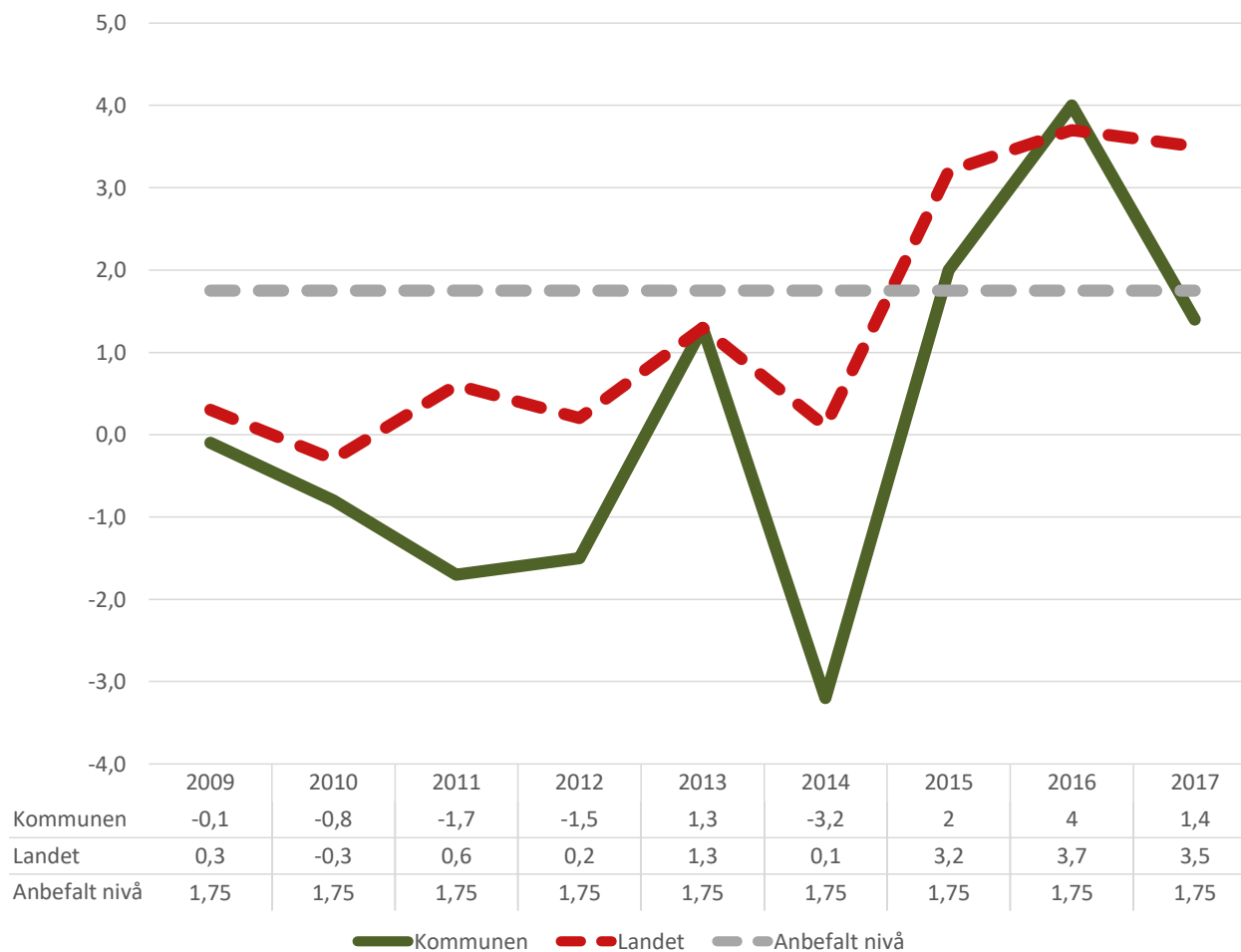

KBN Finans gir kommunen:

- god oversikt over kommunens finansielle stilling
- faste standard rapporteringsmuligheter
– men også mulighet for skreddersøm!
- mulighet til å simulere ulike markeds- og rentescenarier,
og hvordan dette påvirker bruk av av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer
- mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki
- lett tilgang til dokumentasjon tilhørende gjeldsporteføljen

Ta KBN Finans i bruk idag på www.kommunalbanken.no

Korrigert netto driftsresultat (regnskapsår)

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs

generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

I realiteten har netto driftsresultat vært høyere enn den virkelige driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også

havnet i driftsregnskapet.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

Enhetskostnader	75 .plass						Andel nøkkeltall som har blitt bedre			0
	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter			
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018	
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)	12 996	12 553	12 831	74	13 447	12 066	5,0	5,5	5,3	
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)	15 493	16 395	16 819	161	17 024	13 965	4,7	4,4	4,2	
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)	8 155	7 810	8 246	142	8 435	7 459	4,7	5,3	4,8	
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	1 847	1 633	1 918	146	2 221	1 116	4,4	5,1	4,9	
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 607	2 643	2 777	261	2 790	956	3,8	4,3	3,7	
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 516	2 248	2 753	218	2 624	1 931	4,4	5,5	4,4	
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	4 326	4 103	4 334	221	3 785	2 828	3,8	4,2	4,0	

Herøy er blant de 50 beste på årets tabell. Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2017-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Kostnadene var omtrent uendret i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Barnehagekostnadene i kommunen er litt under det som er normalnivået.

Kostnadene i Barnevern-Norge økte med hele 11 prosent per innbygger i fjor, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Det er den kraftigste økningen i nyere tid. Utgiftene øker mye både i de rimeligste og de dyrest drevne kommunene. Kostnadene innen barnevernet i Herøy ligger

nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen under viser hva som er kommunens korrigerte kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, medianen i eget fylke og egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa.

Husk at vi har justert kommunens netto utgifter for utgiftsbehovet, slik det framkommer i

kostnadsnøklerne i inntektssystemet.

Forskjeller knyttet til ulik befolkning og geografi er altså tatt hensyn til. Tallene bør derfor i stor grad være sammenliknbare mellom ulike kommuner, men selvsagt spesielt mellom kommuner som likner på hverandre.

NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB.

Netto utgifter er korrigert for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2018, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	12 831	13 342	12 675	12 479	13 023	12 229	12 103
Pleie og omsorg	16 819	17 024	17 525	15 500	15 986	14 935	14 580
Barnehage	8 246	8 360	8 537	8 089	8 033	7 845	7 749
Barnevern	1 918	2 189	1 864	2 088	1 768	1 113	1 656
Sosialtjeneste	2 777	2 522	2 085	2 393	1 872	1 027	1 937
Kommunehelse	2 753	2 603	2 252	2 406	2 318	2 048	2 122
Administrasjon	4 334	3 789	3 962	3 534	3 648	3 209	3 024

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	-4	1	3	-1	5	6
Pleie og omsorg	-1	-4	9	5	13	15
Barnehage	-1	-3	2	3	5	6
Barnevern	-12	3	-8	9	72	16
Sosialtjeneste	10	33	16	48	170	43
Kommunehelse	6	22	14	19	34	30
Administrasjon	14	9	23	19	35	43

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

213 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

69

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018				KB 2016	KB 2017	KB 2018
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (15 %)	130	124	128	253	113	70	3,2	3,8	3,3
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg) (15 %)	4,4	4,9	4,4	70	4,8	3,7	5,6	5,3	5,6
RESSURSER: Sjøppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger (15 %)	409	403	358	87	435	236	4,3	4,3	4,2
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3) (15 %)					65	43			
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (10 %)	79	95	158	174	213	530	1,8	1,8	2,5
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar (10 %)	9,2	9,0	6,7	400	1,1	0,0	1,0	1,0	1,0
BEREDSKAP: ROS-analyser siste år innen skred og ras, flom og overvann (5 %)					2	3			
SAMFERDSEL: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	552	556	568	243	598	442	2,6	2,8	2,9
SAMFERDSEL: Netto driftsutgifter til kommunale veier, per kilometer vei (5 %)	136	145	136	107	135	244	3,8	3,8	3,3
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	252	200	256	17	108	233	6,0	4,9	6,0

Sektoren er en samlepott av ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om ulik forvaltning av ressurser og miljø. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt. Korrigert for lønns- og prisvekst var energikostnadene stabile i fjor, ifølge regnskapstallene. Kostnadene er vesentlig lavere enn for fem-seks år siden. Snittet er nå på 113 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Herøy er på 128 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Kommunen ser ut til å bygge relativt effektivt – det er ganske få kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Et viktig ressurssspørsmål er hvor mye søppel som produseres. I år har vi korrigert søppelmengden for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer

per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Sjøppel per innbygger økte med 3 prosent i fjor, totalt sett. Det produseres litt mindre søppel i Herøy enn normalen i Kommune-Norge. Vi har korrigert for antall fritidseiendommer i kommunen.

Vannforbruket er nasjonalt på vei ned per innbygger, og falt også i fjor – til 65 kubikkmeter per innbygger. Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med godt over 10 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er første gang i nyere tid vi ser en slik vekst i pengebruken på dette feltet. Andelen av dyrket og dyrka jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Herøy er 7 promille av jordbruksarealet omdisponert de siste årene, ifølge statistikken. Det er relativt mye.

Det er få nøkkeltall knyttet til samferdsel. Kommunen bruker tilsynelatende et middels beløp for å vedlikeholde kommunale veier, målt som netto driftsutgifter per kilometer.

Kostnadene til vedlikehold av kommunale bygg kan ses på som en indikator for om formuen blir bevart eller ei. Utgiftene økte med knapt 5 prosent i fjor, etter at vi har

justert for lønns- og prisvekst. I snitt er utgiftene til vedlikehold i Kommune-Norge på 108 kroner per kvadratmeter. Kommunen bruker mye penger på vedlikehold. Det regner vi som positivt; det skal i utgangspunktet forlenge byggets levetid.

Saksbehandling

.plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

0

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 %)					7	0			
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (15 %)		19	19	245	17	5		3,2	3,2
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (15 %)	19				38	9	5,0		
EIERSEKSJONERING: Saksbehandlingstid (5 %)	8	10	10	59		3	5,2	5,4	5,4
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)	109	80	119	186	88	24	5,4	5,4	4,0
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (5 %)	21	15	20	59		14	5,4	5,7	5,6
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn (15 %)	37	11	1	256	7	29	6,0	2,6	1,2
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig (15 %)	11 244	10 297	10 362	183	12 645	4 134	4,2	4,6	4,7

Sektoren handler fortsatt i all hovedsak om byggesak og teknisk sektor, ettersom det nesten ikke finnes data om saksbehandling i Kommune-Norge generelt. Det er synd at ikke Kommune-Norge måler dette på mer oversiktlig og tilgjengelig vis. En utfordring er at det mangler data for mange kommuner på enkelte nøkkeltall, noe som gjør plasseringer og vurderinger mer usikre enn ellers. Av byggesakene Kommune-Norge behandlet i fjor, brøt kommunene fristene i 7 prosent av sakene, ifølge tallene. Andelen er på nivå med tidligere år. I de verste kommunene er det fristbrudd i over 30 prosent av sakene. Vi har ikke statistikk som forteller om kommunen tilsynelatende har brutt saksbehandlingsfristene.

Byggesaker med 3 ukers frist har omtrent samme saksbehandlingstid som tidligere år. Kommunene bruker i snitt nesten hele tiden de har til rådighet; behandlingstiden er på 17 dager. Prosessen for søknader med 3 ukers behandlingsfrist er i snitt på 19 dager i kommunen.

Vi vet ikke hvor lang tid kommunen bruker på

å behandle byggesaker med 12 ukers frist.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og mange som ikke rapporterer. Det var bare 7 prosent tilsyn i fjor, det laveste som er målt i de fire årene statistikken har eksistert.

Bare i noen få tilfeller fører kommunen faktisk tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken.

Saksbehandlingsgebyret for enebolig er omtrent middels i Herøy på 10362 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

Vann, avløp og renovasjon

.plass Andel nøkkeltall som har blitt bedre **48**

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (10 %)

VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli (7,5 %)

VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE (7,5 %)

VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge (2,5 %)

VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH (2,5 %)

LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger (5 %)

VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer (5 %)

ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%) (2,5 %)

ALDER: Alder på vannledningsnettet (år) (2,5 %)

ALDER: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (%) (2,5 %)	0,1	0,4	0,4	137		1,3	2,1	2,2
--	-----	-----	-----	-----	--	-----	-----	-----

ALDER: Alder på spillvannnettet (år) (2,5 %)

RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav (20 %)	45	45	46	154		3,3	3,3	3,4
--	----	----	----	-----	--	-----	-----	-----

ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett (5 %)	0	5	2	135		6,0	5,2	5,6
--	---	---	---	-----	--	-----	-----	-----

OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere (5 %)	0	0	0	1		6,0	6,0	6,0
--	---	---	---	---	--	-----	-----	-----

RENOVASJON: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biologisk behandling (20 %)	50	48	42	145		5,7	5,6	4,3
--	----	----	----	-----	--	-----	-----	-----

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2017-kroner. Gebyrene har nå sunket i seks år på rad, og er i snitt på kroner. Vi har ikke nok data til å beregne kommunens årsgebyr.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på nær 50 prosent.

Det mangler informasjon om hvor store lekkasjer det er fra kommunens ledningsnett.

Vi vet ikke hvor stor del av vannledningsnettet som er fornyet de siste tre årene.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Kommuner som i for stor grad ikke har registrert alder på ledningsnettet, er imidlertid holdt utenfor statistikken. Vannledningsnettet i Kommune-Norge er i snitt år gammelt. Verken vannledningsnettet eller spillvannnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Snittalderen for spillvannnettet er nå år. Utskifting av spillvannnettet i Herøy har

vært ganske lavt prioritert de tre siste årene, ifølge statistikken.

Nasjonalt leveres prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning og biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. Andelen av avfallet som går til materialgjenvinning og biologisk behandling fra kommunen ligger litt over normalen.

De ti beste i fylket

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Volda	40	173	231	191	16	146	127	148	244
Vanylven	63	40	354	316	184	154	122	61	168
Ulstein	73	83	97	317	100	228	228	386	228
Halsa	91	78	311	114	173	127	84	66	57
Ørskog	98	188	27	309	27	131	89	425	36
Sula	100	137	241	339	293	235	11	314	55
Rindal	114	58	64	131	82	300		203	198
Stranda	119	71	261	351	298	400	5	116	42
Ørsta	120	102	364	300	52	311	65	310	179
Giske	124	128	15	371	409	222	44	405	88

De ti beste i kommunegruppa

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Førde	1	9	38	147	80	94	364	103	126
Mandal	3	45	11	139	202	403	27	170	100
Hole	4	5	10	168	226	172	314	128	110
Sogndal	15	14	316	119	234	51	88	44	243
Strand	32	133	51	40	380	347	205	13	61
Vennesla	35	252	175	96	260	132	47	25	122
Os (Hord.)	46	164	170	51	379	272	262	65	188
Malvik	50	54	116	225	189	292	198	336	48
Time	67	92	126	55	384	198	352	259	166
Bamble	68	166	109	6	261	144	292	73	300

De Herøy likner mest på

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Sogndal	15	14	316	119	234	51	88	44	243
Eid	16	8	148	9	198	83	146	407	213
Gjerdrum	18	140	105	41	248	303	140	28	34
Volda	40	173	231	191	16	146	127	148	244
Orkdal	48	245	184	109	77	113	337	86	22
Ulstein	73	83	97	317	100	228	228	386	228
Vågsøy	82	22	272	74	253	56	136	413	255
Lunner	88	120	250	205	206	165	240	212	83
Ørland	94	257	20	310	46	255	40	371	39
Farsund	116	212	168	135	291	379	85	167	234
Ørsta	120	102	364	300	52	311	65	310	179
Sykkylven	136	145	194	204	353	366	7	306	134
Haram	139	271	165	247	378	136	3	342	211
Sande (Vestf.)	146	63	344	238	210	363	333	209	106
Flekkefjord	173	85	381	231	287	153	73	325	246
Eigersund	180	234	117	330	352	314	307	102	225
Råde	234	255	252	290	186	143	341	367	154
Osterøy	291	330	270	211	309	95	252	283	284
Radøy	333	389	103	186	222	339	349	251	241

Herøy målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Volda	40	173	231	191	16	146	127	148	244
Vanylven	63	40	354	316	184	154	122	61	168
Ulstein	73	83	97	317	100	228	228	386	228
Giske	124	128	15	371	409	222	44	405	88
Herøy (M. og R.)	133	134	302	136	228	402	78	368	75
Sande (M. og R.)	306	101	406	308	398	119	145	352	220

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Det er ti flere nøkkeltall i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Den viktigste endringen er at vi innen barnevern og sosialtjeneste nå også måler omfanget av tilbudet korrigert for beregnet behov. Vi kan dermed identifisere hvilke kommuner som i stor eller liten grad har tiltak i barnevernet og innbyggere på sosialhjelp. I

begge tilfeller antar vi at en lav skår er positivt. I barnehagene har vi fra i år også tatt med data om andre barnehager enn kommunale, men lavere vektet. Vi har hentet ut flere data om fastlegeordningen, for å legge mer vekt på den. Innen vann og avløp har vi tatt med ledningsnettenes alder, og ikke bare

fornyingsstakten, ettersom disse indikatorene bør ses i sammenheng med hverandre. Innen grunnskole har vi erstattet snitt på nasjonale prøver med andelen elever på laveste mestringsnivå, ettersom det nøkkeltallet skiller noe mer på kommunene.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» – punktet midt mellom topp og bunn.

På samme måte er grensen for

bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnkarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6).

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår. Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.

Hva er en normalkommune?

I analysen bruker vi ofte begrepet normalkommune. Da viser vi *ikke* til kommunen som ligger på landsgjennomsnittet - men den kommunen som har et resultat som er midt mellom de aller beste og de aller dårligste kommunene.

En normalkommune vil ha karakteren 3,5 (se boksen over). Landsgjennomsnittet er i veldig stor grad påvirket av innbyggertallet og resultatene i de store kommunene. Men vi ser i noen tilfeller at det er veldig stor forskjell mellom landsgjennomsnittet og hvor de

fleste kommunene befinner seg på skalaen. Da kan det bli stor forskjell mellom hva normalkommunen leverer, og landsgjennomsnittet. Det viktige er å identifisere hva som er de beste resultatene i Kommune-Norge, uavhengig av kommunestørrelse.

Referatsaker

**RS 10/18 lysark jordvern lysark jordvern 16.08.2018 00:00:00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal**

Trygg framtid for folk og natur.

Kommunemøte Herøy

Nasjonal jordvernstrategi

- Anmodningsvedtak i stortinget 8. april 2014:
Stortinget ber regjeringen fremme en jordvernstrategi.
- Stortinget fastsatte 08.12.2015 et mål om at omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 daa.
- Stortinget ba regjeringen om å gradvis nå målet innen 2020.

Oppfølging av nasjonal jordvernstrategi - brev fra statsråden

- I planleggingen skal kommunene balansere ulike samfunnsinteresser og lokale og nasjonale interesser. Jordvern er en nasjonal interesse.
- Kommuner og fylkeskommuner må ivare ta dette i sin planlegging, og kommunal behandling av saker etter PLB og jordloven.
- Fylkesmannen skal bidra med rettleiding og formidle statlige interesser tidlig i planleggingen.

Hvorfor jordvern

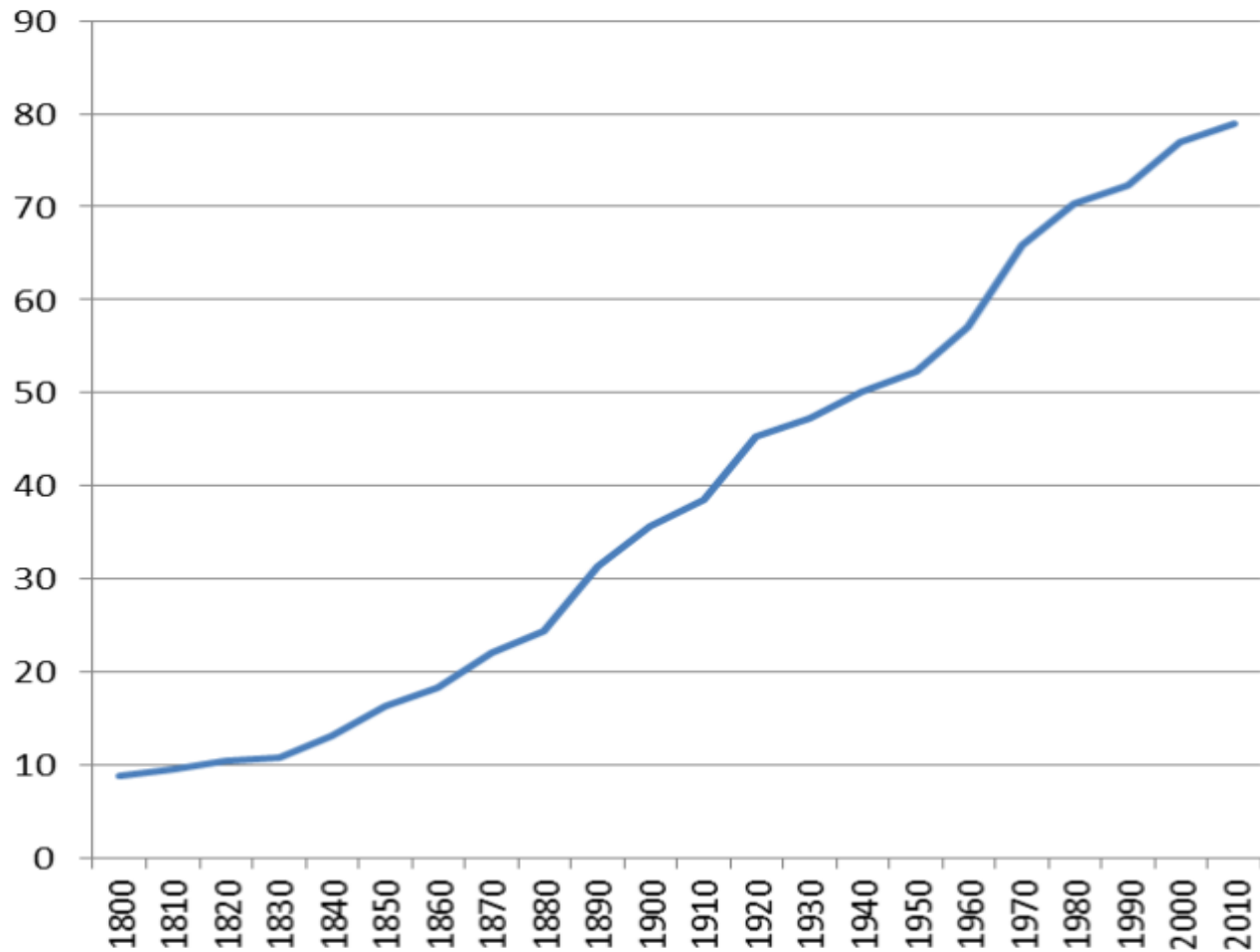
- Begrepet jordvern knytter seg til arbeidet med å sikre jordbruksareal for framtidig matproduksjon. Generasjonsperspektivet – knappe ressurser.
- Samfunns mål for landbruket: matsikkerhet, sysselsetting og verdiskaping i hele landet, bosetning og kulturlandskap

Matjorda under press

- Verdens jordressurser er under press. Jord bygges ned, forringes på andre måter som gjør den uegnet til landbruk.
- I perioden 1994 – 2003 ble det i gjennomsnitt rapportert om en årlig omdisponering på over 11 400 dekar jordbruksareal.
- Stortinget satte i 2004 som mål å halvere omdisponeringen av dyrka jord innen 2010, dvs til under 6000 daa årlig.
- Selv om det blir omdisponert for mye dyrka jord, er utviklingen «positiv» om vi ser noen år tilbake, 5710 daa i 2014, 6450 daa i 2015, 6026 i 2016 (KOSTRA). Men vi har det travelt om vi skal nå stortingets målsetning for 2020

Sentralisering i Norge

Prosent av befolkningen som bor i byer og tettbygde strøk

Omdisponering i Møre og Romsdal

- I 2016 ble det omdisponert 459 dekar dyrkajord, til annet enn landbruk i M&R, i 2015 403 daa. 2016 tall viser 255 daa KOSTRA
- *Foreløpige* tall for 2017 i M&R er 727, herav 347 daa i Molde.
- Møre og Romsdal er blant de fylkene i landet med størst bortfall av dyrka jord, og det er særlig rundt byene/ tettstedene avgangen er størst.

Sentrale regler - jordvern

- **Jordloven av 12.05.1995 nr. 23**
 - Bruk av dyrka og dyrkbar jord, jf. § 9
 - Deling av landbrukseiendom, jf. § 12
 - Driveplikt, jf. § 8
- **Plan- og bygningsloven av 27.06.2008 nr. 71**
 - Arealdisponering i plan, jf. plandelen
 - Dispensasjon fra plan, jf. § 19-2

Jordloven – formål og virkeområde

- «...mellom anna **ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor** og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.»
- **Likevel tilpasset hensynet til bosetting og næringsutvikling**
- **Gjelder i hovedsak i områder avsatt til Landbruks,- natur- og friluftformål samt reindrift (LNFR)**

Vilkår for å gi samtykke til omdisponering

Forbudet er ikke absolutt – kan gi samtykke dersom «**særlege høve**» tilsier det

- Høy terskel
- Enkelte momenter «**skal**» vektlegges
 - Plansituasjon
 - Drifts- eller miljømessige ulemper
 - Kulturlandskapet
 - Samfunnsgagnet – styrke bosettingen?

Vilkår for å gi samtykke til omdisponering

Skal foretas en samlet vurdering – **gir rom for lokalpolitisk skjønn**

- Konkret vurdering av alle relevante hensyn
- Likevel påse at like saker behandles like
- Kan ikke være i strid med nasjonale føringer hvis egnet til å skape uheldige presedensvirkninger

Eksempelsak - Åseral

- Om eiendommen:
 - 3066 daa, hvorav 163,3 daa fulldyrka jord, 28 daa innmarksbeite, 494 daa produktiv skog
 - LNF-område

- Søknad om omdisponering og deling:
 - 1,2 daa fulldyrka jord til boligformål
 - Rive gamlehuset – tilbakeføre grunnen
- Kommunens behandling av saken:
 - Rådmannen avslo grunnet jordvern
 - Hovedutvalget for drift og utvikling tok klagen til følge

Eksempelsak - Åseral

- Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder omgjorde vedtaket
 - I strid med planformålet
 - Jordvern
 - Ledige tomter i nærheten
 - Vil skape en «øy» i jordbrukslandskapet
- Klage til Landbruksdirektoratet
- Landbruksdirektoratets behandling av saken:
 - Tok ikke klagen til følge
 - Arrondering
 - Bosettingshensyn
 - Nasjonal jordvernstrategi
 - Nydyrking som kompenserende tiltak?

Kårbolig eller boligtomt?

Typisk situasjon; det skal bygges et nytt hus på gården i forbindelse med generasjonsovertakelse – det søkes om fradeling av tomt (gir lånefinansiering i banken)

- Gode intensjoner –boligen skal huse «gamlefolket» på gården og i praksis fungere som en kårbolig

MEN

- En fradeling av tomt er ikke lenger en «kårbolig» når den skilles fra gården – kan når som helst selges til noen utenfor slekta som ikke tåler «møkkalukt»
- Bygges det kårbolig skal denne høre til gårdens ressursgrunnlag og helst plasseres i tunet – bør bare oppføres dersom nødvendig for drifta

Driveplikt – jordloven § 8

- Egen drift eller bortleie
 - Krav om 10-årig leieavtale
 - Skriftlig
 - Uoppsigelig for eier
 - Driftsmessig god løsning
 - Melding til kommunen
 - Kan søkes om fritak, jf. § 8a
 - Også lempe på 10-årskravet

Jordvern - Plan- og bygningsloven

- Det sentrale juridiske virkemiddelet for å gjennomføre jordvernpolitikken
- Planer etter denne lov skal «**sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer**», jf. § 3-1 b)
- Kommunen skal vurdere at disse hensynene ivaretas gjennom helheten i planleggingen

Statlige retningslinjer, mål og forventninger

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging jf. § 6-2
- **«Det er nødvendig å ta vare på god matjord, men jordvernet må balanseres mot storsamfunnets behov»**
- Nasjonal jordvernstrategi
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal
 - planlegging, jf. § 6-1

Målsetninger

- Nasjonal jordvernstrategi
- Omdisponere under 4000 dekar dyrka jord årlig innen 2020
- **Landbruksmeldinga for Møre og Romsdal**
- Omdisponere maksimum 200 dekar dyrka jord årlig, innen 2021

Dispensasjon, jf. § 19-2

- Kreves dersom tiltaket er i strid med LNF-formålet
- Dispensasjon kan bare gis dersom:
 - Ikke «vesentlig tilsidesettelse»
 - «fordelene klart større enn ulempene»
- **Rent private fordeler kan normalt ikke ha avgjørende vekt, jf. Ot.prp.nr. 38 (2007-2008) s. 242**
- Absolutte vilkår – ikke lokalpolitisk skjønn
- Dersom vilkår er oppfylt – «kan» dispensasjon gis – lokalpolitisk skjønn

Dispensasjon, jf. § 19-2

- Stortinget vedtok 23. februar endring som fremhever jordvernet sin plass i dispensasjonsvurderingen
- Nytt andre ledd i kraft 1. juli 2017:
- «Ved dispensasjon fra loven og forskriften skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, **jordvern**, sikkerhet og tilgjengelighet.»

HERØY KOMMUNE